1997. SZEPTEMBER
XIII. évf. 9. (122.) szám
Ára: 248 Ft

video magazin

A Notre Dame-i toronyőr

RASZPUTYIN

Fészkes fenevadak

ÚJRA JURASSIC PARK

MEGÉRKEZTEK
A DISNEY RAJZFILMGYŰJTEMÉNY
LEGÚJABB DARABJAI!
WALT DISNEY KLASSZIKUS
A NOTRE DAME-I TORONYŐR
JÖJJ VELÜNK A KARNEVÁLBA!
2.800 FT
DISNEY
TIMON ÉS PUMBA
NAGY LAKOMÁJA
DINING OUT WITH TIMON & PUMBAA
CSAK VIDEÓN!
2.300 FT
DISNEY
HERCEGNŐ
Sorozat
ARIEL
DALAI ÉS MESÉI
Csillaghalas esték
WISH UPON A STARFISH
1.800 FT
MINDEN KAZETTÁBAN
AJÁNDÉK!
A VIDEOKAZETTÁK MEGRENDELHETŐK: RO-LEX '93 KFT. TELEFON: 217-2730
© Disney

Kedves Olvasó!

Ugye van még némi hely a videópolcán? Remélhetően igen, hisz az elkövetkező napokban, hetekben soha nem látott mértékben nő meg az üzletekben a megvásárolható műsoros videókazetták kínálata. A legváltozatosabb műfajokban lesznek főszereplők például a dinoszauruszok: láthatjuk őket Spielberg fantáziájában, rajzfilmeken, de ismeretterjesztő film is szól majd róluk. Jönnek videón Simon Templar, azaz Angyal régi-új kalandjai, Mr. Bean újabb botlásai, David Attenborough természetfilmjei, Disney rajzfilmjei, A Notre Dame-i toronyőrrel az élen. Szintén a gyerekeknek folytatódnak Vacak, valamint a kis pónik kalandjai. Játék- és dokumentumfilm egyaránt feldolgozza a második világháborút, a sci-fi-kedvelők pedig néhány hét múlva A függetlenség napját és a Csillagok háborúja-trilógia legeslegújabb feldolgozását választhatják. A keresztapa három része is ott lehet díszdobozban a polcon. Lesznek romantikus alkotások hölgyeknek, akciófilmek uraknak, ismeretterjesztő filmek mindenkinek.

Kiváló kép- és hangminőségű videókazettákkal bővíthetjük gyűjteményünket, ahonnan kikerülhetnek az ugyanarról a filmről készült szerény színvonalú másolt vagy televízióból rögzített felvételek. A videóforgalmazók, gondolva a közelgő év végére is, sejtik, érzik, tudják: egy műsoros videókazetta ideális ajándék lehet, hiszen olcsóbb, sok esetben fele annyiba kerül, mint egy CD.

És milyen jó érzés, ha kedvenc videófilmünk ott van egy karnyújtásnyira tőlünk, és bármikor lejátszhatjuk képmagnónkon! Ugye van még némi hely a videópolcán?

Budapest, 1997. szeptember

Falus Tamás

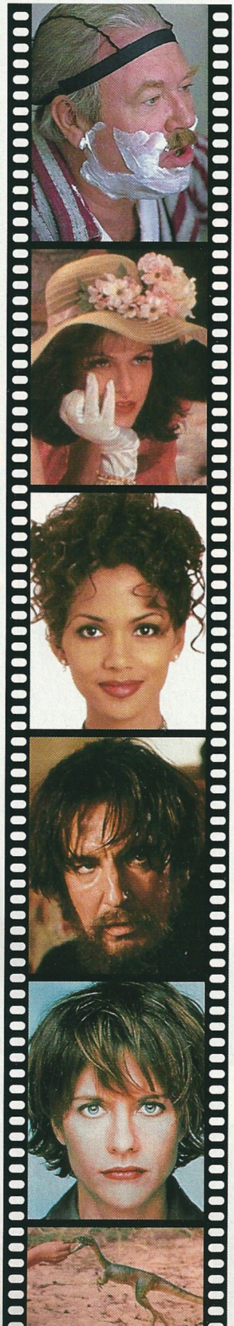
Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 361-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: ÍRISZ Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

A lapban megjelenő hirdetések tartalmáért a szerkesztőség és a kiadó nem vállal felelősséget
A címlapon: Steven Spielberg
5. oldal, Los Angeles-i fotó: FEB–Reuterrs

A video magazin TARTALMÁBÓL

ALKOTÓK, SZTÁROK

FILMEK, TÉMÁK

LAKOSSÁGI VIDEÓKAZETTÁK

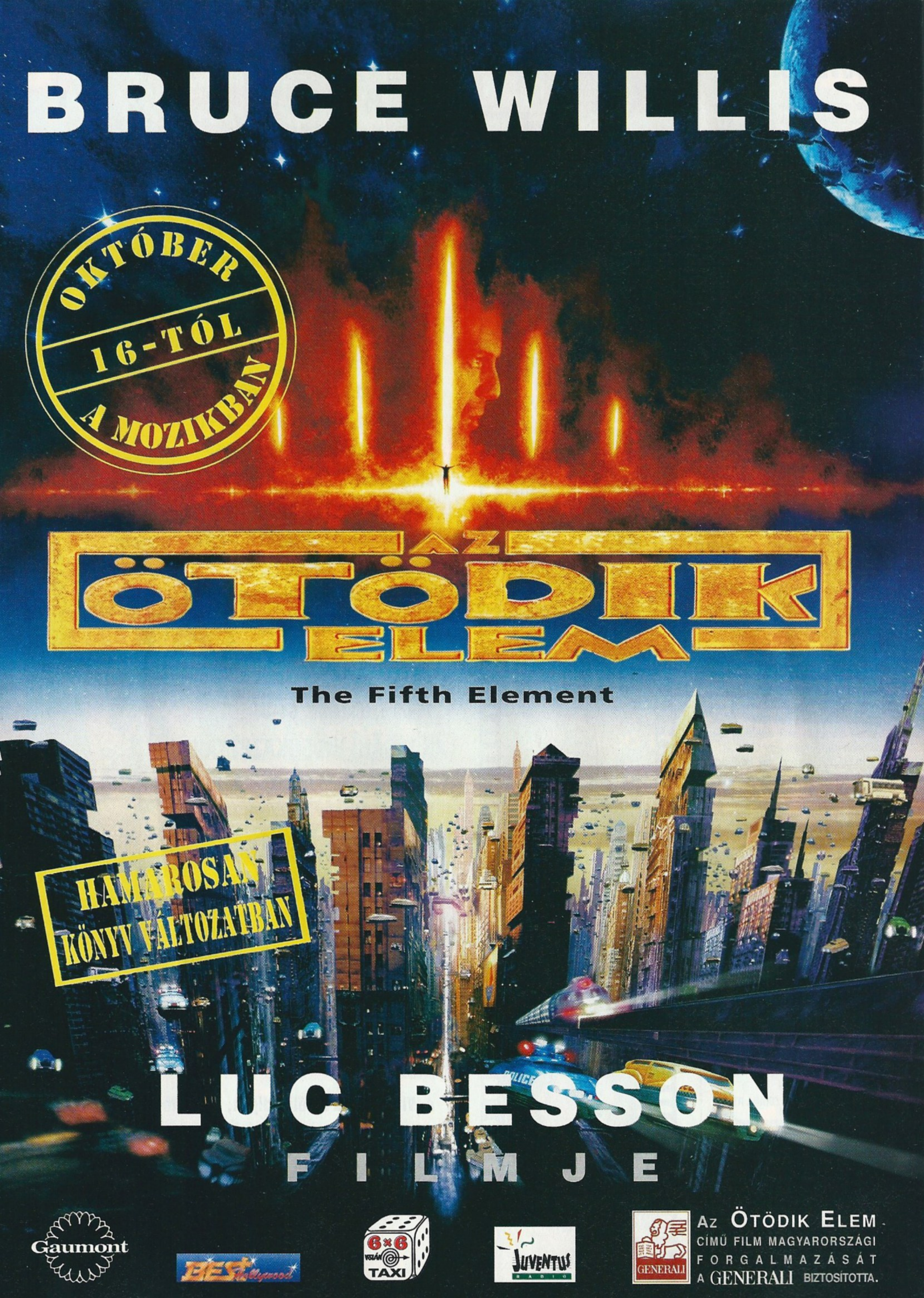
JOGI KÉRDEZZ–FELELEK

TANÁCSADÓ

TESZT

HÍRÖZÖN

MOZI- ÉS VIDEÓELŐZETES

BRUCE WILLIS
OKTÓBER
16-TÓL
A MOZIKBAN
AZ ÖTÖDIK ELEM
The Fifth Element
HAMAROSAN
KÖNYV VÁLTOZATBAN
LUC BESSON
FILMJE
Gaumont
6×6 TAXI
JUVENTUS
GENERALI
Az ÖTÖDIK ELEM
CÍMŰ FILM MAGYARORSZÁGI
FORGALMAZÁSÁT
A GENERALI BIZTOSÍTOTTA.

Sztárözön

ROBERT DOWNEY, JR., A GONOSZ

Robert Downey, Jr. fogja játszani a gonoszt **Neil Jordan** *In Dreams* című tervezett filmjében. **Aidan Quinn** és **Annette Bening** lesznek a főszereplőtársak. Korábban *Blue Visions* néven futott a produkció, ám úgy látszik, az új cím jobban illik a tartalomhoz. A film egy sorozatgyilkosról szól, aki fiatal gyerekeket rabol el.

WESLEY, A PRODUCER

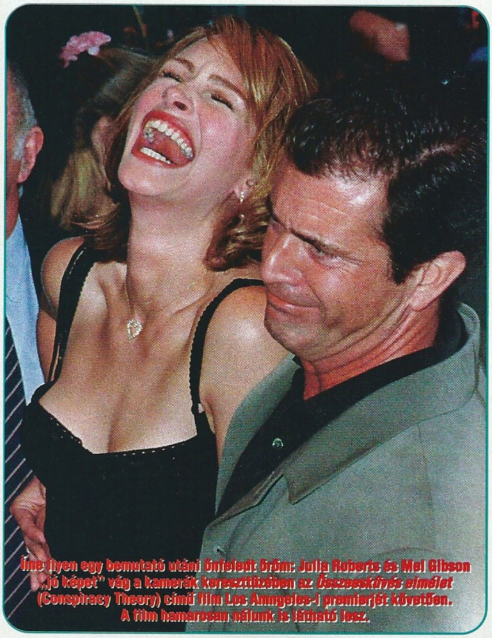
Wesley Snipes ezúttal producerként veszi ki részét a filmes munkából. A **The Big Hit** című akciókomédiában egy bérgyilkos úgy érzi, erőszakos „hivatása" sem tudja elnyomni benne alapvetően kedves természetét...

BRUCE ÚJRA FORGAT

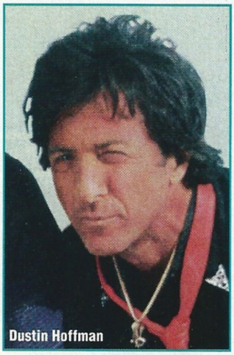
Miközben **Bruce Willis** idehaza hamarosan *Az ötödik elemben* fog hódítani a mozikban, már forgatja legújabb szuperprodukcióját Chicagóban. A thrillert eredetileg *Simon* címen tervezték bemutatni, de a cím most *Mercury Rising*ra módosult. Bruce főszereplőtársa **Alec Baldwin** lesz. Willis egy elbocsátott FBI-ügynököt alakít, s megpróbál megvédeni egy bérgyilkosok által üldözött kilencéves autista kisfiút, aki véletlenül egy szigorúan titkos katonai kód birtokába jut. A premier április elejére várható.

GOLAN-FILM VERSACE-RÓL

Gianni Versace világhírű divatdiktátor meggyilkolása után néhány héttel máris film készül az áldozat és gyilkosa, **Andrew Cunanan** homoszexuális kapcsolatáról, valamint a gyilkos életéről és haláláról. **Menahem Golan** Hollywood híres-hírhedt mozimogulja mindössze 5 millió dollárból kívánja elkészíteni a filmet *A Versace-gyilkosság* (The Versace Mureder), címmel. A forgatás már szeptember első felében elkezdődik. Az egykori Cannon cég teljhatalmú ura nemrég fejezte be legújabb filmjét, az *Armstrong*ot, melyet Bulgáriában forgatott **Sean Young**gal.
Versace különben halála előtt a *Chicago* című filmhez tervezett ruhákat **Goldie Hawn, Liza Minelli** és **Madonna** számára. Utolsó interjújában így nyilatkozott: *„Az ember nem dolgozhat eredményesen húsz évig, ha közben nem szét néz máshol is, a képzőművészetben, zenében, másutt. Én folyton nézelődöm, benyomásokat gyűjtök, mert irtózom a rutintól..."*

Íme ilyen egy bemutató utáni önfeledt öröm: Julia Roberts és Mel Gibson „jó képet" vág a kamerák kereszttüzében az *Összeesküvés elmélet* (Conspiracy Theory) című film Los Anngeles-i premierjét követően. A film hamarosan nálunk is látható lesz.

Dustin Hoffman

Robert Redford

MEG RYAN ÉS NICOLAS CAGE EGY FILMBEN

Meg Ryan és **Nicolas Cage** már leforgatta közös filmjét, a *City of Angels*t, melynek most folynak az utómunkálatai. A rendező **Brad Silberling**. A történet egy kis pennsylvaniai főiskola angol tanszékén játszódik. Úgy tűnik, Cage két akciófilm között elvállalt egy vértelen filmet is...

ROD STEIGER ISMÉT MUNKÁBAN

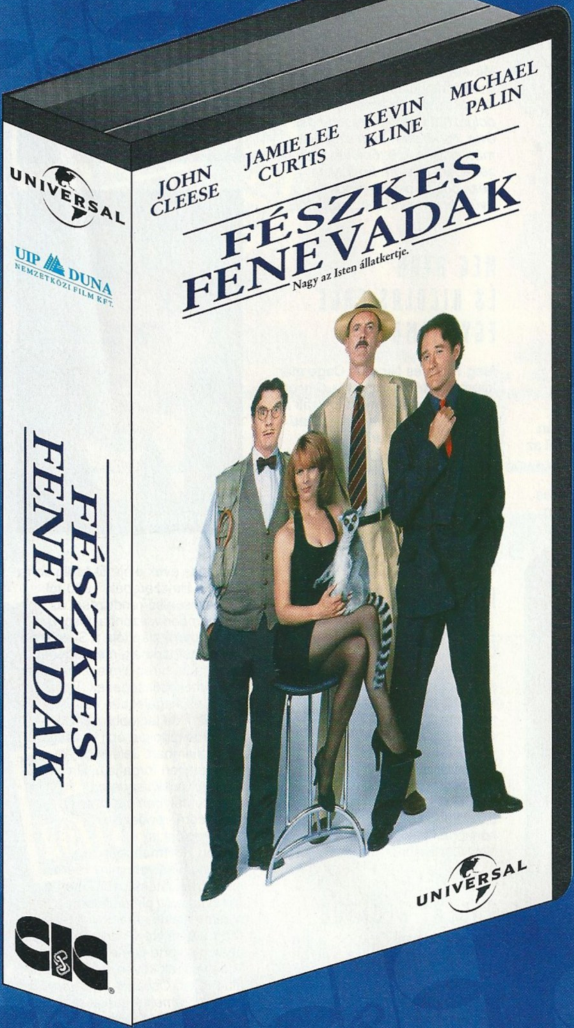
Éppen harminc esztendeje kapta Oscar-díját **Rod Steiger**, aki nemrégiben három filmben is szerepet vállalt. Érdekesség, hogy legutóbb **Kiefer Sutherland** rendezte őt a *Truth or Consequences, N. M.* című produkcióban, melyben játszik **Martin Sheen** és maga a rendező is. Az *Incognitó*ban **Jason Patric**kel szerepel együtt, a *Shiloh*-ban **Michael Moriaty**val. E hónapban pedig a hírek szerint már New Orleansban áll kamerák elé.

ROBERT REDFORD ÉS DUSTIN HOFFMAN: 60. SZÜLETÉSNAP

A két halhatatlan filmsztár, **Robert Redford** és **Dustin Hoffman** egyaránt a minap ünepelte 60. születésnapját. A Santa Monica-i születésű Redford festőművésznek készült, ifjú korában végigcsavarogta Európát. Majd New Yorkban kezdett színjátszást tanulni, s 1959-ben már a Brodwayn lépett fel. A hatvanas évek elejétől pedig sorra jöttek a filmszerepek. 1980-tól rendez is, első rendezése, az *Átlagemberek* azonnal Oscart is ért. Redford alapítója a Sundance természetparknak, mely egyben nevét adta híres filmfesztiváljának és alkotóközösségének. Irodát tart fenn Los Angelesben és New Yorkban, de legjobban 2400 hektáros birtokán érzi jól magát Utah államban. Jelenleg Montanában forgatja új filmjét, a *The Horse Whisperer*t. Egyszemélyben ő a film producere, rendezője és főszereplője is.
Dustin Hoffman már harmincéves volt, mire végre elismerték játékát: 1967-ben a *Diploma előtt* című filmben nyújtott alakítására figyelt fel a világ. Előtte New Yorkban szállás híján gyakorta **Gene Hackman** konyhájának kövén, hálózsákban aludt. Első Oscarját a *Kramer kontra Kramer*ért kapta, majd egy évtizeddel később az *Esőember*-ben nyújtott játékát jutalmazták aranyszoborral. A filmezés mellett hosszú éveken át sikerrel játszotta Willy Loman szerepét a Broadwayn *Arthur Miller Az ügynök halála* című drámájában. A második házasságában élő sztár a hírek szerint újabb nagy szerepre vágyik.

VIDEO CSÚCSON

SZEPTEMBER 9-TŐL A VIDEOTÉKÁKBAN!

A HAL NEVE WANDA – BANDA ÚJRA TÁMAD!

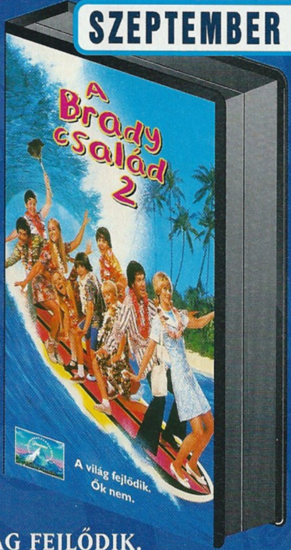
EGY LÉPÉSRE A SZAKADÉKTÓL...

UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT. — CIC — Paramount, A VIACOM COMPANY — UNIVERSAL

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 394-0007, Fax: 274-2177

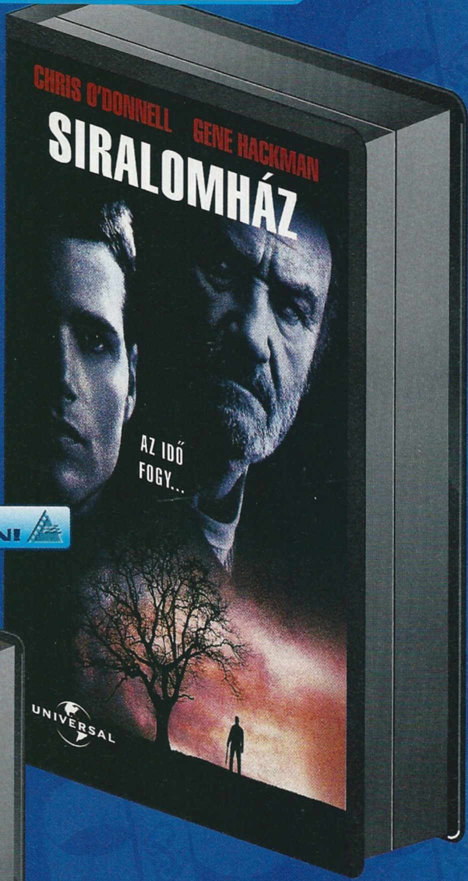
VIDEO CSÚCSON

SZEPTEMBER 23-TÓL A VIDEOTÉKÁKBAN!

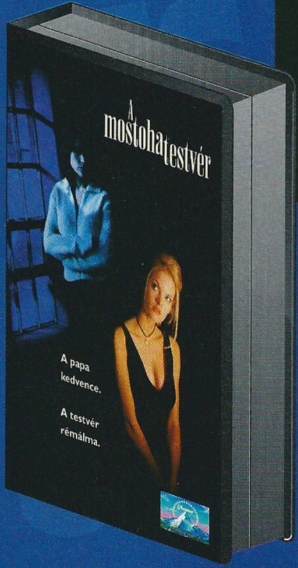

**A VILÁG FEJLŐDIK.
ŐK NEM.**

CSAK VIDEON!

AZ IDŐ FOGY...

**A PAPA
KEDVENCE.
A TESTVÉR
RÉMÁLMA.**

UIP DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT.

CIC

Paramount
A VIACOM COMPANY

UNIVERSAL

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HŰVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 394-0007, Fax: 274-2177

MÁR ODEON ART-VIDEO MEGJELENT:

A PER
(The Trial)

A kishivatalnok Josef K. ellen egy napon peres eljárás indul. A perbe fogott K. semmit sem tud sem az okokról, sem a háttérről, őrlődik a perben szereplő asszonyok befolyásának elnyerése és a saját lelke legyőzése között. Ebben a világban azonban Josef K. már régen a halálra, a végső magányra van ítélve... A lidérces álomként megélt élet, a teljes elidegenedés egyedülállóan sikeres feldolgozása.
Fekete-fehér francia–olasz–német film (1963)
Főszereplők. Anthony Perkins, Orson Welles, Jeanne Moreau, Romy Schneider
Rendezte: Orson Welles • 120 perc

GEORGIA

Georgia mindig is mintaképe volt fiatalabb testvérének, Sadie-nak. Míg Georgiának veleszületett tehetsége volt az énekléshez, Sadie számára az élet bárokból, olcsó kocsmákból és az alkoholból áll.Tudja, hogy tehetsége mindennapi és jelentéktelen, ezért rajong Georgiáért, akinek, úgy tűnik, nem irigyli sikereit, sőt még büszke is rájuk. Ugyanakkor hiszi, hogy az ő szerencséje még mindig vár rá valahol. Senki sem tudja megállítani abban, hogy ne őrölje fel magát, a barátait, a szeretőit, de legfőképpen... a testvérét. A film sötét és lüktető, mint egy Lou Reed-dal, amint végigkíséri Sadie viszontagságos életét.
Színes, szinkronizált amerikai film (1994)
Főszereplők: Jennifer Jason Leigh, Mare Winningham, Ted Levine, Max Perlich
Rendezte: Ulu Grosbard • 114 perc

AZ ÉN PASIM
(Mon homme)

A Chopin-palota előtt, a Jouffroy-átjáróban egy csinos utcalány beavatja az arra járó hölgyet mestersége örömeibe. Mert Marie szívvel-lélekkel folytatja a mesterségét. Művész, nem pedig mesterember. Örömet, boldogságot ad, gondosan ügyel a díszletre, jelmezre, kiegészítőkre. Nem lopja a pénzét. És még nagylelkű is: meglát egy csavargót, és fölviszi magához.
Színes francia film (1996)
Főszereplők: Anouk Grinberg, Gérard Lanvin, Valéria Bruni Tedeschi, Olivier Martinez, Sabine Azéma, Mathieu Kassovitz • Rendezte: Bertrand Blier • 98 perc

KERESZTNEVE: CARMEN
(Prenom Carmen)

Godard egy bűnbanda történetét meséli el, amelynek tagja, Carmen beleszeret egy rendőrbe. A fiú az egzisztenciáját is hajlandó feláldozni a szerelemért, de végül féltékenységből megöli a lányt. Godard Carmen interpretációjához az eredeti irodalmi anyag csak ürügyként, a filmbeli filmforgatás pedig eszközként szolgál a rendező kedvenc témái kifejtéséhez.
Színes francia film (1983)
Főszereplők: Maruschka Detmers, Jacques Bonnaffe, Myriam Roussel
Rendezte: Jean-Luc Godard • 85 perc

A BÁL
(Le Bal)

Ettora Scola filmjében a francia történelmet kíséri végig a táncon és a pantomimen keresztül 1936–1984-ig. A helyszín egy zenés párizsi kávéház, ahol a legkülönbözőbb emberek találkoznak. Táncaik és a zene felezik ki a változó időt: bennük a népfront időszaka éppúgy visszatükröződik, mint a német megszállás.
Színes francia–olasz film (1982)
Főszereplők: Etienne Guichard, Regis Bouquet, Francesco de Rosa
Rendezte: Ettore Scola
112 perc

Darabár:	**3000,– Ft áfa**
Csomagár	
(tetszőlegesen összeállított 2 db):	**2500,– Ft + áfa/db**
Másodpéldányár:	**2000,– Ft + áfa**

Ügynökeink:
Interfilm 1126 Bp., Németvölgyi út 66. Tel.: 155-9094 • **Video Nívó** Bp. XIII., ker. Vág u. 9. Tel.: 149-1335

1136 BUDAPEST XIII., HOLLÁN ERNŐ U. 7. TELEFON ÉS FAX: 131-6776

ELVESZETT VILÁG, MEGKERÜLT DINÓK

1993-ban *Steven Spielberg* elkészítette minden idők legtökéletesebb dinó-filmjét, a *Jurassic Park*ot. Az alkotók a klasszikus hollywoodi recept szerint nyitva hagyták a történet végét, megteremtve ezáltal a lehetőséget a folytatásra. Mivel a film az évszázad kasszasikere lett, nyilvánvaló volt, csak idő kérdése, mikor támadnak fel újra a történelem előtti őshüllők. Idén nyáron azután a dinók újra rászabadultak Amerikára. *Az elveszett világ: Jurassic Park* (The Lost World: Jurassic Park) fogadtatása minden várakozást fölülmúlt, halomba döntött minden korábbi rekordot. A siker titka egy olyan film – mondja *Spielberg* –, *„mely egyszerre hasonló és más, mint a korábbi. Egy intenzív, látványos, lenyűgöző kaland, amely mind képzeletben, mind technikában magasabbra teszi a lécet".*

Az ember az hihetné, a *Jurassic Park* szintjét már képtelenség felülmúlni. A film tobzódott a forradalmi vizuális trükkökben. A számítógépes megoldások észrevétlenül ötvöződtek az animációs csúcstechnológiával és a tökéletes robotokkal. A közönséget, de még a kritikusokat is lenyűgözte a teljesen valóságosnak tűnő dinók sora. Ám a trükktechnika alig néhány esztendő leforgása alatt is óriási fejlődésen ment keresztül. A folytatás kapcsán már nem az volt a kérdés, hogy életre lehet-e kelteni a dinoszauruszokat, hanem az, miként lehet még tökéletesebbé tenni mozgásukat. Mellesleg így több figyelem jutott a történetre is, amely az előző részben kissé elnagyoltra sikeredett. De koncentráljunk a trükkökre.

❖

Amikor még nem *Spielberg* és *Stan Winston* uralkodott a Földön, a dinó-filmek még kisipari módszerrel készültek. Minden mozi-dinó atyja, *Willis O'Brien* 1926-ban, *Conan Doyle* klasszikus regényének filmváltozatával, *Az elveszett világ*gal (The Lost World) tette le névjegyét. A csak O'Bienak becézett O'Brien a hagyományos animációs, az úgynevezett Stop Motion eljárással keltette életre a negyven-ötven centiméter magas, özönvíz előtti szörnyeket. Ennek lényege, hogy minden egyes felvett képkocka után az ősállat megfelelő testrészét a megfelelő irányba kicsit elmozdították, majd ebben az új helyzetben exponálták a következő kockát. Mivel a vetítés során egyetlen másodperc huszonnégy képkockából, azaz huszonnégy mozdulatfázisból áll össze, könnyen elképzelhető, milyen fáradságos és aprólékos munka, és legfőképp türelem kellett a forgatáshoz. Ráadásul ez csak a kezdet, hiszen további trükkeljárások kellettek, hogy hozzáigazítsák, összekapcsolják mindezt a helyszín, a háttér képeivel is, amelyekben az élő, valódi színészek mozogtak.

A *King Kong* (1933) című filmben O'Bie tovább tökéletesítette a technikát A film egyik csúcspontja, amikor „a világ nyolcadik csodája" szinte szabályos boxmeccset vív a lányért egy Tyrannosaurus Rexszel. *„Magam*

terveztem a jelenetet" – mondta *Merian C. Cooper*, a film egyik rendezője. *„O'Brien mozgatta az óriásgorillát és Buzz Gibson, aki tőle tanulta a technikát, a Tyrannosaurust. Nekem kellett az animátoroknak előjátszani a mozgást. A suliban elég jó verekedő voltam, így sok fogást és ütésfajtát ismertem, amelyeket azután a jelenetben is megcsináltam. Az ütéseket először normális sebességgel mutattam be, utána pedig lassan, hihetetlenül lassan megismételtem, hogy megkönnyítsem az animátorok dolgát. Én játszottam a gorillát és az őshüllőt is, és megpróbáltam mindkettőt hihetően előadni. A majomnál ez többé-kevésbé még sikerült is, de tudj' Isten, valahogy nem úgy néztem ki, mint egy Tyrannosaurus."*

Willis O'Brien helyét később az egyik tanítványa, *Ray Harryhausen* vette át. Hírnevét az ötvenes években forgatott szörnyfilmjeivel alapozta meg, míg legjobb filmjeit a hatvanas években, Angliában készítette. Életművében fontos helyet foglalnak el a mitológiai történeteket feldolgozó fantáziafilmjei, élükön a Szindbád-trilógiával. Legsikeresebb alkotása azonban az *Egymillió évvel időszámításunk előtt* (One Million Years B.C., 1966), melyben lélegzetelállító módon elevenedik meg a történelem előtti idők két gigászának – a Tyrannosaurus Rexnek és a Triceratops prorsusnak a – lenyűgöző összecsapása, minden idők egyik leghihetőbben rekonstruált küzdelmében. Harryhausen művészi tökélyre fejlesztette a Stop Motion eljárást, a technika nyújtotta lehetőség legvégső határához érkezett. Szerinte ez a módszer olyan fáradságos fejtörőjáték, amelyhez sok türelemre, erős idegekre és kiegyensúlyozott lelki életre van szükség.

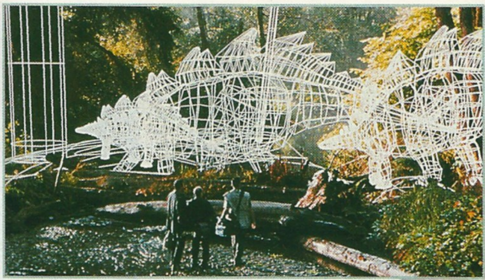
❖

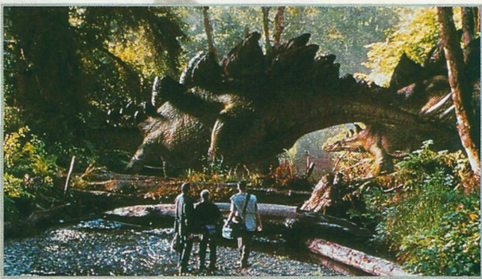
Amikor felmerült a *Jurassic Park* megfilmesítésének gondolata –

AZ ELVESZETT VILÁG

Az elveszett világ képzete, a Föld távoli múltjára néző ablak megmozgatja az emberi fantáziát. Egy-egy történelem előtti láncszem fölbukkanása – mint például a négyszázmillió évvel ezelőtt kipusztultnak hitt őshal, a Coelacant felbukkanása, vagy a borostyánban talált, épen konzerválódott rovarok – táplálják ezeket az álmokat. Először *Arthur Conan Doyle* játszott el a gondolattal a századfordulón. Valahol Doyle evolúciós anomáliáján és John Hammond technológiag lenyűgöző őslényparkján túl van *Az elveszett világ: Jurassic Park.*

A Costa Rica partjainál megbújó szigetcsoport egyik tagján valaha titkos kísérletet folytattak a tudósok. Dinoszauruszok életre keltésével kísérleteztek. Az eredmény minden elképzelést felülmúlt. Ám a természet erői elszabadultak, a „fellázadt" dinoszauruszok elpusztították az álmot, és kialakították a maguk tökéletes, ember által nem háborgatott világát. Ám pénzéhes emberek fantáziát látnak a régi állapot visszaállításában, az egykori ötlet kiaknázásában. Hammondot, a Jurassic Park alapítóját kicsit megfékezte és megszeppentette, ami korábban történt. De a régi kísértés újra felszínre tör, nem hagyja nyugodni. Az öreg expedíciót szervez a szigetre. Ám sietnie kell, mert egy másik csapat is ide tart, hogy kevésbé nemes célját elérje. Az elveszett világba érkezők közül azonban csak kevesen vannak tudatában a veszélynek. Nem csoda, hogy legtöbbjük, akik megpróbálják irányítani a természetet, és nagyon öntelten ítélik meg a dolgok rendjében való szerepüket, a tápláléklánc alsó végén kötnek ki... Össze kell fogniuk, hogy életben maradhassanak.

Michael Crichton regényének filmjogát még „lábon" azaz megjelenés előtt megvette a Universal – a *Stan Winston* vezette „szörnycsapat" még a hagyományos technikai megoldáson gondolkodott. Az első próbafelvételeket a Stop Motion eljárás továbbfejlesztője, a Go Motion feltalálója, a *Sárkányölő* (Dragonslayer, 1981) híres lángokádójának alkotója, *Phil Tippett* készítette. A számítógépes technika azonban egyik pillanatról a másikra elsöpörte mindezt. Történt ugyanis, hogy az Industrial Light and Magic néhány számítógépes zsenije, értesülve a dinós filmről önszorgalomból akcióba lépett, és megtervezett néhány dinoszauruszt. A *Dennis Muren, Eric Armstrong* és *Stefan Fangmeier* nevével fémjelzett csapat által kidolgozott digitális technika jóvoltából szó szerint megelevenedtek a képernyőn látható őslények. Mozgásuk láttán *Spielberg* ereiben meghűlt a vér, habozás nélkül letette voksát az új technikai eljárás mellett. Azért Phil Tippett sem maradt munka nélkül, fontos szerep hárult rá az előkészítő munka során, a figurák mozgatásáról szerzett tudását osztotta meg az ILM grafikai tervezőivel.

A trükkök elkészítése több lépcsőben történt. Stan Winston dinómakettjei felhasználásával megrajzolták az egyes állatok csontvázát és megtervezték mozgásukat. A színészekkel felvett jelenetet számítógépre vitték, majd kockáról kockára összedolgozták a dinó digitális képével. A számítógép kiszámolta a színész és a dinó méreteinek arányait, és végig ügyelt arra, hogy az helyes maradjon. A mozdulatsor véglegesítése után az izmokat és a bőrt is digitálisan megrajzolták. A gép segített a tökéletes fény–árnyék hatás kidolgozásában is. Már csak az elkészült jelenet filmszalagra történő másolása maradt hátra.

A számítógép természetesen nem oldott meg minden problémát. A forgatáshoz szükség volt „igazi" életnagyságú dinoszauruszokra is, a tojásból kikelő őshüllőtől a hatalmas zsarnokgyíkig. Ezt a feladatot a Stan Winston Stúdió munkatársai oldották meg. Rengeteg rajzot, vázlatot készítettek, szakkönyveket bújtak, szakértőkkel konzultáltak, mielőtt megépítették a hat különféle dinót. A sztár persze a hat méter magas T. Rex volt. A repülőgép szimulátorra épült fémcsontvázat, és üveggyapot testet latexből készült gyíkbőrutánzat fedte. A fej és a test mozgását, az egyes izmok működését távirányítással vezérelt hidraulikus mozgatóelemek végezték. A velociraptorok konyhai támadásának megvalósításához például tizenkét animátor tökéletesen összehangolt munkájára volt szükség. A jelenettől függően további más-más megoldást is alkalmaztak. Az óriási Brachiosaurusból, amelyet a gyerekek megetetnek, csak a fej és a nyak egy részét készítették el. A test nélküli dinót számítógép segítségével mozgatták. De felhasználtak még kisebb-nagyobb bábot is, sőt volt, amikor bábos bújt a raptorbőrbe.

Stan Winston nem véletlenül büszke a teremtményeire. Nem egyszerű szörnyeket alkotott, hanem lélegző, hús-vér ősállatokat, amelyek mimikával rendelkeztek. *„Nem szörnyeket, hanem karakteres figurákat teremtek. Az én Tyrannosaurus Rexem például nem akármilyen gumirém, hanem bábjátékosok és technikusok segítségével életre keltett lény, amely Steven Spielberg instrukciói szerint színészkedik."*

A harmadik nagyobb trükkcsapatot *Michael Lantieri* vezette. Ez készítette a Winston-modellek mozgatásához szükséges hidraulikákat, a különböző mechanikai trükköket (mint a terepjáró lecsúszását a hatalmas fán), de sok olyan kameratartozékot is, amelyek megkönnyítették a szörnyekkel együtt való mozgást. Ehhez képest már csak hab volt a tortán az őslénypark szívét képező komputeres vezérlőterem, az egymillió dollár értékű számítógépes berendezés, amelynek egyes részeit vezető ipari válallatoktól vették kölcsön.

A különböző trükkök megvalósításában rengeteg számítógépes, modellező, művész, bábos, mérnök és technikai szakember vett részt. Munkájuk új fejezetet nyitott a filmtörténetben. Az Amerikai Filmakadémia is elismerte ezt. Teljesítményüket a legjobb vizuális trükkökért járó Oscar-díjjal honorálták.

❖

Szinte még el sem csitultak a *Jurassic Park* bemutatása körül kavart hullámok, máris megkezdődtek a folytatás előkészítő munkálatai. Szinte természetes, hogy ezúttal is Dennis Murenre, csirkenagyságú Compsognatustól a Tyrannosaurus Rexig. A munkában együttműködött Winstonékkal a mechanikus trükkök felelőse, Lantieri, aki emberevel az őshüllők vázának készítésében, a mozgás kidolgozásában és más konstrukciós kérdések megoldásában jeleskedett. De szoros kapcsolatban állt vele Dennis Muren számítógépes csapata is. Az ILM-nél véglegesített-

Stan Winstonra és Michael Lantierire várt a feladat, hogy a legújabb technikai fejlesztések felhasználásával tovább tökéletesítsék a lélegzetelállító trükköket. Mindez nagy kihívást jelentett számukra, hiszen a közönség elvárása nyilvánvalóan nagyobb, mint a Jurassic Park esetében, ahol még nem tudta, istenigazából mire számíthat.

A hidraulikus technológiában végbement fejlődés lehetővé tette, hogy kétszer annyi lényt készítsenek feleannyi idő alatt, és ami nem elhanyagolható, kevesebb pénzért. *„De a legfontosabb része mégis az volt, hogy ezek az új figurák mennyivel jobb alakítást tudnak majd nyújtani az új filmben"* – állapította meg *Colin Wilson* producer. Winston és csapata dinók egész seregét formázta, építette meg, a korábbi hat helyett majd negyven különféle őslény bukkan fel a filmben, a ték a dinók színeit, a bőrfelületek mintázatait, és itt tervezték a digitális lények mozgását is, hogy észrevétlenül kapcsolódjanak a Winston-féle igazi, mozgó dinómodellekhez. Az eredmény egyszerre lenyűgöző és félelmetes.

Az elveszett világ újabb hatalmas előrelépést jelent a technikában. És ki tudja, mi jön még ezek után? A digitális trükkök megcáfolták a régi igazságot, miszerint „a kamera nem hazudik". A mozinéző már a szemének sem hihet.

Szilágyi G. Gábor

(Magyarországon a Jurassic Park néhány napja gyarapítja a megvásárolható műsoros videókazetták számát, míg folytatása szeptember 25-től hódítja meg a mozikat.)

Rendezte:

TÍMÁR PÉTER

Tímár Péter hét filmet rendezett tizenkét év alatt. Látszólag kevés, hiszen filmjei közönségsikert arattak, viszont ha a rendező merész témaválasztásait, sajátos gunyoros világlátását tekintjük, csoda, hogy némelyik egyáltalán elkészülhetett... Eddigi utolsó alkotása, a szeptemberben videószalagra kerülő *Csinibaba* az idei év egyik legnagyobb hazai mozisikere lett.

A rendező pályaképe sem szokványos. A képzőművészet felől startol, csakhogy nem jut be a grafika szakra. Amatőr filmes társaságban találja magát (nem rossz csapat: ott van *Szirtes András, Sólyom András, Lugosi László).* Filmeket csinálnak, vagy ahogy ők mondják: hülyéskednek, mígnem elkezdi élvezni a mozizást. A grafika iránt még mindig élő vonzalom eredménye egy amatőr rajzfilm, melynek köszönhetően bekerül a filmgyárba, a trükkosztályra, majd hamarosan a Balázs Béla Stúdió (BBS) útkeresői közt bukkan fel. Mint szinte mindenkinek, aki itt működött, Tímár életében is meghatározó figura *Bódy Gábor,* akinek alkotótársa lehet az *Amerikai anzix*ban.

Egyre inkább a mozgóképben rejlő lehetőség foglalkoztatja, kezdetben amolyan rendező-operatőr szerepet szán magának, aki ebben a kettős szerepben készít „szerzői filmeket". Ugyanis Tímár szerint: *„A film egyszemélyes műfaj, egyfajta személyes látásmódot csak olyan konstrukcióban lehet megoldani, amelynek minden egyes részét ellenőrzöm."* El is végzi a főiskola kameraman szakát, hogy azontúl minden filmjét írja, rendezze, vágja, de ne fotografálja, mert mint mondja: *„A operatőrködésről tehetség hiányában lemondtam."* Ehhez képest mindmáig egyetlen operatőri munkájával, az általa rendezett *Moziklip*pel elnyerte a kritikusok díját mint operatőr.

❖

És mániákusan ír, papírra vet minden ötletet, hogy aztán a majdnem kész novellát a fiókba dobja, altassa. Évente nyolc-tíz történet születik, s kerül a Tímár-féle inkubátorba, mert szerzőjük szerint: *„Van egy kihordási folyamata a dolgoknak, ebben a folyamatban nagyon fontos az alázat, hogy az ember beismerje, ez az írás még nem jó. Az írás alapanyag a mozgóképhez, a film pedig egy saját műfajú valami, ami állandóan keresi magát és az új utakat. Számomra alapvető feladat, hogy a mozgóképet minden terjedelmében kipróbáljam. Tulajdon korlátaim beismerése, hogy szeretem a jó dramaturgokat."* Ilyen jó dramaturg *Bacsó Péter,* akivel Tímár többször dolgozott. Egyszer megemlítette neki, szokott írogatni, nem olvasná-e el egyik „zsengéjét". Bacsó elolvasta. Egy óra múlva szerződést írt alá Tímárral az *Egészséges erotiká*ra.

A filmötlet születése tettenérhető. Még a BBS égisze alatt készített egy kísérleti filmet nehéz fizikai munkát végző nőkről. Országszerte téglát égető, rámpát szegecselő, csilléket tologató nőket kutatott, így jutott el egy ládaüzembe, ahol pontosan azt csinálták, mint a filmben. A kötőszavaktól, névelőktől megfosztott dialógusok izgalmas stílust teremtenek, a rövidítgetős elvtársi formadumákat Shakespeare királydrámáiba illő mondatszerkezettel párosítja. Az eredmény egy mindent elsöprő bohózat a „materialista libidókutatásról", milyen is az erotika – és persze sok minden más – a szocializmusban.

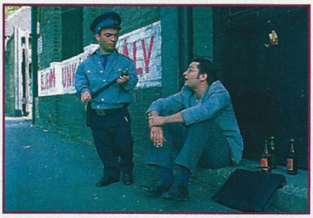
A későbbi Tímár-filmekre is jellemző technikák mind újszerűek. A rendező itt próbálja ki a hátrafelé mozgást, a klipszerű vágást. A videóklip mint műfaj jószerivel még ismeretlen a magyar nézők előtt, sőt maga a videó is kuriózum. Így sokszoros újdonságot jelent a rendező második filmje, az 1987-ben készült *Moziklip.* Technikailag már alkalmazták a rövid vágást a BBS-nél, *Huszárik* és

Tóth János filmjeiben is megjelent. Tímár a *Moziklip*ben kiélhette vágószenvedélyét.

❖

Első két filmje „röghöz kötött", nagyon is nekünk és rólunk szól. Az 1988-ban készített *Mielőtt befejezi röptét a denevér* viszont a világszerte éppen újjáéledő pszicho-thriller műfajába tartozik. A történet tulajdonképpen egyszerű, Laci *(Máté Gábor)* feltűnik Teri *(Bodnár Erika)* és fia, Robi zárt és szürke életében. Lassan telepszik rájuk, óvatosan, előbb az anyát hálózza be, majd rátelepszik a kamaszgyerekre, s lassan érik felismerése a sejtés: a fiút akarja megszerezni. Mindenáron...

Az egy évvel később forgatott *Hagyjáték Robinson*tban ismét könnyed, ironikus hangon szólal meg Tímár. Ez a forgatókönyv is a fiókban bábozódott, csak elő kellett venni, amikor a kubaiak felkínálták a koprodukciós lehetőséget. Nem mondhatni, hogy ez lenne Tímár legjobb filmje, de kétségtelenül mulatságos történet, a kelleténél valamivel több folklórral. Robinson, a részeges matróz *(Mikó István)* elmeséli hányattatásait Defoe-nak *(Garas Dezső)*, aki ezt saját szája íze

és a korabeli elvárás szerint dramatizálja, azaz mindenki a maga verzióját nyomja...

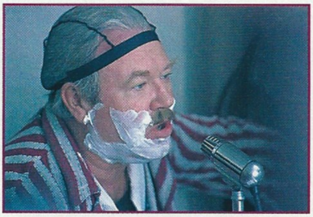
❖

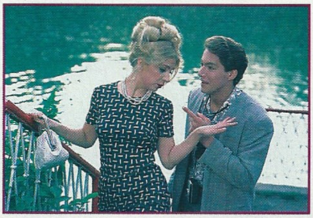
A mindennapos történelmünkhöz való kötődés és a történésekre szinte azonnali reagálás filmje a *Csapd le csacsi.* 1990-ben forgatták, nagyon friss változásokat érint, az ember azt gondolná, ez a téma aztán nem aludt a fiókban. Dehogynem. E sztorinak is megvolt a maga előtörténete és ősfigurája. A '80-as években Tímár gyakran időzött Tihanyban, ahol a szomszédos munkásőrüdülőben a „bélák" nyaralás ürügyén gyakorlatoztak. *„Nagyon piszkálták a csőrömet, mert rém bunkók voltak, a bunkóság pedig az abszurd kedvenc területe. Akkoriban természetesen úgy gondoltam, soha nem csinálhatom meg a sztorit."* Természetesen a politikai változások átformálták az alapötletet, így a filmben a munkásőrök illegalitásba kényszerülnek, vezérük Béla *(Eperjes Károly)*, aki a „mi lesz velünk, elvtársak?" hamleti kérdésében tűnődik a föld alatti alagútban...

A *Csapd le csacsi* sikere után úgy tűnik, a rendező pályája töretlenül haladhat előre, öt filmet forgat hat év alatt, keveseknek adatott meg ez akkoriban is. Nem így történt. Közel hat évig Tímár nem forgatott játékfilmet. Elbírálásra beadott forgatókönyveit sorozatban utasították vissza. Időközben Argus film néven céget alapított, reklámfilmekkel foglalkozott. *„'95-ben azt mondtam, nem adok be több forgatókönyvet. Megírni megírom, mert ez nálam amolyan vegetatív alapon megy, de megértettem, hogy én csak akkor fogok filmet csinálni, ha KELL. Örök kérdés, hogy a társadalom miként stimulálja a művészt alkotásra. A társadalom, azaz a közönség azt kapja, amit megérdemel. Ha arra inspirál egy alkotó réteget, hogy az kielégítse az ő szellemi igényét, akkor meg fogja kapni. Ha nem, akkor az alkotók elkezdik önmagukat megvalósítani, tehát megszűnik a kapcsolat. Mára megszűnt a kommunikáció az igény és a létrehozó között. A közönség nem tudja jelezni az igényét, csak az elutasítását valaminek, például azzal, hogy nem ül be a moziba. Példa erre a* Csinibaba. *Ez a film talán nem is olyan jó, mint amekkora sikere van. Hanem azért van sikere, mert az emberek manifesztálnak, igenlően és pozitívan."*

Részletek eddigi legnagyobb sikeréből: Csinibaba

❖

Az év sikerfilmje valóban óriási közönségigényt elégített ki: mi nézők szerettünk volna végre nevetni a sokat emlegetett, sokszor feldolgozott '60-as éveken. Valóban igaza van Tímárnak abban, hogy a szakma vagy észreveszi ezt a közönség részéről érkező igényt, vagy a *Csinibaba* elsöprő sikere egyedi jelenség marad. Bebizonyosodott, hogy a Tímár által használt újfajta filmes formanyelvre felkészült a közönség, a klipszerű stílustól sem idegenkedett és megértette a rendezői üzenetet, mely szerint a '60-as évekről már nem lehet hagyományos filmet csinálni. A *Marton Gyula* novellájából készült forgatókönyv néhány fiatal próbálkozását meséli el, akik a Ki mit tud? megnyerését célozták meg, hogy a beígért jutalomutazás során eljussanak Helsinkibe, ahonnan továbbállhatnának Amerika felé. A felkészülés során szerelmek, barátságok szövevényes ága-boga torkollik dalba, édes-bús slágerekben fejezi ki magát házmester *(Gálvölgyi János)*, rendőr *(Lázár Kati)*, bambizó ifjúság, vagány *(Reviczky Gábor)*, zord szülő *(Cseh Tamás)* és fizetésnap a munkásosztály. Megannyi képi és dramaturgiai lelemény. A korabeli zene áthangszerelése nyomán a régi számok pikáns, ámde csöppet sem sértő felhangot kaptak. A *Csinibaba* legnagyobb erénye, mint általában a Tímár-filmekben, a figurák hitelessége. Bármily abszurd helyzetet talál ki nekik a rendező, bármennyire karikírozottak, egy idő után önállósulnak, maguk alakítják sorsukat, egymással és egymás között vitáznak, nem a rendező agyában. Ő maga is elengedi a kezüket, s nézi jövésük-menésük a filmvásznon.

A rendező felnőttként kezeli nézőit. Nem rágja szánkba magvas mondanivalóját, egyszerűen csak elmeséli, megmutatja, ő miként látja dolgainkat, a világot. Nincs benne ítélkezési kényszer, mégis sok mindenre rádöbbenti az embert. Jóllehet, most minden a *Csinibabától* hangos, de ha tehetik, nézzék meg az ugyancsak 1996-ban készült dokumentumfilmjét is, a *Hajlékbemutatót.* Különböző emberek engedik be az otthonukba. Életterek, tárgyak torkollanak sorsokba anélkül, hogy a rendező bármit kérdezne. A privát életterek tulajdonosai csak azt mutatják meg és beszélik el tárgyaikról, lakásukról, amit fontosnak tartanak. Torokszorító felismerés, hogy tárgyaink rólunk fecsegnek, elárulnak minket, noha valahol minden tárgyat magányunk enyhítésére szereztünk be. Pontos lenyomata ezredvégi élettereknek, sorsoknak. A szó legszorosabb értelmében dokumentum.

❖

Egyébként Tímár megint forgat. A történet kibekkelte szokásos éveit az inkubátorban, majd szokás szerint hirtelen aktuálissá vált. Úgy tűnik, az élet gyakran kukkant ötletért a rendező fiókjába. Ezúttal *Zimmer Ferit* keltette fel álmából a Balaton partján. A film természetesen vígjáték, amelyben a *Reviczky Gábor* alakította főhős úgy dönt, ideje meggazdagodnia neki is, ezért aztán egy balatoni szezon alatt igyekszik lerabolni a kibérelt nyaralóba érkező vendégeket. Ugye ismerős ez a téma is?

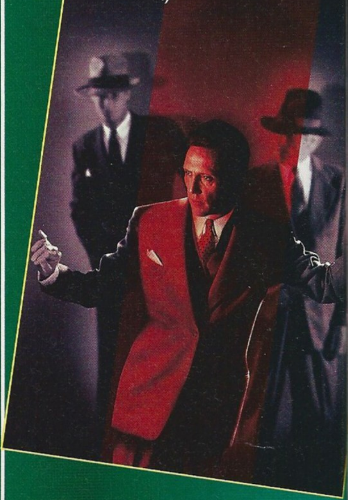
Garamvölgyi Katalin

VÁROSI VAGÁNYOK
(Tuff Turf)

Morgant eltanácsolták egy középiskolából, ahol ismert bajkeverő volt. Los Angelesbe megy, bízva abban, hogy új életet kezdhet. Ám itt sem mennek simán a dolgok. Rögtön összetűzésbe kerül a vagány Nickkel és bandájával, meghiúsítva rablási kísérletüket. Bonyolítja a helyzetet, hogy Nick barátnőjének, Frankie-nek tetszik Morgan. A féltékeny Nick hamarosan dühöngő őrültté válik és szabályos ámokfutásba kezd. Morgannak egyedül kell megküzdenie Nickkel és felfegyverzett bandájával, hogy megmentse Frankie-t.
Színes, szinkronizált amerikai játékfilm (113 perc)
Főszereplők: James Spader, Kim Richards
Rendezte: Fritz Kiersch

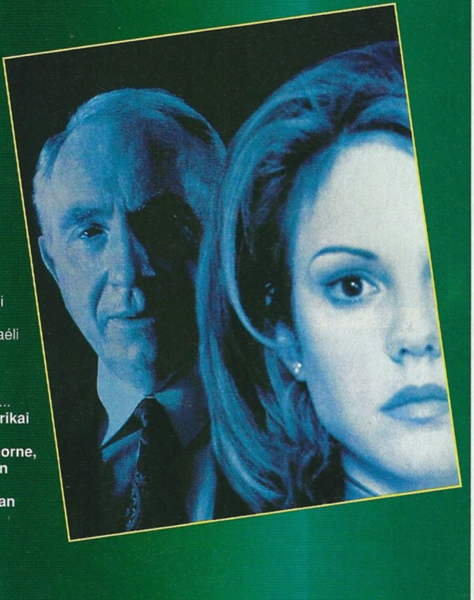

A TEMETÉS
(The Funeral)

HALÁLOS ANALÍZIS
(Murder in Mind)

Peter Walkert és inasát holtan találják Peter házában. A rendőrség őrizetbe veszi Peter feleségét, Caroline-t, aki véresen, késsel a kezében a két holttest mellett volt. Ám kihallgatása során Caroline nem emlékszik semmire, ami a két férfi meggyilkolásához vezetett. Holloway felügyelő azt ajánlja, vigyék el a nőt dr. Ellishez, az elismert pszichiáterhez, abban a reményben, hogy ő segíteni tud visszaemlékezni. A hipnózis során Carolina újraéli a múltját, de hamarosan rádöbben, hogy azok az emlékek, amelyek eszébe jutnak, talán nem is igaziak...
Színes, szinkronizált amerikai thriller (85 perc)
Főszereplők: Nigel Hawthorne, Mary Louise Parker, Jason Scott Lee
Rendezte: Andrew Morahan

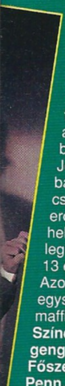
MEGJELENÉS: SZEPTEMBER 10.

JOEY ÉS A BÁLNA
(A Whale of a Tale)

Joey a nyári szünidőben a delfináriumban dolgozik. A srác végre azt csinálja, amit szeret, és igaz barátokra is szert tesz. Leginkább egy gyilkos bálnával kerül barátságba. A szünidő végeztével a kisfiúnak iskolába kell mennie, ám hamarosan a segítségét kérik, mert a gyilkos bálna nem hajlandó szerepelni a show-ban...
Színes, szinkronizált amerikai kalandfilm (97 perc)
Főszereplők: William Shatner, Marty Allan
Rendezte: Ewing Miles Brown

MEGJELENÉS: SZEPTEMBER 17.

Johnny Tempio, a huszonkét éves maffiózó úgy fest, mint egy filmsztár. Amikor az új Humphrey Bogart-film megtekintése után magabiztosan kivonul a moziból, mintha csak egy hollywoodi melodrámába cseppenne. Egy fiatalember rákiabál a kocsijából, majd amikor az felfigyel rá, golyókat ereszt belé. Az ifjú gengszter holtan esik össze. Johnny ravatala körül testvérek, sógornők, barátok gyülekezete rója le részvétét. A család már rég hozzászokott az erőszakhoz, ez azonban nem könnyíti helyzetüket. A család vezetője, Ray, a legidősebb testvér, aki apja parancsára már 13 évesen ölt, kemény, lobbanékony ember. Azon tűnődik, vajon testvére megölése csak egyszeri bosszúállás vagy pedig egy kemény maffiaháború kezdetének a jelzése.

Színes, szinkronizált amerikai gengszterfilm (98 perc)
Főszereplők: Christopher Walken, Chris Penn, Isabella Rossellini
Rendezte: Abel Ferrara

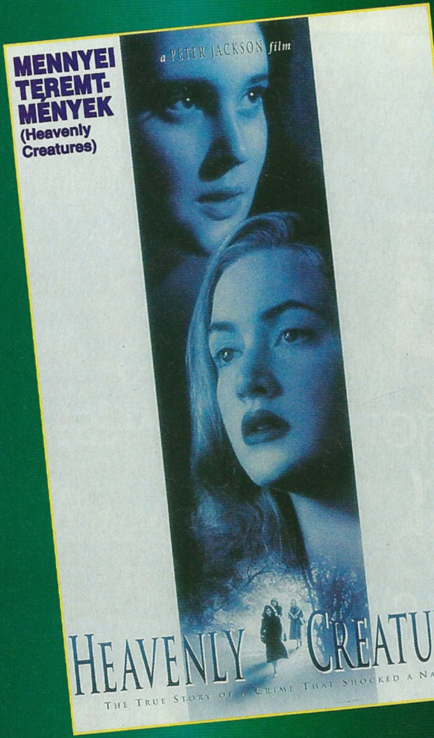
A MOKÉP Videókiadó címe: 1054 Bp., Báthory u. 8., Telefon: 111-6650/169 m.

A filmek megvásárolhatók:

ALPINE PITON GMK.
1146 Budapest, Dózsa György út 19. Telefon: 344-0007
VIDEO NÍVÓ BT.
1133 Budapest, Vág u. 9. Telefon: 149-1335
INTERFILM Kft.
1124 Budapest, Karolina út 17. Telefon: 166-4032
MOTOPHON BT.
Miskolc, Rácz Á. u. 50. Tel./fax: (46) 401-600

MENNYEI TEREMT-MÉNYEK
(Heavenly Creatures)

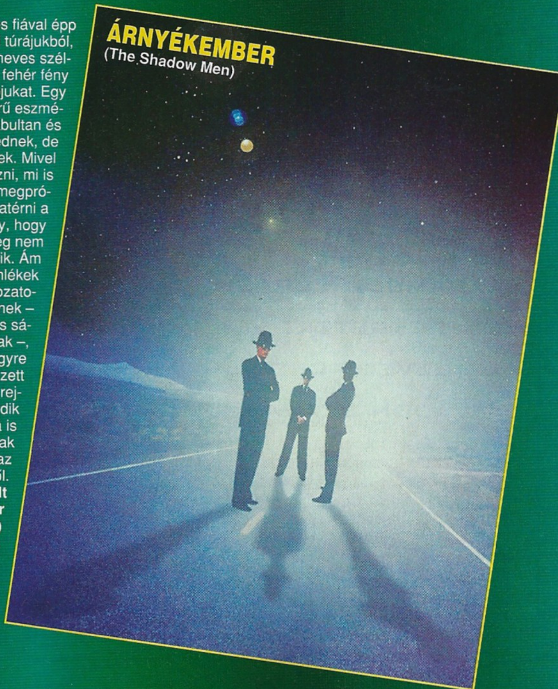

Pauline az iskolában összebarátkozik egy újonnan érkezett diáklánnyal, a csinos és elbűvölő angol Juliettel. A két lány hamarosan elválaszthatatlanná válik és létrehoznak egy szövetséget, amelyből kizárnak mindenki mást. Amint rájönnek, hogy az írás mindkettejük örömére szolgál, elhatározzák, hogy izgalmas regényeket írnak. Miközben egyre mélyebbre merülnek termékeny képzeletükben, lassanként elvesztik valóságérzéküket. Találkozásaikban átmeneti szünet következik be, amikor Juliet ágynak esik és beutalják egy szanatóriumba. Juliet hiányában Pauline egyre távolabb kerül családjától, megtagadja az engedelmességet és kezelhetetlenné válik. A szülők kölcsönösen egyetértenek abban, hogy korlátozni kell a lányok közötti kapcsolatot. Pauline és Juliet azonban erőszakos elválasztásukra erőszakos viselkedéssel reagálnak.

Színes, szinkronizált amerikai játékfilm (100 perc)
Főszereplők: Melanie Lynskey, Kate Winslet
Rendezte: Peter Jackson

MEGJELENÉS: SZEPTEMBER 24.

ÁRNYÉKEMBER
(The Shadow Men)

Bob feleségével és fiával épp hazafelé tart családi túrájukból, amikor hirtelen heves szélrohamok és vakító fehér fény rázza meg autójukat. Egy órányi kényszerű eszméletlenség után kábultan és rémülten ébrednek, de fizikailag sértetlenek. Mivel képtelenek felidézni, mi is történt valójában, megpróbálnak visszatérni a mindennapokba úgy, hogy az incidenst meg nem történtnek tekintik. Ám amint az emlékek lázálmaik során fokozatosan felszínre kerülnek – villogó fényeket és sápadt idegeneket látnak –, félelmeik csak egyre növekednek. Leplezett fenyegetést jelentve rejtélyes emberek kezdik követni őket, bárhová is mennek. A családnak menekülnie kell az árnyékemberek elől.

Színes, szinkronizált amerikai thriller (90 perc)
Főszereplők: Eric Roberts, Sherilyn Fenn
Rendezte: Timothy Bond

„Legtöbbször csak akkor készül film valakiről, ha már nincs az élők sorában, ezért is örülök, hogy én még láthattam, hogyan vélekednek rólam" – *Larry Flynt*

A Hustler és a szólásszabadság

LARRY FLYNT, a provokátor

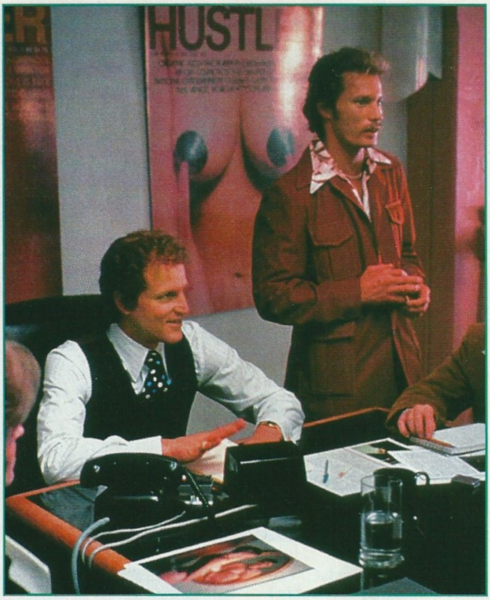

„Nem akartam mást, csak pénzt keresni és szórakozni"– fogalmazott szerényen *Larry Flynt,* az ohiói sztriptízbár hajdani tulajdonosa, aki egykoron talán maga sem gondolta, hogy nevét egész Amerika ismerni fogja. Karrierjében nem zavarta az a tény, hogy még az általános iskolát sem fejezte be, s fiatalos hévvel csak reménykedhetett abban, hogy ha az embernek van egy jó ötlete, akkor annak megvalósításában a szegénység nem lehet akadály. De a prüdéria sem, mivel a fiatalember úgy döntött, kiad egy házilag készített újságfélét, a *Hustler Newslettert*, mely a szép lányok fényképét nem oly szelíd formában közli, mint a már ismert és befutott *Playboy,* s szövegében sem kíván olyan igényes lenni, mint hírneves elődje. Botrányos szókimondás, korábban nyomtatásban meg nem jelent vaskos humor jellemezte az első számot, mely iránt meglepően nagy volt az érdeklődés. Éppen ezért döntött úgy, hogy a lapocskából színvonalas, országos terjesztésű színes magazint csinál. Az első szám azonban kis híján csődbe vitte a vállalkozást. A második Hustlerben viszont megjelent *Jacqueline Onassis* fényképe, amint meztelenül napozik a görög tengerparton. Ez már mindenkit érdekelt, s a lap eladási rekordokat döntve tűnt el az újságosstandokról. Flynt hamarosan gazdag és híres ember lett, feleségül vette táncosnő barátnőjét, és beköltözött egy csodapalotába. Élete azonban csak ezután vett igazi fordulatokat.

Ez a különös s egyben tragikus élet ihlette meg *Scott Alexander* és *Larry Kara-*

FORMAN ÉS FLYNT

„Sohasem vettem még Hustlert, és kétlem, hogy valaha is fogok, de ennek az embernek az életében sok bámulatra méltó dolgot fedeztem fel" – mondta Milos Forman, a *Száll a kakukk fészkére,* az *Amadeus* cseh származású rendezője. Amikor *Oliver Stone* cégétől megkapta a forgatókönyvet, s meglátta, hogy *Larry Flynt*ről szól, bevallása szerint azonnal a pornográfiával azonosította, és az írást félre is tette. Ám később, amikor elolvasta *Scott Alexander* és *Larry Karaszewski*, az *Ed Wood* szerzőinek újabb munkáját, már tudta: a viharos életű, egyszerre szerencsés és szerencsétlen sorsú ember élettörténete igenis filmre kívánkozik. Nem a magánember sztorija, hanem a szólásszabadságért küzdő közéleti ember ragadta meg a rendező figyelmét. Témaérzékenységét saját sorsa, tapasztalatai is erősítették. *„Két olyan társadalmat is közelebbről ismerek, amelyek semmilyen tekintetben nem tűrték a másságot. A nácizmus és a kommunizmus idején egyaránt a pornográfia és a perverzió került először a nyilvános támadások kereszttüzébe. Bizonyos fokig mindannyian egyetértettünk ezzel, elvégre senki nem örül, ha perverzek rohangálnak az utcán. Csakhogy ez kétélű dolog, mert először ugyan tényleg csak a pornográf írókat cenzúrázzák, de aztán a törvények ilyen-olyan értelmezése alapján váratlanul kiderül, hogy Shakespeare is perverz volt, sőt maga Jézus Krisztus is... és voltaképpen mindenki, aki nem idomul a társadalom elvárásaihoz. Ez végső soron a kreativitás halála, gúzsba köti az embereket, és lehetetlenné teszi, hogy normális, teljes életet éljenek. E rendszerek életképtelennek bizonyultak, hosszabb-rövidebb stagnálás után el is tűntek, de bármikor újjáéledhetnek – más név alatt. Viszont könnyen fel lehet ismerni őket, mert az első dolog, amit célba vesznek, a pornográfia."*

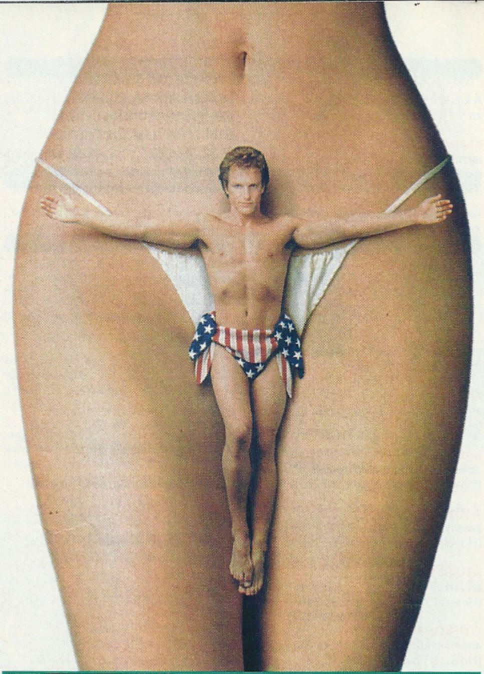

szewski forgatókönyvírókat, majd *Milos Forman* rendezőt is. 1996-ben megszületett a *Larry Flynt, a provokátor* (The People vs. Larry Flynt) című vihart kavaró alkotás. Az eredeti cím magyar fordításban: *A nemzet, kontra Larry Flynt,* mely a kiadóvezető évtizedes bírósági küzdelmeire utal. Először 1976-ban vádolták meg obszcenitással Cincinnattiban, abban a városban, ahová kiadócége központját helyezte. A bíróság el is ítélte, ő azonban ekkor kezdte meg igazi harcát a cenzúra, a szólásszabadság, a radikális jobboldali vallásos mozgalom ellen. Saját vagyonából között egyszemélyes kampányára a prüdéria ellen, a sajtószabadság védelmében, s számtalan ellenségre tett szert az ezt követő években. A georgiai bíróság lépcsőjén egy orvlövész le is terítette. A maradandó sérülés deréktól lefelé élete végéig megbénította. A milliomos kiadótulajdonos a szólásszabadság védelmében legnagyobb győzelmét az amerikai Legfelsőbb Bíróságon aratta, s ezzel a döntéssel neve ott szerepel az amerikai jogalkotás történetének lapjain.

Larry Flynt alakját *Woody*

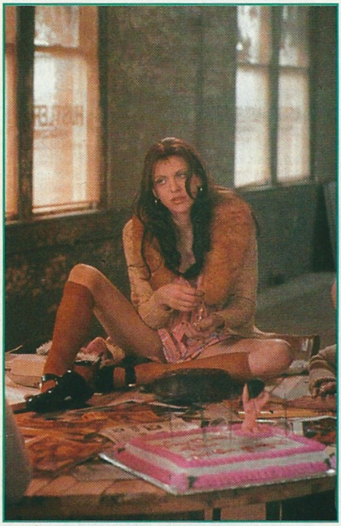
LARRY FLYNT ÉS A FILM

Már a forgatókönyv első változata Larry Flynt tudtával készült el. Olyannyira, hogy maga Flynt ment el a Legfelsőbb Bíróságra, hogy megszerezze az írók számára az engedélyt aktáinak tanulmányozására. Amikor elolvasta a forgatókönyvet, meglepődött, mennyire alaposan ismerik őt a szerzők. Javasolt is néhány apróbb módosítást, de a művel elégedett volt. Igaz, néhol megjegyezte, hogy a leírtak a valóságban némiképp másként történtek vagy hogy a forgatókönyvírók nem pontosan idézik a szavait. A szerzők a megjegyzések ellenére nem változtattak művükön, mondván, ők nem Larry Flynt szemszögéből akarják felidézni a történetet, hanem egy ember életútját kísérik nyomon a fontos

Harrelson formálja meg, aki a rendező szavai szerint szinte eggyé vált Flynttel. *„A történet számos fontos szála közül nyilvánvalóan legfontosabb Flynt harca az Első Alkotmány-kiegészítés szerinti jogainak elismeréséért”* – fogalmaz *Woody Harrelson*. *„A sors iróniája, hogy pont ez a tabukat döntögető ember állt ki a hagyomány által is szentesített, alapvető emberi jogokért. Senki sem tekintette őt hősnek ezért, a film sem erre törekszik. De ettől még tény: Flynt az elmúlt 20 évben több mint 40 millió dollárt költött a perre, idejének nagy részét pedig különböző bíróságokon töltötte – az ügy érdekében.”*

Harrelson a *Született gyilkosok* című film főszerepe után e játékával is igazolta nagy tehetségét.

Althea, Larry Flynt kábítószerfüggővé váló, majd teljesen leépülő feleségét *Courtney Love*, a *Hole* alternatív rockzenekar sztárja, *Kurt Cobain*, a *Nirvana* nemrég meghalt énekesének felesége alakítja. Oliver Stone producer az egyedüli lehetséges színészjelöltet látta benne és nem is csalatkozott. „Őrült excentrikus” módon, de felelősségtelјesen állt a kamerák elé élete első jelentős filmszerepében. (Azóta már a *Féktelen Minnesotá*ban is láthattuk.)

A filmet idén februárban a legjobb rendezés (Milos Forman) és *Woody Harrelson* révén a legjobb férfi főszereplő kategóriában Oscarra jelölték, míg egy hónappal korábban a forgatókönyvírók Golden Globe-díjat kaptak.

epizódok kiemelésével, esetleg felnagyításával. A névrokon *Larry Karaszewski* forgatókönyvíró így látta a különleges helyzetet: *„Tudtuk, mit akarunk elmondani: egy ember életútját a legnagyobb szegénységtől addig a pontig, amíg Larry a maga pornóbirodalmát felépíti. Fekete báránnyá válik a hatóságok előtt, letartóztatják, rálőnek, elveszíti nagy szerelmét és a hitet, hogy egy nagyszerű országban él. Végül rájön, hogy valami nagyon fontosat tett, még akkor is, ha ezt a szerepet kényszerűségből vállalta fel.”*

Larry Flynt végül is elégedett volt azzal, hogy életéről jól megírt forgatókönyv alapján film készül, nagyszerű rendezővel az élen, jeles, tehetséges színészekkel. Sok jelenet kellemetlenül érintette, és néha zavarba ejtette egykori viselkedése, de nem tagadta meg múltját, mivel minden egykori tette élete része volt. A sajtócézár egyébként olyannyira pártolta az alkotást, hogy *Forman* és a színészek bármikor megkereshették, szívesen válaszolt felmerülő kérdéseikre. Sőt az őt megformáló Woody Harrelsont meghívta házába is, akinek legkényesebb kérdéseire is felelt.

Segítette a felvételeket is: a stáb forgathatott Los Angelesben, a Flynt Publications Beverly Hills-i épületében, sőt Bel Air-i otthonában is.

„Az embereknek nagyon furcsa elképzeléseik vannak rólam” – magyarázza *Larry Flynt*. *„Csak a közhelyeket ismerik, de azt nem tudják, milyen sok időt töltöttem a bíróságokon, és mennyit foglalkoztam peres ügyekkel.”* A filmből azért ez is kiderül. Olyannyira, hogy a játékfilmben még szerepet is vállalt amatőr színészként, de a bíróság profi ismerőjeként: ő alakítja első perének bíráját. *„Olyan sok tárgyalást látott már, hogy jobban csinálja, mint egy igazi bíró”* – dicsérte őt a rendező...

TISZTELT HÖLGYEM, URAM!

Beindult a szezon, a kiadók kezdik ontani a kazettákat.
Úgy gondoltuk, nehéz összegyűjteni az információkat az új megjelenésekről, ezért szeretnénk segíteni munkájukat egy összefoglaló megjelentetésével.
Állandó partnereink ezt az anyagot már megkapták levélben. Ha Ön nem kapta kézhez, akkor ez azt jelenti, hogy még nem vásárolt nálunk az idén. Reméljük, akkor is tudunk Önnek segíteni.

Újdonságok augusztus 25-től szeptember 9-ig:

Az Önök munkájának könnyítése érdekében időrendbe tettük a megjelenéseket. Ahol a kiadó végleges időpontot még nem közölt, azokat a filmeket a lista végén helyeztük el. A lista nem teljes, mert egyes kiadók még nem tudtak információt adni az őszi terveikről.

Augusztus 25.:

UIP–DUNA FILM

Az őszi szezon egyik nagy napja! Megjelent a **Jurassic Park**!
Steven Spielberg sikerrendező amerikai sci-fi kalandfilmjének történetét csak nagyon keveseknek kell elmesélni, hiszen a világ egyik legnagyobb nézettséget elért filmje. Szeptemberben a mozikban a folytatás, ami további jelentős reklámot ad az első résznek. Keresni fogják!
(Hossz: 126 perc Nagyker. ár: 1536,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1490,– Ft + áfa)

INTERCOM

Folytatódik a VERHETETLENEK-sorozat! Ez a jó hír. A rossz, hogy a kiadó által forgalmazott kazetták ajánlott ára emelkedik. A filmek ára 2300,– Ft, a Walt Disney-produkcióké 2800,– Ft. Sajnos így a nagykereskedelmi árak is növekednek. Ez csak az új megjelenésre érvényes.

SZÁGULDÓ ERŐD
amerikai akciófilm, főszerepben Steven Segal. Az Úszó erőd folytatásában a szakács megint befűt a rossz fiúknak.
(Hossz: 100 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

SZEMTŐL SZEMBEN
amerikai akciófilm, főszerepben Al Pacino, Robert De Niro, Val Kilmer. Profi film, profi színészek, profi történet. Jól fog menni.
(Hossz: 171 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

VÉGKÉPP ELTÖRÖLNI
amerikai akciófilm, főszerepben Arnold Schwarzenegger. A védelemre szakosodott titkosügynök munkája nem mindig fenékig tejfel. A Batman és Robin Jégcsapja itt is főszereplő.
(Hossz: 110 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

MINDÖRÖKKÉ BATMAN
amerikai fantasy-thriller, főszerepben Val Kilmer, Jim Carrey, Nicole Kidman. A Batman-sorozat harmadik része. Mozikban a negyedik, jó reklám a filmnek.
(Hossz: 122 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

FÉKTELENÜL
amerikai akciófilm, főszerepben Keanu Reeves. Mozikban a második rész, a kiadó újra forgalmazza az elsőt. Sajnos az ár már magasabb.
(Hossz: 115 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

MOKÉP VIDEO

Ha valami sikeres, folytatni kell. A **Sztárok videón** sikeres volt és még jobb filmeket hoz forgalomba a MOKÉP e jeles napon.

NÉGY SZOBA
amerikai vígjáték, főszerepben Antonio Banderas. Fergeteges komédia, a sorozat legjobb darabja. Amikor a színészek is élvezik, amit eljátszanak. Kiemelt ár.
(Hossz: 100 perc Nagyker. ár: 1100,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1067,– Ft + áfa)

BILIÁRDMESTER
olasz thiller, főszerepben Franco Nero. A biliárdbajnok és a gengszter harca. Bosszú mindenáron. Ki lesz a győztes?
(Hossz: 110 perc Nagyker. ár: 940,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 912,– Ft + áfa)

2 PAPA, 1 MAMA
francia vígjáték, főszerepben Smain Arielle Dombasle. A házasság boldog, gyermek azonban nincs. Van megoldás, de ez nagyon vicces.
(Hossz: 93 perc Nagyker. ár: 940,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 912,– Ft + áfa)

BŰNIDŐ
amerikai krimi, főszerepben Stephen Baldwin. Amikor egy színész beleéli magát a gyilkos szerepébe...
(Hossz: 110 perc Nagyker. ár: 940,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 912,– Ft + áfa)

MIRAX

A kiadó letette a voksot a lakossági piacon a gyerekfilmekre. Az őszi idényben várhatóan 9-10 rajzfilmet jelentet meg. Ezek között van a Vacak folytatása is.

ÁRON ÉS A CSODÁK KÖNYVE
rajzfilm. A bugyuta város és az okos Áron története gyönyörűen megrajzolva, rengeteg dalbetéttel.
(Hossz: 80 perc Nagyker. ár: 1080,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1048,– Ft + áfa)

BEST HOLLYWOOD

Ez aztán a tobzódás. Több mint 30 film 3 hét alatt (és még válogattunk is!). Sok jó film jó áron: így lesz egy üzlet hatékony a kiadónak is és a kereskedőnek is. A jeles napon 15 film, a folytatás szeptember 12-én.

CÉLPONTBAN
amerikai akciófilm, főszereplő: Michael Dudikoff
(Hossz: 87 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

SZABOTÁZS
amerikai akciófilm, főszereplő: Mark Dacascos
(Hossz: 99 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

KALAND AZ AFRIKA EXPRESSZEN
amerikai kalandfilm, főszereplő: Patrick Dollaghan
(Hossz: 92 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

A JÖVŐ HÓHÉRAI
amerikai sci-fi, főszereplő: Eric Roberts
(Hossz: 93 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

ÁTÜTŐ ERŐ
amerikai sci-fi akciófilm, főszereplő: Timothy Bottoms
(Hossz: 87 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

GYILKOS A HÓMEZŐN
amerikai krimi, főszereplő: Kate Jackson
(Hossz: 95 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

FELHŐK SZÖKEVÉNYEI
amerikai akciófilm, főszereplő: Jean Remo
(Hossz: 89 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

ŰRLOVAGOK
amerikai sci-fi akciófilm, főszereplő: Roddy Piper
(Hossz: 88 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

GÖRBE ÚT A MENNYBE
amerikai vígjáték, főszereplő: Corey Feldman
(Hossz: 92 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

VADÁSZAT AZ IGAZSÁGÉRT
amerikai akciófilm, főszereplő: Adam Arkin
(Hossz: 95 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

HIRTELEN POKOL
amerikai krimi, főszereplő: Tom Berenger
(Hossz: 92 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

ÍGÉRET ÉS HAJSZA
amerikai kalandfilm, főszereplő: Mickey Rooney, Kris Kristofferson
(Hossz: 88 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

A SIVATAGI HOLD TITKA
amerikai krimi, főszereplő: Danny Aiello
(Hossz: 93 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

A GYILKOS NYOMAI
amerikai akciófilm, főszereplő: Kelly Lebrock
(Hossz: 91 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

LŐTÁVOLBAN
amerikai krimi, főszereplő: Sean Pean, Christopher Walken
(Hossz: 112 perc Nagyker. ár: 720,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 698,– Ft + áfa)

Augusztus 28.:

VIDEORENT

Két rajzfilmmel indul a kiadó, de ismerjük jól: lesz itt még film bőven. Hiszen a Discovery-sorozatot forgalmazó kiadó mindig szolgált meglepetéssel a piacnak. Mivel a VIDEORENT már nem ad ki a tékás piacra filmeket, ezért tovább fog erősödni a lakossági piacon.

POCAHONTAS II.
amerikai rajzfilm. Az ismert történet ismeretlen folytatása. Mi is kíváncsian várjuk. Már hallottuk, hogy jól elkészített rajzfilm.
(Hossz: 60 perc Nagyker. ár: 900,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 873,– Ft + áfa)

CASPER, A BARÁTSÁGOS SZELLEM
amerikai rajzfilm. Az első két rész sikere után ez is biztos siker. Jó szórakozás minden gyereknek 80 percben. A szellemgyerek, aki nem akarja rémítgetni az embereket.
(Hossz: 80 perc Nagyker. ár: 900,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 873,– Ft + áfa)

Szeptember 1.:

V.I.P. ART:

Ők mindig meg tudnak lepni minket. Most a két új Attenborough-sorozattal sikerült nekik. Szerintünk jó választás volt, sikere lesz a vásárlók között. Az ősszel folytatódik az útifilmsorozat is, még 14 rész van hátra. Reméljük nem kell sokáig várni rá.

ÉLET A JÉGEN I–II.
amerikai természetfilm, készítette Sir David Attenborough. A sarkok világa csodálatos filmen bemutatva. Az örök hó és jég birodalma.
(Hossz: 2 x 90 perc Nagyker. ár: 800,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 776,– Ft + áfa)

ÉLŐ BOLYGÓ I–II.
amerikai természetfilm, szintén Attenborough alkotása. A tv-ben is bemutatott sorozat videóváltozata.
(Hossz: 2 x 100 perc Nagyker. ár: 800,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 776,– Ft + áfa)

ALAKFORMÁLÁS
angol fitness-film. A fogyókúra 10 hét alatt „folytatása". A két kazetta gyakorlatai jól kombinálhatók, így elérheti, hogy alakja olyan legyen, amire mindig is vágyott.
(Hossz: 80 perc Nagyker. ár: 800,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 776,– Ft + áfa)

A NŐI SZÉPSÉG TITKAI
A világ egyik vezető topmodelljének tanácsai. Hogy ki Ő? Ez szeptember 1-jéig még titok.
(Hossz: 60 perc Nagyker. ár: 800,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 776,– Ft + áfa)

A HÁBORÚ
A tizenkét részes sorozat a II. világháború eseményeit dolgozza fel, Herman Wouk regénye alapján. Néhány meggyőző adat:
– a filmet 10 országban, 2070 helyszínen, öt évig forgatták;
– 358 főbb szereplő, 30 világsztár (köztük 8 Oscar-díjas);
– 1150 mellékszereplő és 30000 statiszta.

Az egyes részek címei:
Forrongó világ I–II.
Háború I–II.
Végső győzelem I–II–III
Háború és emlékezés I–II–III–IV–V.

A felsorolásban közös címmel megjelenő részek egymás szerves folytatásai, ezért ezek együtt adnak komplett filmet. Kérjük, vegyék ezt figyelembe rendeléseiknél.

Szeptember 2.:

ZOOM

Folytatódik a National Geographic-sorozat. Ha jól hallottuk, legalább 12 rész jelenik meg, a természetfilmkedvelők és -gyűjtők nagy örömére. (Azt tapasztaltuk az elmúlt hónapokban, hogy egyre jobban fogy a sorozat. Érdemes odafigyelni rá.)

A DINOSZAURUSZOK NYOMÁBAN
amerikai, National Geographic. A Gobi-sivatag homokjában 80 millió éve fekszenek eltemetve a csontok. Két paleontológus keresi a rejtély megoldását: csak az éghajlatváltozás volt kihalásuk oka?
(Hossz: 60 perc Nagyker. ár: 1030,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 999,– Ft + áfa)

GYILKOS SZÖKŐÁR
amerikai, National Geographic. A cúnami az egyik legpusztítóbb természeti csapás. A gyilkos szökőár elől egyszerűen nincs menekvés.
(Hossz: 60 perc Nagyker. ár: 1030,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 999,– Ft + áfa)

KIRÁLYKOBRA
amerikai, National Geographic. A dél-indiai dzsungel különös királyát mutatja be ez a jól sikerült kazetta. Különleges vidék, különleges állat. Ez a National Geographic-sorozat titka.
(Hossz: 60 perc Nagyker. ár: 1030,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 999,– Ft + áfa)

Szeptember 4.:

VIDEORENT

Indul az őszi Discovery-folyam. Sok jó ismeretterjesztő film, érdekes témák, jó feldolgozások. Ugyanolyan profi, mint a National Geographic. Jól kiegészítik egymást.

JERUZSÁLEM, A MENNYEK ORSZÁGA
amerikai, Discovery. Egy jól megcsinált „útifilm".

RENDŐRSÉGI HELIKOPTEREK
amerikai, Discovery. Ha beleülne valaki, akkor sem tudhatna meg ennyit a kulisszatitkokról, mint erről a kazettáról.

Szeptember 9.:

INTERCOM

Itt az új Walt Disney! Régen várt kazetta, amely nagy siker volt a mozikban és remélhetjük tőle a piac ugrásszerű növekedését. Tapasztalat, hogy a Walt Disney-kazetták 40%-át a vásárlók a megjelenést követő 8-10 nap alatt veszik meg. Fel kell rá készülni.

A NOTRE DAME-I TORONYŐR
amerikai, Walt Disney. A csapat megint jól dolgozott. Feledhetetlen látvány, profi kivitel, csodás zene. Siker volt és lesz. A történet ismert, nem mondjuk el, Önök is nézzék meg.
(Hossz: 87 perc Nagyker. ár: 1859,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1803,– Ft + áfa)

TIMON ÉS PUMBA NAGY LAKOMÁJA
amerikai, Walt Disney. Az első rész is sikeres volt, ugyanezt várjuk ettől a kazettától is. Nem ismerjük a történetet, de a gyerekek nagyon szeretik ezt a két lökött figurát.
(Hossz: 62 perc Nagyker. ár: 1472,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1428,– Ft + áfa)

ARIEL DALAI – HERCEGNŐ-SOROZAT
amerikai, Walt Disney. Újabb epizódja a Hercegnő-sorozatnak. Két 22 perces történetet találunk a kazettán. Reméljük, hogy még nem adta le a Magyar Televízió.
(Hossz: 44 perc Nagyker. ár: 1152,– Ft + áfa, készpénzfizetés esetén: 1117,– Ft + áfa)

❖

Hát idáig tartottak a konkrét filmcímek és dátumok. A következő felsorolás egy kis előleg a szeptemberi újdonságokból. A címek korántsem véglegesek, és mivel az időpontok bizonytalanok, ezért csak azokat írjuk le, amelyek holtbiztosan megjelennek.

X-akták 3.: 82517	INTERCOM	szept. 16
X-akták 4.: Az idegen keze	INTERCOM	szept. 16.
Kísértetház	INTERCOM	szept. 23.
A hírek szerelmesei	INTERCOM	szept. 23.
A szív hídjai	INTERCOM	szept. 23.
A függetlenség napja	INTERCOM	okt. 1.
Gotti	MOKÉP	szept. 18.
Karambol	MOKÉP	szept. 18.
A vadon szava	MOKÉP	szept. 18.
Gyermekdetektívek	MOKÉP	szept. 18.
Az özvegy csókja	MOKÉP	szept. 18.
A Titanic titka	ZOOM	National Geographic
Az Okavango vadkutyái	ZOOM	National Geographic
A hómezők tigrisei	ZOOM	National Geographic
Üzenet a világűrből	VIDEORENT	Dánikan
Jégbe zárt életek	VIDEORENT	Discovery
Legendás harcosok	VIDEORENT	Discovery
A CIA titkos hadserege	VIDEORENT	Discovery
Föld alatti városok	VIDEORENT	Discovery
Kincsvadászok	VIDEORENT	Discovery
Tengeri szörnyetegek	VIDEORENT	Discovery
A fáraók titkai	VIDEORENT	Discovery
A láthatatlan Mr. Bean	POLYGRAM	
Az Angyal 4–5.	POLYGRAM	
A II. világháború nagy csatái	POLYGRAM	
Dante valódi pokla	V.I.P. ART	
Az igazi twister	V.I.P. ART	
A Titanic katasztrófája	V.I.P. ART	
A roswelli UFO-katasztrófa	V.I.P. ART	
A Forma–1 világa	V.I.P. ART	
A természetfeletti világ	V.I.P. ART	
Vacak 2. – Az erdő hőse	MIRAX	
Én kicsi pónim	MIRAX	
Transformers	MIRAX	
G. I. Joe	MIRAX	
Ragyogi és barátai	MIRAX	
A három testőr	MIRAX	
Tarzan	BEST HOLLYWOOD	szept. 12.
Ha a falak beszélni tudnának	BEST HOLLYWOOD	szept. 12.
Frankie, a légy	BEST HOLLYWOOD	szept. 12.
Árnyékvadász	BEST HOLLYWOOD	szept. 12.
Az erdő harcosa	BEST HOLLYWOOD	szept. 12.

Köszönjük figyelmüket. Reméljük, újdonságértesítőnkkel segítjük munkáját és a jövőben is partnereink között üdvözölhetjük.

SELECT VIDEO

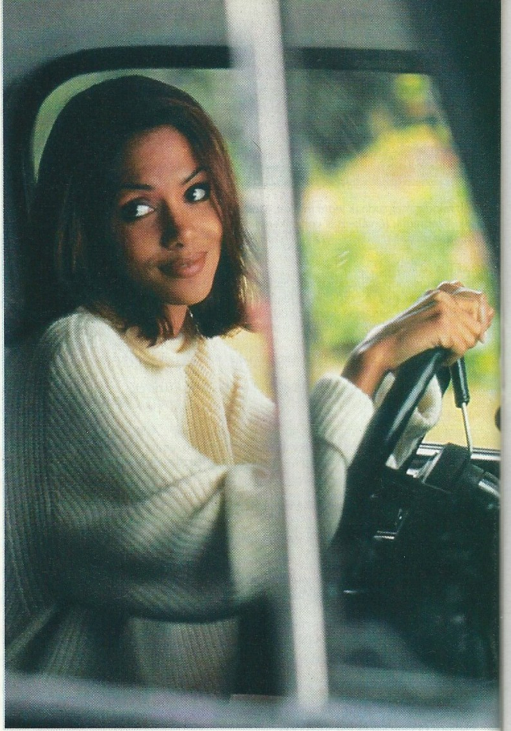
SV SELECT VIDEO

Műsoros videókazetták nagykereskedelmi értékesítése

1131 Budapest, Rokolya u. 30.
Tel./fax: 149-0531, tel.: 06-30/518-416
Nyitva minden nap 9.00-től 17.00-ig
Csak viszonteladóknak!

A fekete szépség

Halle Berry

Láthattuk már akciófilmben, vígjátékban, drámában, e hónapban krimiben csodálhatjuk szépségét – és színészi játékát.

Mihez kezdhet egy fekete leányzó, aki értelmes és ráadásul csinos külsővel is rendelkezik? Persze hogy a tükörbe néz és megállapítja, lehetne valamit kezdeni e szépséges pofikával, a karcsú, arányos alakról már nem is beszélve. A középiskolás *Halle Berry* – aki keresztnevét a Halle Brothers nevű élelmiszeráruháznak köszönheti – egy clevelandi középiskolába járt, amikor családja biztatására benevezett egy szépségversenyre. A nagymama ugyan morgolódott, hogy az ilyesmi nem rendes lánynak való, de a szülők csak a fejüket rázták: tudták, hogy ebből még kisülhet valami jó. Igazuk lett, Halle elnyerte az Amerika legszebb tizenéves lánya címet. Csak a szépségből azonban nem lehet megélni, ezért felvételizett a Cuyahoga Community College rádiós újságíró szakára, s a tandíjra fotómodellként kereste meg a pénzt. A diploma megszerzése után rá kellett jönnie, hogy nem pont ő az, akit tárt karokkal várnak a rádióállomások, ezért egyelőre maradt a modellkedésnél. Aztán színészi tanulmányokat folytatott Clevelandban és Chicagóban. Eközben az ABC tévétársaság egyik rendezője felfigyelt rá és egy kisebb szerepet ajánlott neki a *Living Dolls* című sorozatban, ahol egy tizenéves modellt alakított...

„Szépséges csaj" Bruce Willisszel

Ha valaki ilyesfajta szappanoperában tűnik fel, előbb-utóbb megakad rajta egy filmes szeme. Előbb azonban olyan produkciókban lépett fel, mint *A muzsika hangja,* majd elkísérte *Bob Hope*-ot európai turnéjára. Halle esetében Spike Lee volt az, aki felfigyelt rá, és rábízta a *Dzsungelláz*ban Vivian szerepét. A sztoriban egy színes bőrű építész *(Spike Lee)* beleszeret egy olasz titkárnőbe, de mindkettőjük családja ellenzi e kapcsolatot. Halle éppen csak jött-ment egy keveset a filmvásznon, de ezt oly tehetséggel tette, hogy *Tony Scott* rendező rögtön kiszemelte *Az utolsó* cserkész védelemre szoruló sztriptíztáncosnője szerepére. *Bruce Willis* és *Damon Wayans* társaságában a színésznő megállta a helyét. Wayans így nyilatkozott róla: *„Nem hittem volna, hogy ez a szépséges csaj így veszi a lapot. Bruce-szal persze bolondoztunk a forgatás alatt, az igazat megvallva jó néhány négybetűs szó, azaz káromkodás is elhangzott nemcsak a filmben, hanem a forgatási szünetekben is. Először azt hittem, Halle zavarba jön, de aztán kiderült, neki is van szókincse... amellett meg nagyszerűen játszik."*

A tévé ezután még inkább érdeklődött a színésznő iránt, a Salamon és Sába királynője történetét feldolgozó tévéfilmben ő alakította a gyönyörű uralkodónőt, s minden néző meg lehetett győződve arról, hogy ezen asszony miatt a bölcs Salamon valóban elveszthette a fejét... *Alex Haley A Királynő* című regényéből készült minisorozatban a címszerepet játszotta, a nemzedékeken átívelő történetben nyújtott alakításáért a színes bőrűek életének fellendítését célzó nemzetközi szervezet a legjobb színésznőnek járó díjjal jutalmazta. Ezután a *Csak semmi érzelem*ben bűvölt el két férfiút, Bobbyt, az ifjú üzletembert és

A gazdagság ára

Waymont, a postahivatalban dolgozó irodistát, akik mindketten belefeledkeztek a Halle által alakított Natalie szép szemeibe. *Kevin Hooks* rendező megállapítása szerint a színésznőben annyi energia rejlik, hogy bízvást elvihetné a hátán a mozit, s a két partnernek igencsak össze kellett szednie magát, hogy lépést tartsanak vele. A *Bumeráng*ban, *Eddie Murphy* oldalán Halle nyugodtan érvényre juttathatta energiáit. A Murphy által megformált marketingigazgató ugyan bájos főnöknőjébe, Jacqueline-be esik bele, ám kolléganője, Angela – őt játssza Berry – őszintén vonzódik hozzá és tesz is róla, hogy versenyben maradjon...

Tűzparancs: stewardessként Kurt Russell oldalán

Patrick Swayze-től a kőkorszaki szakikig

Halle Berry gázsija egyre nőtt, ügynöke egyre több jutalékot kapott. Vélhetőleg ennek reményében fogadta el ügyfele számára a *Fater élve vagy halva* című film egyik szerepét, hogy Patrick Swayze társaságában Halle biztos anyagi sikerre számíthat. Ami a pénzt illeti, az be is jött, de maga a szerep... Berry egy Los Angelesi újságírót játszik, aki kétszer látható a filmben: az elején és a végén. A történetben az apa – Swayze – az iskolabusz megállójából elrabolja saját gyerekeit, egy tizenéves kislányt és egy hétéves fiúcskát, ugyanis a srácokat intézetbe vitték. A papa lopott egy tömött pénztárcát, s a porontyokkal nekivág Amerikának. Halle Berry Kathleen Mercert játssza, azt az a firkászt, aki beszámol a gyermekrablási sztoriról. Az atya útközben többször felhívja őt telefonon, s ez a párbeszéd teszi ki Halle szerepe nagy részét. *„Nagyon magányos lehetett a forgatáson"* – jegyezte meg az egyik filmkritikus.

Következő filmjében, az *Út a csúcsrá*ban cseppet sem panaszkodhatott az egyedülléttől, ugyanis a mozi egy campuson játszódik, s a futballcsapat körül forog. Autumn (Berry), a csinos egyetemi hallgató beleszeret az újonnan jött hátvédbe, a szigorú edző, Winters *(James Caan)* nem nézi jó szemmel ezt a kapcsolatot, ráadásul a leányzó papája is rossz néven veszi, hogy Autumn szakított előző barátjával, egy orvostanhallgatóval... A szerep színészileg nem követelt különösebb erőfeszítést, Halle maga is jól szórakozott a forgatáson, bár – mint bevallotta – eddig sem volt különösebb fogalma a futballról, s ismeretei csak a szakkifejezések terén növekedtek...

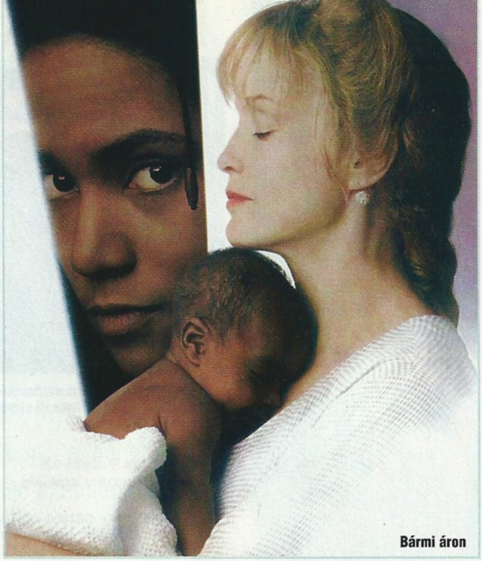
Majd újabb kellemes időtöltés következett: *A Flintstone család.* A főnök titkárnője, Miss Stone szerepében Halle őskori algöltözékben domborította bájait, s most igazán jó hasznát vette fotómodell múltjának, ám valami komolyabbra vágyott.

Kommandósok között

A *Bármi áron*ban végre megkapta a lehetőséget. A filmben a kokainista fiatal nőt, Khailát alakítja, aki egy nap jó néhány szippantás után olyan állapotba kerül, hogy csecsemő fiát egy papírdobozban ottfelejti egy sikátorban. Amikor másnap magához tér, kétségbeesetten rohan vissza, de a bébi már eltűnt. Az apróságot szemetesek találták meg, s végül egy szociális gondozó *(Jessica Lange)* és férje fogadta örökbe tizenéves lányuk mellé. A kisfiú úgy négyéves lehet, amikor anyja véletlenül rábukkan. Khaila drogelvonó kúrán vett részt, évek óta teljesen tiszta, egy fehér családnál dolgozik házvezetőnőként és vigyáz a gyerekekre is. És most

döntenie kell: visszakövetelje-e a kisfiát vagy hagyja, hogy az örökbefogadó szülők neveljék fel? Khaila megformálása komoly színészi teljesítményt jelentett, a drogos leányzótól a szorgalmasan dolgozó fiatal nőig eljutó figura hiteles alakítása Berry eddigi pályafutása csúcspontját jelentette.

Joel Silver producer jól emlékezett Halle-re *Az utolsó cserkészb*ől, ezért a *Tűzparancs* forgatókönyve olvasásakor rögtön rá gondolt. A történetben a fanatikus terroristák hatalmukba kerítenek egy repülőgépet, s a világ egyik legveszélyesebb ideggázával egyenesen Washingtont veszik célba. A nemzetközi terrorizmus elméleti szakértőjének, dr. David Grantnak *(Kurt Russell)* néhány kommandóssal sikerül feljutnia a gépre, ám az őket szállító kísérleti gépmadár megsemmisül, és a mentőalakulat többé nem tud kapcsolatba lépni a külvilággal. Egyetlen szövetségesük marad: Jean, a bátor stewardess. A fiatal nő minden veszélyt vállalva segít Grantnak és társainak. Halle örömmel vállalta a feladatot, mivel ezt a filmet sokkal érdekesebbnek találta, mint *Az utolsó cserkészt*. *„Ott már a film elején megöltek, itt viszont a túlélők közé tartozom."*

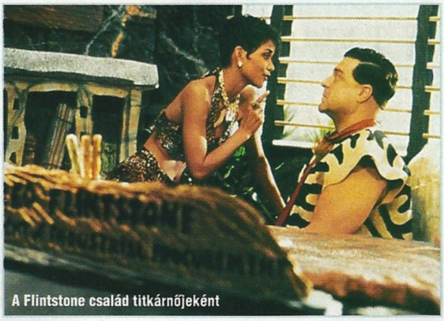

Bármi áron

A gazdagság ára

Ritkán fordul elő, hogy egy nem túl szenzációs, valós esemény filmvászonra kerüljön. Az Ausztráliában megrendezett hatnapos verseny azonban, amin napelem meghajtású járművek vettek részt, megihlette Charles T. Kanganis rendezőt és megbízást adott *Barry Morrow*nak egy forgatókönyv elkészítésére, melynek középpontjában ez az erőpróba állt. Olyan diákok szerepelnek a *Napszekerek* című történetben, akiktől senki nem vár semmi különösebbet. A hivatásába belefáradt tanár, Frank Machi *(James Belushi)* legyint az egészre, míg frissen diplomázott kolléganője, Sandra Beecher *(Halle Berry)* nagy tervekkel kezd el tanítani és persze biztatja, mi több, segíti a fiatalokat, akik mindenféle ócskavasból végül persze megépítik a napelemes járgányt.

Agatha Christie mosogatás közben ötlötte ki a legrémesebb gyilkosságokat, *Amy Holden Jones*ban viszont akkor merült fel *A gazdagság ára* című film ötlete, amikor öreg terepjárója leállt egy elhagyott vidéki úton, a senki földjén. Egyedül volt az erdőben és rettegett, nem bukkan-e fel valami rossz szándékú idegen. Gyorsan megírta tehát az első jeleneteket, majd kiegészítette azokat és elküldte egy producernek, aki vevő volt rá. A sztori a következő volt: Josie Potenza mindent megkapott az élettől: csodaszép otthont, megbecsülést, gazdag férjet. Amikor azonban élete párját brutálisan meggyilkolják, Josie, az örökség várományosa a bűntény első számú gyanúsítottjává válik. Ráadásul az elmebeteg gyilkos is zsarolni próbálja, ezért napjai folyamatos rémálommá válnak, s a nőnek egyedül kell megküzdenie az életéért.

A Flintstone család titkárnőjeként

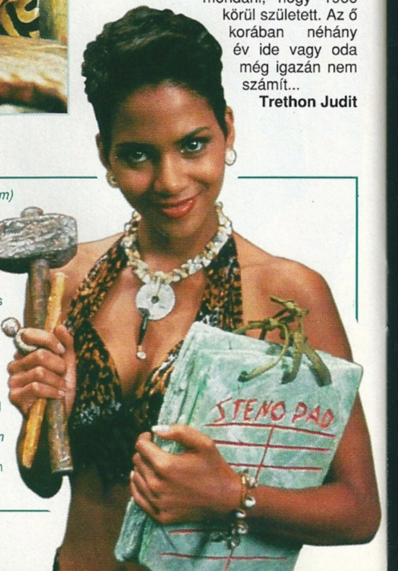
A forgatókönyv tehát megvolt, de még ki kellett választani a főszereplőt. Az alkotók olyan színésznőt kerestek, aki a megformálandó figura ellenszenves vonásai ellenére is azonnal képes megnyerni a nézők rokonszenvét. Ekkoriban mutatták be a *Bármi áron* című filmet, s a nézőtéren üldögélő producereknek roppant tetszett Halle Berry dinamikus alakítása. *„Először kétkedve fogadtam ezt a szereplehetőséget"* – ismerte be Halle. *„Amikor értesültem róla, hogy még csak meghallgatás sincs, azt hittem, valami bővlivel akarják kiszúrni a szememet. De ahogy elkezdtem olvasni a forgatókönyvet, azt mondtam magamnak: Ez igen! Kevés az olyan mozi, ahol egy erős női figura mozgatja a cselekményt. Hiába gazdag Josie, mégis rossz passzban van. Az előbbi körülmény újfajta szereplehetőséget, újfajta kihívást jelentett nekem."*

Halle Berry eleget tett ennek a kihívásnak, a filmezés örömet jelentett az egész stáb számára, a rendező, a producer és a színészkollégák – köztük *Peter Greene*, a zsaroló gyilkos, és *Clive Owen*, Josie szerelme – egyaránt élvezték a feszes jeleneteket és a lírai pillanatokat. S hogy miként alakítja Halle e legújabb szerepét, annak mi is „szemtanúi" lehetünk e szeptemberi tékaújdonságban.

❖

Ami pedig Halle Berry további terveit illeti, a színésznő várja a jó forgatókönyveket. Régi ügynökét már lecserélte, s a mostaniban nagyon bízik. Az idő még nem sürgeti, bár születési dátumát titkolja, s csak annyit szokott mondani, hogy 1966 körül született. Az ő korában néhány év ide vagy oda még igazán nem számít...

Trethon Judit

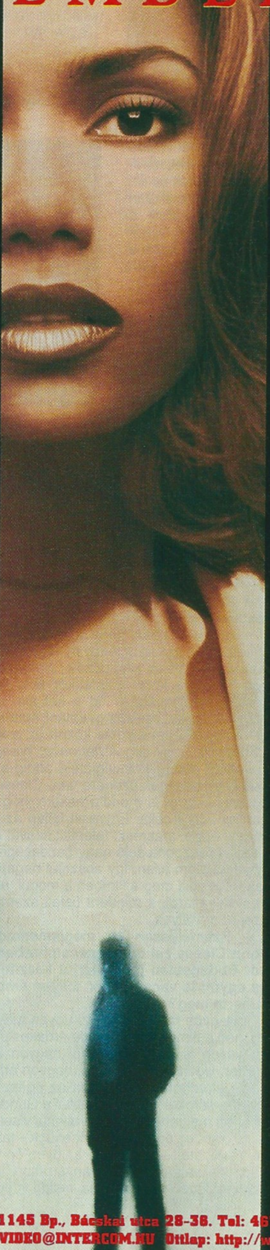

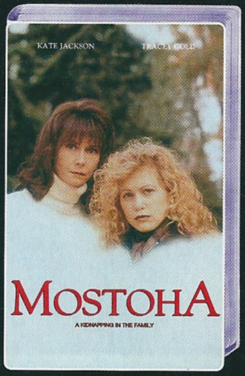
Halle Berry filmjei:

Dzsungelláz (Jungle Fever, 1991) r.: Spike Lee *(UIP–Duna Film)*
Az utolsó cserkész (The Last Boy Scout, 1991) r.: Tony Scott *(InterCom)*
Csak semmi érzelem (Strictly Business, 1991) r.: Kevin Hooks *(Flamex Video)*
Bumeráng (Boomerang, 1992) r.: Reginald Hudun *(UIP–Duna Film)*
Fater élve vagy halva (Father Hood, 1992) r.: Darrell James Roodt *(Buena Vista)*
Út a csúcsra (The Program, 1993) r.: David S. Ward *(Mirax)*
A Flintstone család (The Flintstones, 1994) r.: Brian Levant *(UIP–Duna Film)*
Tűzparancs (Executive Decision, 1995) r.: Stuart Baird *(InterCom)*
Bármi áron (Losing Isaiah, 1995) r.: Stephen Gyllenhaal *(UIP–Duna Film)*
Napszekerek (Race the Sun, 1996) r.: Charles T. Kanganis *(jön videón decemberben: Columbia TriStar)*
A gazdagság ára (The Rich Man's Wife, 1996) r.: Amy Holden Jones *(Buena Vista)*

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

VIDEOPREMIER SZEPTEMBER 25.

© Rysher Entertainment, Inc.

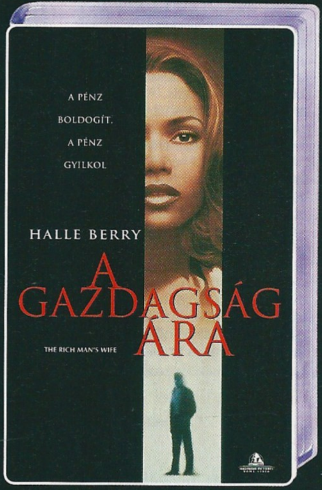
Egy egyedülálló, terhes újságírónő és férjvadász érkezik egy kaliforniai borászat tulajdonosához. Egyik célja, hogy interjút készítsen vele, a másik, hogy elcsábítsa.

A hétvégén, új vendégek is érkeznek. Luftballonok és tervek szállnak el, mindenki szerelmet keres. Persze senki sem azt kapja, akire vágyik, de hát végül mindenki úgyis arra vágyik, akit kap.

© Rysher Entertainment, Inc.

Azt hiszed biztonságban vagy? Nyugodtan élsz egy szép házban családoddal és kislányoddal? Mindig készülj a legrosszabbra!
Egy szüleivel boldogan élő kislányt villámcsapásként ér, amikor kiderül, hogy semmi köze azokhoz, akik eddig nevelték. A hírt egy ismeretlen asszony hozza, aki azt állítja, ő az igazi anya. Az újonnan érkezett nő környezetében megmagyarázhatatlan gyilkosságok történnek. Később a kislány is eltűnik.

© Hollywood Pictures Company

Josie, az egzotikus szépség azt hiszi, nem érheti baj az életben. Mindene megvan, amit kívánhatna: csodálatos otthon, gazdagság és egy bőkezű férfi. Csakhogy váratlanul minden megváltozik. Férjét brutálisan meggyilkolják, és a tettel természetesen őt vádolják. Ez azonban csak a kezdet: halálos fenyegetések, árulás és további gyilkosságok követik egymást. Mintha csak egy bizarr rémálom képei peregnének az asszony szemei előtt. És vannak olyan álmok, melyekből nincsen ébredés...

OKTÓBERI VIDEOPREMIER

FÉSZKES FENEVADAK

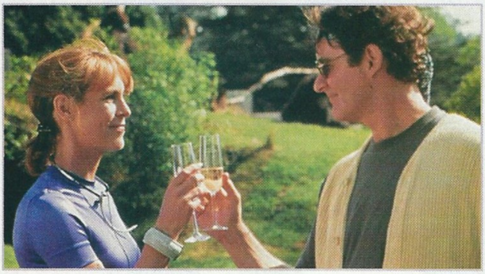
Rod, az amerikai médiacézár újabb angliai üzletet ütött nyélbe: egyebek mellett megvett egy tévétársaságot, egy kiadót és néhány más jelentéktelen tételt – például egy állatkertet. Mivel az állatkert nemigen kifizetődő vállalkozás, hongkongi tévéje egyik munkatársát, Rollo Leet *(JohnCleese)* helyezi át, kezdjen valamit az intézményben.

Ő pedig kezd: úgy véli, akkor lesz izgalmas egy állatkert, ha csak veszedelmes állatoknak ad otthont, a jámbor állatoknak nincs helyük. A gondozók ugyan megpróbálnak valamit tenni az elv ellen – felemás sikerrel. Közben Amerikában, a médiaguru központi cégében az újdonsült munkatársnő, Willa Weston *(Jamie Lee Curtis)* megneszeli, hogy lehet valami keresnivalója az állatkert felvirágoztatásában, ezért a médiamulti szolgalelkű fiával, Vince-szel *(Kevin Kline)* meggyőzik a mogult, hogy Rollo helyett mégiscsak ők a legalkalmasabbak az állatkert vezetésére. Vince persze az állatokat nemigen kedveli, annál inkább kedvelné a csinos új munkatársnőt, aki nem osztja nézeteit és érzelmeit. A leváltott Rollo eközben – minő változás – megszereti az állatokat, a gondozókat, s igencsak ferde szemmel kezdi nézni a körülötte kibontakozó furcsaságokat. Márpedig abból akad bőven, hiszen még *Kevin Costner, Tina Turner* és *Gabriella Sabatini* is rács mögé kerül...

Komikum, csavar, „állati" ötletek sora követik egymást a *Fészkes fenevadak* (Fierce Creatures) című vígjátékban, melyet a neves Monty Python-figura, *John Cleese* neve fémjelez. A brit filmkritikus *Iain Johnstone* mellett ő a társforgatókönyvíró, a főszereplő és egyben a társproducer is. *Robert Young* rendezésében sikerült ismét egybehívni a korábbi sikeres Cleese-produkció, *A hal neve: Wanda* szereplőit. *Jamie Lee Curtis, Kevin Kline, Michael Palin* és *John Cleese* nyolc év után álltak együtt ismét kamera elé.

A film ötlete akkor fogalmazódott meg Cleese-ben, amikor meglátogatta *Gerald Durrell* New Jersey-beli világhírű vadrezervátumát. Emellett ki nem állhatja a médiabiro-

„Csiszolt gyémánt"

Galla Miklós előadóművészt, a Monty Python-sorozat fordítóját, alkotóik életművének jeles ismerőjét *John Cleese* legújabb munkájáról kérdeztük.

– Mennyire érhető tetten a sajátos angol humor a *Fészkes fenevadak* című filmben?

– Nem fogadom el az „angol humor" kifejezést mint stílusmeghatározást, mert az angol humoristák épp annyira sokszínűek, mint mondjuk a magyar költők vagy a német zeneszerzők. Tehát nincs ilyen, hogy angol humor. Hisz *Benny Hill* is angol és homlokegyenest ellenkező a humora, mint például *John Cleese*-nek, aki szintén angol.

– Akkor hogyan lehet meghatározni Cleese humorát?

– Létezik abszurd humor, Cleese részben ezt műveli, ami viszont egyáltalán nem nemzetiségfüggő. Ismerek például olyan olasz, dán előadóművészt, aki stílusában nagyon közel álló Cleese-hez vagy akár hozzám is.

– Mennyire abszurd a humora a *Fészkes fenevadak*nak?

– Vannak benne abszurd elemek, mint ahogy morbid elemek is vannak a filmben, de nem annyira elszabadultak, extrémek, mint a *Monty Python repülő cirkusza* című sorozat. Ennek az lehet az oka, hogy ilyesfajta humorral nem lehet másfél órás összefüggő történetet kreálni, csak három-négyperces szkeccseket. Aki azt a célt tűzi ki maga elé, hogy összefüggő, megszerkesztett történetet mesél el, az nem tud annyira abszurd lenni. A *Gyalog-galopp* is inkább epizódokból áll. A *Fészkes fenevadak* mindettől függetlenül roppant szellemes, humoros, közérthetőbb, mint egy Monty Python-film. John Cleese célja az volt, hogy humorával eljusson a legszélesebb rétegekhez is, anélkül hogy ízlésbeli kompromisszumokat kelljen kötnie. Ez az elképzelése egyébként egyszer már megvalósult *A hal neve: Wanda* című játékfilmnél.

– Mennyiben hasonlít a *Fészkes fenevadak* ehhez az 1988-ban készített korábbi játékfilmjéhez?

– Egyrészt abban, hogy ugyanaz a négy főszereplő, de abban is, hogy mindkettő forgatókönyve alaposan kidolgozott. Nem véletlen, hogy mind a kettő másfél-két évig készült. Mértani pontosságú mind a két film cselekményvezetése, csiszolt gyémánt mindkét forgatókönyv. A két alkotás között az a legfőbb különbség, hogy míg *A hal neve: Wanda* egy nevettető bűnügyi filmvígjáték, addig a *Fészkes fenevadaknak* üzenete van. Cleese találkozásunkkor el is mondta nekem, hogy valóban ez volt a célja. Egyrészt fellép az állatok védelmében, másrészt felemeli szavát az egy kézben összpontosuló nagy gazdasági és politikai hatalom ellen. Így abszolút negatív figuraként jelenik meg a filmben a mogul, aki mindent felvásárol, s mindent üzleti szempontok szerint osztályoz.

– Személyesen is megismerkedhetett John Cleese-zel tavaly decemberben, amikor Budapesten járt. Interjút készített vele és együtt is vacsoráztak. Milyen embernek ismerte meg?

– Nagyon magasnak. Ezt ugyan tudtam róla, meg a filmen is látszik, de érdekes ezt személyesen is látni. Ezenkívül nagyon kedves ember. Úgy tűnt számomra, nagyon értékelte, hogy lefordítottam magyarra az egész Monty Python-sorozatot. A vacsoránál a Gundel étteremben meglehetősen közvetlenül viselkedett. Mind a ketten egyformát rendeltünk – talán sült kacsa lehetett – ő megette az övét, én viszont hagytam valamennyit a tányéromon. Amikor ezt meglátta, gondolkodás nélkül megette a meghagyott részemet is. Annyira nem volt éhes, hogy még egy adagot rendeljen, de annyira igen, hogy azt a keveset, amit meghagytam, még kedve legyen bedobni. Már korábban is szerettem volna vele interjút készíteni. Londonban fel is kerestem az ügynökét, akit éppen akkor hívott telefonon, de közelebb hozzá nem jutottam. Ahhoz képest nagy előrelépés volt, hogy egy tányérból ettünk. Az este során jókedvű volt, szellemes megjegyzéseket tett, kedves sztorikat is mesélt, úgyhogy jó volt a hangulat.

– Ezek szerint ha videón rögzítenénk, ahogy Galla Miklós és John Cleese együtt vacsorázik, az akár önálló műsorszám is lehetne?

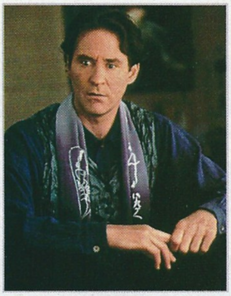
– Ez azért túlzás, mert ha a kamerák ott lennének a vacsoraasztal közelében, az ember feszélyezve érezné magát, hogy minden pillanatban jópofa dolgot kellene csinálnia vagy mondania. Egyébként Cleese-zel akad egy közös tulajdonságunk: nem igazán erősségünk az imporovizálás, szeretjük előre megírni a jeleneteket.

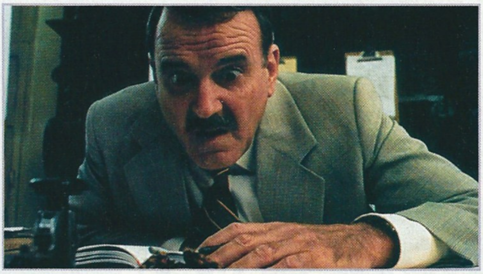
– Kinek ajánlja az immár videokazettán is látható Fészkes fenevadakat – és kinek nem?

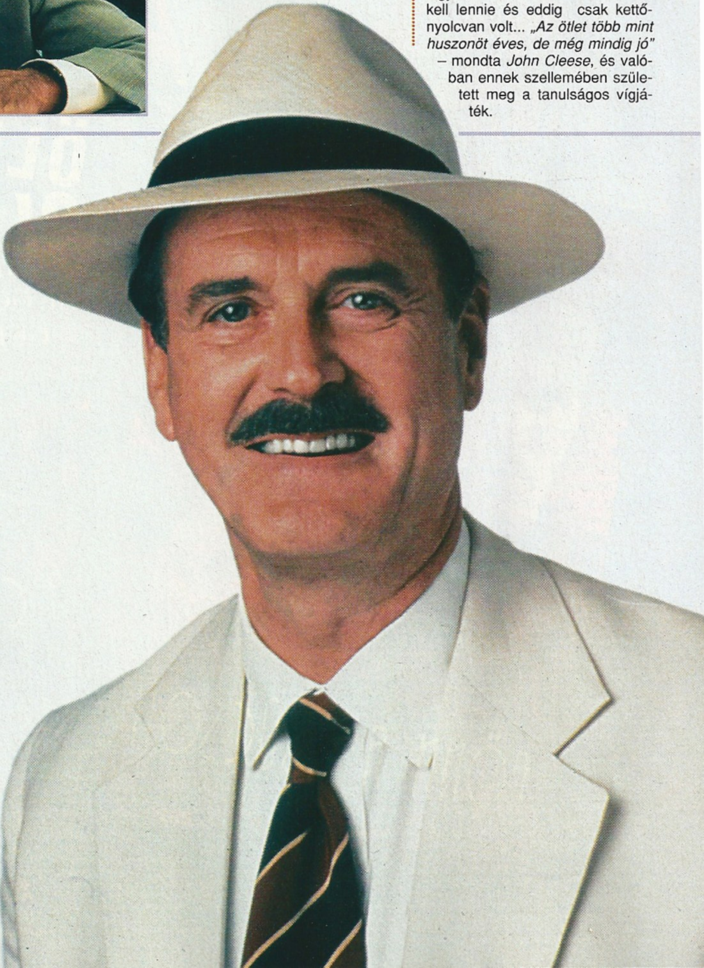

dalmak terjeszkedését, úgyhogy a társforgatókönyvíró *Iain Johnstone* szavaival ebből jött a két értékrend konfliktusa. *„Nem mintha azt akarnánk mondani, hogy mindenki, aki állatkertben dolgozik, jó, és mindenki, aki a multimédiás cégeknél dolgozik, gonosz és el kell pusztítani."*

A történet harmadik alkotóeleme az írók szerint egy soha meg nem valósult Monty Python-ötletből táplálkozott, melyet *Michael Palin* és *Terry Jones* írtak. E szerint az embereket csak a nagy és félelmetes állatok érdeklik, ezért az állatkert tulaja kinyújtja az óriáskígyót, mert háromméteresnek kell lennie és eddig csak kettőnyolcvan volt... *„Az ötlet több mint huszonöt éves, de még mindig jó"* – mondta *John Cleese*, és valóban ennek szellemében született meg a tanulságos vígjáték.

– Nem ajánlom annak, aki a moziban már vagy tízszer látta. Illetve annak is ajánlom, de előtte tartson egy kis szünetet. Ajánlom azoknak, akik jól szeretnének szórakozni, s javaslom azoknak, akik a humorral vagy a filmkészítéssel hivatásszerűen akarnak foglalkozni: többször is nézzék meg és tanulmányozzák, hogy épül fel, milyen a szerkezete. Első megtekintéskor ez még kevéssé derül ki, mert a néző figyelmét inkább az események kötik le. Aki csak szórakozni akar, évente egyszer nézze meg. Jómagam eddig kétszer láttam. Egyszer angol eredeti hanggal, egyszer magyar szinkronnal.

– Profi szemmel nézve elégedett a szinkronnal?

– Igen, egy-két kisebb apróságtól eltekintve elfogadható.

– Melyek John Cleese újabb tervei, mit mesélt erről önnek a baráti vacsorán?

– Tervezte, hogy a *Don Quijote* című filmben játszik, *Robin Williams*szel. Hogy ez megvalósul-e, arról nincsenek újabb híreim.

– És melyek Galla Miklós legújabb tervei?

– A Holló Színház keretén belül több televíziós műsor tervén is dolgozom. Legközelebb szeptember 29-én este lesz látható a Holló Színház produkciója az MTV 1-en.

– Nemcsak John Cleese-t, hanem Galla Miklóst is lehet szeptembertől kölcsönözni, hiszen szerepel az év egyik legnagyobb sikerű magyar játékfilmjében, a *Csinibabá*ban, melyet moziban már félmillióinyian láttak. Vannak-e újabb tervek Tímár Péter rendezővel?

– Igen, néhány napja meghívott következő filmjébe, melynek címe *Zimmer Feri*. Egy nyomozót fogok benne alakítani. A *Csinibabá*ban játszottnál nagyobb lesz benne a szerepem. Természetesen ez is vígjáték. Remélem, majd ezt is legalább félmillióan nézik meg a mozikban.

Falus Tamás

ELKÜLÖNÍTVE

Különös fogalmat takar e szó: biztonság. Egész életünket áthatja, meghatározza. Hisz mindig szeretnénk biztonságban érezni magunkat. De mit is rejt a szó *biztonság?* Legfőképp egészséget, érzelmi, lelki harmóniát, biztos megélhetést, megfelelő családi hátteret, veszélyek nélküli, természetes életkörülményeket, egészséges környezetet.

Todd Haynes író-rendező e kérdést állította *Elkülönítve* (Safe – szó szerinti fordításban Biztonság) című filmje középpontjába, mely kérdésfelvetésével a kritikusok szerint az 1995-ös esztendő egyik legjobb amerikai filmjének bizonyult.

Carol White *(Julianne Moore)* luxuskörülmények között él délkaliforniai otthonában. Egyetlen feladata, hogy óvja saját egészségét, s odafigyeljen külsejére. Rendszeresen tornázik, ásványvizet iszik. Felügyeli háztartási alkalmazottjait, és hogy társasági életet is éljen, jótékonysági ebédeket látogat. Üres, céltalan létében férje, Greg *(Xander Berkeley)* nem társ, hisz saját életét éli, nemigen törődik vele.

Egy napon Carol összecsuklik, s úgy tűnik, bajára nincs igazi orvosi magyarázat. Ezért is látogat meg egy pszichiátert, aki azt feltételezi, a probléma Carolban van. Az asszony azonban egyre gyengébb lesz, egyre ijedtebb, s úgy tűnik, bezáródik előtte a világ. Allergiás tünetei rendre kiújulnak: mintha a környezeti ártalmakra reagálna íly módon szervezete. Mintha az ózonlyuk okozta károsító hatások, a különböző kémiai anyagok, a magasfeszültségű távvezetékek, az élemiszerekben lévő tartósítószerek, az elkerülhetetlen szennyeződések betegítenék meg. Carol megpróbál elmenekülni e mérgek, ártalmak elől, de kérdés, jó helyre menekül-e, egyáltalán van-e menekvés, biztonságban élhet-e, élhetünk-e, megvédhetjük-e magunkat a minket körülvevő környezettől?

Izgalmas kérdésekre keresi a rendező a választ, miközben leleplezi azokat, akik abból húznak hasznot, hogy a hozzájuk forduló szenvedő embereknek csupán azt tudják válaszolni: bennük van a hiba, önmaguk okai szenvedésüknek. Az is felmerülhet, vajon az allergia talán a szervezet céltalan, üres élet elleni tiltakozása? E különleges, gondolkodásra késztető film több síkon több kérdésre keresi a választ.

A többféle lehetséges felelet kialakításában *Julianne Moore* nyújthat játékával segítséget. E természetes vörös hajú szépség színházakban kezdte pályafutását, s amellett hogy rendszeresen hívják filmekbe játszani, ma is gyakran lép fel színpadokon. (portréját lásd: Video Magazin, 1996. 9.). Legutóbb a *Túlélni Picassót* című *James Ivory*-filmben láthattuk őt, *Dora Maart*, az elhagyott szeretőt játszotta. A *Jurassic Park* folytatásában, *Az elveszett világ*ban, *Spielberg* fantáziafilmjében is főszereplő, dr. Sarah Harding paleontológust formálja meg. Jövőre kerül a magyar mozikba új filmje, a *Boogie Nights*, melyben egy pornósztárt alakít. A Sundance fesztivál versenyfilmje lesz alakításával a *The Myths of Fingerprints,* s nemrég fejezte be a *Coen*-testvérekkel a *The Big Lebowsky* forgatását, melyben különc festőnő a szerepe.

Sokoldalú, egyéni játékát most az *Elkülönítve* című alkotásban figyelhetjük meg.

Fönn a csúcson

Las Vegas a fény, a ragyogás, a szerencseipar városa, melyet évente milliók keresnek fel, és ahová milliók vágynak, hogy megláthassák a csillogó neonfényeket, a pompát, s hogy kipróbálhassák szerencséjüket. A filmvilágnak is egyik kedvenc városa Vegas, számtalan igaz és kitalált történet játszódott és játszódik e helyszínen *Warren Beatty Bugsy*jától *Martin Scorsese Casinó*jáig. A filmbarátok jól emlékezhetnek arra is, ahogy *A Drágám, a kölyök (marha) nagy lett* című vígjátékban az óriásbaba Las Vegas főutcáján sétálgat végig, legutóbb pedig *Nicolas Cage* és fegyenccsapata landolt repülőgépével ugyanitt a *Con Air – Fegyencjárat* című film csattanójaként.
De Las Vegasban találjuk a Cowboy World Casino Hotelt is, ahol az egyik legújabb akciófilm, a *Fönn a csúcson* (Top Of The World) játszódik. E kaszinóban azonban furcsa események zajlanak…
Ray Mercer *(Peter Weller)* frissen szabadult a nevadai állami börtönből. Felesége, Rebecca *(Tia Carrere)* várja őt, igaz, nem kitörő lelkesedéssel. Az asszony egyenesen Las Vegasba hajt rég nem látott férjével, és szeretne elválni tőle. Ray ezért utoljára kér tőle segítséget, éspedig pénzt, hogy új életet kezdhessen. A Cowboy World Casino Hotelbe mennek, ahol Rebecca dolgozik. A feleség barátja nem más, mint Steve Atlas *(Dennis Hopper)*, a hotel tulajdonosa, akinek nagy a hatalma és befolyása.

Miközben a férj a szálloda előtt egy autóban várakozik, sötét alakok gyülekeznek az épület körül, állig felfegyverkezve. Idővel beszállingóznak az épületbe, elkábítják az őröket, és egyenesen a pénzgyűjtő szobába tartanak. Ray megunja a várakozást, besétál az épületbe, ahol egy különös színjáték szemtanúja lesz. Nemcsak egy különös akcióba csöppen bele, hanem meg kell küzdenie feleségéért is. Ráadásul tudja: ha kiderül, hogy a börtönből első útja ide vezetett, minden gyanú rá terelődik. Pedig idővel számára is kiderül: a bűnös az, aki a legártatlanabb. Üldözés, menekülés, robbanás, középpontban egy helikopterrel – minden adott egy akciófilmhez.
Természetesen a sztárok is adottak, hiszen ismert hollywoodi csillagok formálják meg e Las Vegas-i akcióhősöket. Rebecca alakítójától, *Tia Carrerétől* nem áll távol a harc, a küzdelem, a menekülés, hiszen a *True Lies* – *Két tűz között* című filmben *Arnold Schwarzenegger* egyik fő ellensége volt, s játszott a *Leszámolás Kis-Tokióban* című akciófilmben is.
Láthattuk a *Wayne világa* mindkét részében is.
Peter Wellert jól ismerhetjük egyebek mellett a *Robotzsaru* első két fejezetéből vagy a *Nyomul a 8. dimenzió*ból, de játszott *Woody Allen Hatalmas Aphroditéjé*ben is, mely októberben kerül a magyar mozikba.
Dennis Hoppert pedig szinte be sem kell mutatni. A *Szelíd motorosok* kultuszfilm forgatókönyvíró-főszereplő-rendezője több mint nyolcvan filmben szerepelt már. Első filmjét alig tizennyolc évesen, 1954-ben forgatta *(Johnny Guitar)*, legutóbb a *Waterwold* felszemű kalózaként alakította a gonoszok vezérét *Kevin Costner* ellenében. Nem volt sokkal hálásabb szerepe a *Féktelenül* című akciófilmben sem, ahol *Keanu Reeves*nek és *Sandra Bullock*nak kellett megadásra kényszerítenie őt. Legutóbb májusban, Cannesban láthatta őt a filmvilág, ahol jelenlétével éppen e legújabb alakítására kívánta felhívni a figyelmet.

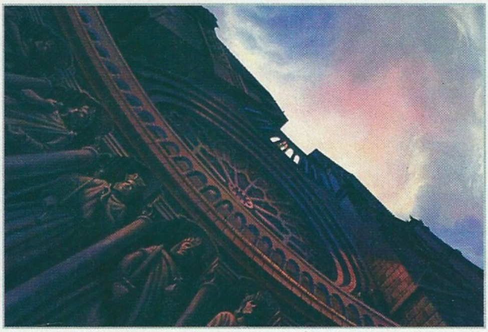
A Notre-Dame-i toronyőr

A párizsi Notre-Dame (Notre-Dame de Paris) a francia irodalom egyik klasszikus darabja. *Victor Hugo* remekműve valójában egyszerű, mégis csodálatos mese egy kitaszított emberről, akiben a rút külső mögött érző lélek bújik meg. Mint már annyiszor bebizonyosodott, nem a külső a lényeg, sokkal fontosabb, hogy belül mi lakozik az emberben. A púpos Quasimodo tragikusan fölemelő történetében mindenki megtalálhatja a hozzá szóló üzenetet.

Az 1996-os esztendő egyik szenzációja volt a *Walt Disney* stúdió egész estét betöltő musical-rajzjátékfilmje, *A Notre-Dame-i toronyőr* (The Hunchback of Notre-Dame). Merőben szokatlan vállalkozás volt, hiszen a stúdió történetében először fordult elő, hogy nem mese, hanem irodalmi klasszikus jelentette az alapanyagot. *Roy E. Disney* nem hitte, hogy akár csak öt esztendővel korábban eszükbe jutott volna megcsinálni ezt a filmet, szerinte akkoriban még nem voltak elég gyakorlottak, hogy ilyen gazdag és sokrétű történetet elmeséljenek.

Ha öt esztendővel nem is, de hárommal azelőtt fogant meg *David Stainton*, a stúdió egyik alelnökének fejében az ötlet, hogy filmre kellene vinni a középkori Párizsban játszódó szenvedélyes történetet. Természetesen mindezt egy Disney-rajzfilm műfaji követelményeihez igazítva. Ennek megfelelően leegyszerűsítették, tömörítették a regény összetett cselekményét. Kiemelték a fontosabb szereplőket, meghatározták, melyek a leglényegesebb konfliktusok. A regény adaptálásakor a hangsúlyt Quasimodo lelkiekben megtett útjára helyezték. A történetnek ugyanis ez az a szála, amely a legtöbb néző szívét megérinti. A stúdió hagyományainak megfelelően sok fantasztikus és humoros elemet is beillesztettek a filmbe, valamint a dalok és a zene is fontos szerepet tölt be. Míg az egyes dalok az elbeszélés szerves részét képezik, a kísérőzene a film érzelmi töltését táplálja.

A film az animációs műfaj legújabb művészi és technikai vívmányait vonultatja fel, a magával ragadó fantáziavilág-

A JÁTÉKFILMEK

Victor Hugo regénye majd kilencven évvel korábban ihlette meg először a filmeseket. Talán mondani sem kell, a franciákat. A *Films d' Art* produkciójában készült filmhez kapcsolódik egy érdekes, magyar vonatkozású adalék. Az első magyar nyelvű filmszakkönyvben – *A mozgófénykép fejlődése, lényege és jelentősége* (Kaposvár, 1911) –, amely valójában a német *Paul Lisegang* könyvének magyar fordítása, a fordító *Kozma Sándor* néhány fényképet is közöl, melyeket párizsi útja alkalmából különböző műtermekben fényképezett. Ezek egyike *A párizsi Notre-Dame* (Notre-Dame de Paris) 1909-es

Lon Chaney 1923-ból

filmváltozatának forgatásán készült. Más kérdés, hogy máig vitatott, valóban ő fotografálta-e ezeket a képeket.

Victor Hugo regényének igazi főszereplője – ahogy azt a címe is ezt sugallja – maga a katedrális. Mellette eltörpül minden hús-vér szereplő. Mindez nem véletlen, az író a műemlékek megóvásának fontosságára akarta felhívni a figyelmet könyvével. A regényben így számos város- és művelődéstörténeti fejtegetés olvasható, amely végül nagy szerepet játszott abban, hogy 1845 és 1864 között felújították az impozáns épületegyüttest. Hugót méltán nevezték el „a műemlékvédelem prófétájának". A filmváltozatokban azonban érthető módon a figurákra helyezték a hangsúlyt. Mindenekelőtt Quasimodo személyére, ahogy azt az angol címek is jelzik – *A Notre-Dame-i púpos* (The Hunchback of Notre-Dame). Megszemélyesítői sorából *Lon Chaney* kívánkozik az élre.

A nevével fémjelzett, *Wallace Worsley* rendezésében készült 1923-as feldogozás talán a legjelentősebb valamennyi közül. A korai rémfilmek „ezerarcú embere" testhezálló szerepet kapott, rútságában is lenyűgöző módon formálta meg a torz harangozó figuráját. Maszkja ellenére az érzelmek teljes skáláját képes végigjátszani, és különösen megrázó látvány, amikor harangozik. Mellette a többi színész jószerivel csak statisztaszerepre van kárhoztatva. Tizenhat esztendővel később minden idők egyik legnagyobb színésze, *Charles Laughton* kapaszkodott fel a harangtoronyba, s lendült egyik ércóriásról a másikra, hogy saját teste súlyával mozgásba hozza. Az

Charles Laughton 1935-ben

első hangos változatban nagyszerűen érzékelteti az ijesztő külsejű, elesett ember drámáját, aki nem is reménykedhet abban, hogy valaki is boldoggá teszi az életét. Mégis ha kell, egyetlen emberként veszi fel a harcot a megvadult tömeggel szemben.

1956-ban *Anthony Quinn*re várt a hálátlan feladat, a két nagy sztár után új árnyalatokkal gazdagítani Quasimodo figuráját. A kitűnő színész nagyszerűen oldotta meg feladatát, élete egyik legjobb alakítását nyújtotta. *Jean Delannoy* francia-olasz koprodukcióban készült filmje, *A párizsi Notre-Dame* (Notre-Dame de Paris) látványos, nagy statisztériát megmozgató feldolgozás, amely még a legtöbbet őrizte meg Victor Hugo szelleméből. Esmeralda szerepében a szép *Gina Lollobrigida* tündöklött. A sorban két angol tévéváltozat következik, az egyik 1978-ból, a másik 1982-ből. Ez utóbbi érdekessége, hogy *Anthony Hopkins* játssza benne a főszerepet.

Az évtized végén készült a *Szent menedék* (Big Man on the Campus, 1989) című film, amely a regény sajátos, amerikanizált változata. A helyszín az egyetemi kisváros, melynek harangtornyába különös figura fészkelte be magát. A férfi, bár igazi szörnyszülött, melegségre, emberségre vágyó emberi lény. A púpos véletlen folytán találkozik a csinos, fiatal egyetemista lánnyal. Különös kapcsolat alakul ki kettejük között. A végeredmény egy szórakoztató, szellemes és kétértelmű kiszólásokkal tarkított vígjáték, melyet *Jeremy Paul*

Anthony Quinn és Gina Lollobrigida az 1956-os feldolgozásban

Kagan rendezett. A púpos népszerűségére mi sem jellemzőbb, minthogy a dráma, vígjáték és rajzfilm mellett pornófilm is készült a főszereplésével, *Quasimodo szerelmei* (The Hunchback of Notre Dame, 1991) címmel.

tól kezdve a számítógépes grafikáig. Még soha ennyi anyag nem készült számítógép segítségével. A Notre-Dame-i toronyőr új rekordokat állított fel a munka mennyiségében és komplexitásában. De hasonlóképpen úttörő vállalkozásnak számít a számítógép alkalmazása a hatásanimációban. Lássunk erre néhány példát.

Rajzfilmen ekkora tömegjelenetet még nem készítettek. Ráadásul minden egyes figura külön-külön mozog. *„A trükk annyi volt, hogy összeállítottunk egy figuratárat mindenféle alakból, és ezekhez egyenként hozzárendeltünk különféle ugyanígy előre kidolgozott mozgást”* – mondja *Kiran Joshi,* aki összefogta a trükkcsapatot. *„A tömeg sokszínűségét a különböző színű ruhákkal tovább fokoztuk. A magatartásformákat már csak a megfelelő ciklusban kellett beprogramozni, így úgy látszik, minden figura valami mást csinál.”*

Hasonlóan érdekes megoldással született meg a Bolondok-napi felvonuláson hulló konfettieső. A hatásanimátorok a konfetti egyszerű modelljéből indultak ki, majd a külön erre a célra készült program különböző színekre festette be az egyes darabokat, és véletlenszerűen meghatározta, milyen sűrűséggel és sebességgel essenek. Bár a székesegyházról készült képek nagy részét hagyományos technikával rajzolták, több jelenetben, a bonyolult kameramozgás megvalósítása vagy éppen a fény–árnyék hatás mind tökéletesebb kidolgozása érdekében számítógéppel digitalizált képekkel dolgoztak.

Ami a képi stílust illeti, *A Notre-Dame-i toronyőr* a stúdió egyik legigényesebb alkotása. A szakemberek célja az volt, hogy a képek Victor Hugo látásmódját tükrözzék. Ennek érdekében a munka során a szerző rajzaira és illusztrációira támaszkodtak. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy remekül sikerült érzékeltetni az író koncepcióját a háromszintű univerzumról: a fenti mennyországot a Notre-Dame harangtornya köti össze a pokollal, vagyis Párizs utcáival. A két világ szorításában tengeti életét Quasimodo, az ördögi testben élő angyal.

A Notre-Dame-i toronyőr elkészítése fontos állomás volt a Disney stúdió történetében. Ez volt az első film, amely az új burbanki stúdióban készült, de ezzel avatták fel a cég párizsi stúdióját is, ahol mintegy száz rajzoló és technikus dolgozott – többek között – a film nyitódalának és a finálénak képein. Burbank és Párizs között műholdas kapcsolat létesült, a két kontinensen dolgozó szakemberek között így folyamatos volt a kommunikáció.

A Disney-film sikerét kihasználva újabb rajzfilmváltozatok születtek, ám ezek a kidolgozást és a művészi megoldásokat tekintve meg sem közelítették az eredetit.

Sokak számára elképzelhetetlen volt, hogy rajzfilmre vigyék Victor Hugo regényét. Berzenkedtek a gondolattól, hogy sztárt csinálnak egy nyomorékból. Ám a rajz-Quasimodo, akárcsak nagy színész elődei, bebizonyította, hogy bár nyomorék, de nem fogyatékos, belülről ugyanolyan ember, mint bárki más, ugyanolyan érzelmei vannak. Ha ezáltal sikerül rokonszenvet ébreszteni a nézőben, akkor már megérte a próbálkozás.

A Notre-Dame-i toronyőr

video
magazin

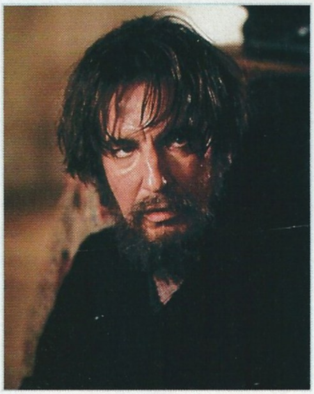
Szélhámos és próféta:

RASZ

A filmek többsége manapság mese: az alkotóknak sem célja, hogy a néző valóságnak higgye a repülőgépről motorra ugró, óriáskígyókat legyőző vagy a szerelem erejével falakat döntő hősök történetét. Ám az utóbbi időben azok a mozik aratják a legnagyobb sikert, melyeknek ugyan alig van köze a valósághoz, mégis ott egyensúlyoznak abban a bizonytalan, vékony sávban, ahol a fantasztikus és lehetséges összeér. Raszputyiné ilyen történet. Ha ma élne, bizonyára az X-aktákban szerepelne.

Raszputyin történelmi figura. A századforduló Oroszországban valóban élt ezen a néven egy szerzetes, és a történészek abban is megegyeznek, hogy ez a magát prófétának, földöntúli erők birtokosának nevező fura alak hatalmas szerepet játszott a kontinensnyi ország történetének megváltoztatásában. De itt véget is ér az egyetértés. Egyszerűbben szólva: senki nem tud semmit. Csak sejtik, honnan jött, és csupán találgatják, miképpen kerülhetett egy analfabéta koldus a cári család közelébe és az orosz politikai élet legközepébe. Azt pedig, hogy szélhámos volt-e, zseniális szemfényvesztő vagy valóban misztikus tudással rendelkezett, már végképp lehetetlennek tűnik eldönteni. Valószínűleg nem is fogjuk soha megtudni, kénytelenek leszünk a lejegyzett mendemondákra, valamint az extatikus rajongók és buzgó titkosrendőrök feljegyzéseire hagyatkozni. No meg a fantáziánkra.

Vérbeli filmkészítőnek vagy vérbeli történetmesélőnek (és a kettő szerencsére részben még ma is ugyanazt jelenti) ideális terep az effele bizonytalanság. Hiszen a jól ismert történelmi környezetbe helyezhet valamit, amit aztán úgy alakít, ahogy a kedve tartja.

A *Raszputyin* alkotói (köztük néhány kiváló magyar művész) ki is használták a lehetőséget. Az első kockákon megjelenő feliratot „a film történelmi eseményeken alapul" a következő mondatok rögtön kétségessé is teszik, hiszen kiderül, hogy a film narrátora, elfogult mesemondója egy halott kisfiú: az utolsó orosz cár fia, a meggyilkolt Alekszej. És bár a helyszín, a díszletek, és a főszereplő körül felbukkanó figurák neve mind fellelhető a történelemkönyvekben, a történet és vele a néző végig ott marad abban a bizonyos szürkületi zónában, melyre manapság egyre többen kíváncsiak: ahol a tények még ismerősek, de egyre kevésbé ellenőrizhetők.

Megcsodálhatjuk hát a korabeli valóságot. A pétervári udvar pompáját, a csodás báltermeket és csodás bálokat, a lenyűgöző gazdagságot, mely körülvette a cárt. Tanúi lehetünk annak is, miképpen szövögetik érdekeiknek megfelelően az udvari emberek, katonák és politikusok intrikáik hálóját. Beleborzonghatunk az egyszerre lenyűgöző és vészjósló pétervári panorámába, és megsejthetjük a mindemögött lassan formálódó bizonytalanságot és pánikot, mely oly jellemző a hanyatló birodalmakra, és mely a legfelsőbb köröket sem kíméli. A zavaros idők mindig is kedveztek a szélhámosoknak és prófétáknak.

Raszputyin pedig csodákra képes. Nem tagadja – nem is tagadhatná –, hogy szibériai muzsik volt, ám azt állítja, hogy megvilágosodott: Szűz Mária megérintette őt, és csodás képességekkel ruházta fel. Félbeszakítja a pétervári pátriárka celebrálta szertartást, és maga kezd áldást osztani. Szeánszokon vesz részt, és meggyógyítja a haldokló trónörököst, akiről már lemondtak az orvosok. A cárné hálából kegyeibe fogadja, és ettől kezdve a jöttment, torzonborz muzsik udvari karrierje töretlenül ível felfelé. Pedig ő maga nem változik semmit. Nem hajlandó megválni darócruhájától, cárt és szolgát egyaránt tegez, a fényes udvari lakomákon kézzel nyúl a tálba és

PUTYIN

üvegből issza a bort. Azt mondja, akinek a lelke áhítatos, az már szabadon rendelkezik a testével. Ki is használja a váratlanul ölébe pottyant luxust és a számtalan tanítványául szegődő rajongót. A szent ember kicsapongó, gátlástalanul duhaj életet él, udvartartásával együtt a felszarvazott férjek száma is egyre nő. A birodalmi főváros a lábai előtt hever, és ő ki is használja pünkösdi királyságát. Teheti, hiszen jóslatai sorra valóra válnak, kézrátétellel gyógyított betegei meggyógyulnak, aki pedig a szemébe néz, az többé nem tudja elfelejteni lázban égő, vad, megbabonázó tekintetét.

A megalázott férjek és félreállított politikusok azonban úgy látszik, más véleményen vannak. Miután egy anarchista – éppen Raszputyin jóslata szerint – hátba lövi a miniszterelnököt, néhányan elhatározzák, hogy végeznek a jövevénnyel. A merénylet nagy nehezen sikerül, de Raszputyin utolsó víziójában még megjósolja a Romanov ház (a cári család) összes életben lévő tagjának gyors, erőszakos halálát. Mi már tudjuk, hogy ebben sem tévedett.

A film igazi erénye, hogy nem próbál végső ítéletet hozni abban a kérdésben, melyben előtte annyian nyilvánítottak már megfellebbezhetetlen véleményt. A néző sok mindent megtanulhat a filmből. Izgulhat, csodálkozhat és félhet, talán még át is szellemülhet, amikor a hit köveket mozgató, őrült erejét látja. Kosztümös politikai krimit nézhet végig, melynek megoldása talán a földön van, talán egészen másutt. Sok mindent megtudhatunk Raszputyinról, ám az nem derül ki, hogy vajon az európai szélhámosok történetének egyik legsikeresebb alakja volt-e, Cagliostro, Casanova és Saint-Germain gróf késői utóda, vagy valóban megvilágosult, misztikus erővel felruházott ember. Ezt már mindenki maga döntheti el.

Talán éppen ez az oka annak, hogy a *Raszputyin* Amerikában is nagy sikert aratott. Az 1996-os Golden Globe-díj átadóünnepségén háromszor is szólították a film alkotóit: *Alan Rickman (Michael Collins)* a legjobb főszereplő, *Ian McKellen (III. Richárd, Változások kora)* a legjobb mellékszereplő és a nemzetközi filmvilágban egyre elismertebb, kiváló *Ragályi Elemér* a legjobb operatőr díját kapta. A hazai néző számára külön érdekesség, hogy a fent említetteken kívül nemcsak *John Wood* és *Greta Scacchi* játszik a filmben, hanem számos magyar színész is. Raszputyin körül halála után nyolcvan évvel sem szűnnek a csodák: a magyar változat elkészítésekor többek között *Bubik István, Koncz Gábor* és *Sinkó László* is saját magát szinkronizálhatta!

Deutsch Andor

EGY KIS TÖRTÉNELEM:

A film főhősének modelljéül szolgáló Grigorij Jefimovics Raszputyin az ellentmondó feljegyzések szerint 1864-ben, '65-ben vagy '72-ben születik Nyugat-Szibériában, valószínűleg egy Pokrovszkoje nevű faluban. A községet eredetileg bűnözők deportációs telepeként alapították.

Saját elmondása szerint tizenhat éves volt, amikor az égen, az angyalok serege élén megjelenik neki a Kazáni Miasszonyunk. Ekkor *szatrec*nek, vándorló, vezeklő szerzetesnek áll.

1903-ban érkezik a birodalom akkori fővárosába, Szentpétervárra. Az uralkodó II. Miklós. Oroszországban ekkoriban indul meg az ipari fejlődés, kezdett beáramlani a külföldi tőke. Ám az ország a fejlődés ellenére is egyre inkább lemarad a nyugattól. A társadalmi átalakulás lassú és felemás, a tradicionális formák bomlásnak indulnak. Egymás mellett léteznek az archaikus és modern életformák.

A trónörökös vérzékenységben szenved. A halálos betegség gyógyítására a palotába viszik Raszputyint.

1905. november 1. A cár naplóbejegyzése szerint ezen a napon találkozik először Raszputyinnal. Oroszország egy hónappal korábban veszítette el a japánok ellen viselt háborút.

Ettől kezdve a jövevény rendszeres vendége a cári udvarnak. Egyes vélemények szerint a cárné szeretője lesz, az orosz politikai életre való befolyása mindenesetre egyre nő.

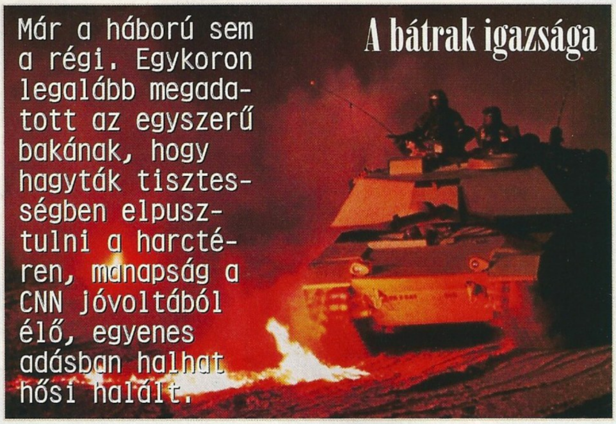
1912: szaporodnak a Raszputyin kicsapongó, istentelen életét felhánytorgató röplapok és újságcikkek. Ebben az évben újra meggyógyítja a cárevicset, és politikai hatalma szinte korlátlanná válik: ő dönt a miniszterelnöki kinevezésekről is. Hatalmas vagyont gyűjt, és udvartartással véteti körül magát.

1914-ben merényletet kísérelnek meg ellene. Később azt állítja, hogyha ekkor nem a betegágyat nyomja, akkor megakadályozza, hogy Oroszország belépjen az I. világháborúba.

1916-ban elterjed, hogy Raszputyin német kém. Erre azóta sincs igazi bizonyíték. Mások szerint a különbékét igyekezett megszervezni.

1916. december 16-án a pétervári Juszupov palota pincéjében meggyilkolják. Ciánnal mérgezik meg, majd mivel az állítólag nem hatott rá, lelövik. Visszaemlékezések szerint pontosan megjósolta saját halálát, valamint a cári család végzetét is.

SIVATAGI HÁBORÚ

Szánalmas és szégyenteljes mindez. Mint ahogy szánalmas és szégyenteljes, hogy mindig akadnak a Földön olyan emberek, akik azt hiszik, hogy erővel, fegyverrel megoldható minden.

Tudathasadás

„Néhányan még mindig abban a hiszemben vannak, hogy a katonák hősök" – mondja *Jean-Luc Godard*, a neves francia rendező. *„Pedig valójában kreténak. Sisakot felvenni röhejes. ... (Ám) az igazi háborús bűnösök a televíziós hírműsorok szerkesztői. Nem izgatja őket, hogy mit beszélnek, csak a pénzüket kapják meg."* Az Öböl-háború jól példázza mindezt.

Tudathasadásos állapot volt. Az amerikai légierő gépei rommá bombázták Bagdadot, miközben az amerikai CNN hírtelevízió riportere egyenes adásban közvetítette a támadást az ellenséges fővárosból, szállodai szobájának ablakából.

Tudathasadásos állapot volt, hiszen az amerikai riporter szörnyülködött a legjobban, amikor a titkos bunkerek ellen kifejlesztett amerikai szuperbomba néhány méterrel a katonai célpont mellé csapódott be, ártatlan polgári áldozatok tucatjainak halálát okozta.

Tudathasadásos állapot volt, mert miközben az amerikai légierő és a nemzetközi haderő gépei keményen odacsaptak, az első pilótaáldozat kapcsán már arról folyt a csevely a televízióban, nem kellene-e hazarendelni a fiúkat? De mit érezhetett az a szülő, aki a ráměnős riportertől azon melegében tudta meg ország-világ szeme láttára, hogy gyermeke fél perccel azelőtt életét vesztette a háborúban?

A Le Nouvel Observateur jegyzetírója viszont némileg másként értékeli mindezt. *Peter Jackson* híreshírhedt filmjében, a *Hullajó*ban (Braindead, 1991, NZ) a főhős fűnyírógéppel aprítja az élőhalottakat, tocsog a vérben, térdig gázol a testrészekben. A francia szerző szerint lehet, hogy az ilyen mészárszékfilm jelenti a humanizmust a valósághoz képest? *„A horrorfilm megcsonkított tetemei mintha az Öböl-háború láthatatlan holttestjeiről tanúskodnának. A mocskos, véres filmek a tiszta háborúval szemben. Zsigerek a videójátékokkal szemben. A horrorfilmben még vannak holttestek, jóllehet, szétfűrészelt állapotban. A televízióból nincsenek ilyen képek. A mészárlásnak ugyanis makulátlannak kell látszódnia. Elvégre gondolni kell a reklámra."*

Egy amerikai filmes, *Peter Esmonde* szerint az Öböl-háború televíziós közvetítése olyan volt, mint egy Bagdadban forgatott hollywoodi film. A különbség csak az, hogy a trükkök helyett itt valódi bombák robbantak, és éles tölténnyel lőttek. Sőt, ellentétben néhány filmmel, vissza is lőttek.

Öböl-akciók

Edward Zwick rendező filmjét, *A bátrak igazságát* (Courage Under Fire, 1996) úgy hirdették, ez az első hollywoodi produkció, amely a sivatagi háborút választotta a történet hátteréül. Alighanem porszem került a reklámgépezetbe, lévén a „dicsőség" *Simon Dotan* nevéhez fűződik. Ő ébredt a legkorábban, filmjét már a háborút követő esztendőben, 1992-ben bemutatták. Nem vitte túlzásba a dolgot, az *Öböl-akció* (The Finest Hour) szimpla kommandósfilm. A

Meg Ryan a szerepéről:

„Karen Walden igen figyelemreméltó teremtés. Másokat szolgál, emberei biztonságát teszi az első helyre, miközben tökéletesen tisztában van saját korlátaival. Színészi szempontból is nagyon tanulságosnak találtam a történet többszöri visszajátszását, hiszen így alkalmam nyílt több oldalról is megmutatni a szereplőt. Természetesen szó sincs arról, hogy három különböző karaktert játszottam volna; ez végig ugyanaz a Karen Walden – aszerint, hogy kinek a nézőpontjából szemléljük. Az egyik a »macho-verzió« a másik az a rossz beidegződés, miszerint egy nő okvetlenül félelemmel reagál vagy összeroppan háborús szituációban. A harmadik álláspont sokkal árnyaltabb, következésképpen ez jár legközelebb az igazsághoz; nagyon emberinek mutatja ezt a nőt a borzalmak közt, de olyan erős vezetőnek, aki a káosz kellős közepén is képes felelős döntéseket hozni. A merészség akció; bámulatra méltó, félelem nélküli cselekvés. A bátorság azonban valami más: tudjuk, hogy van mitől félni, mégis folytatjuk, amit elkezdtünk. Karen ebben az értelemben hős.

A forgatást megelőzően sok olyan nővel találkoztam, akik beléptek a hadseregbe és valóban hétköznapi emberek voltak, azt leszámítva, hogy mindnyájan »adrenalinmániásak«. Szeretik a katonaéletet, és azt is megfigyeltem, hogy szinte mindegyik gyorsan jár – a szó konkrét és átvitt értelmében. Van, aki azért szolgál a hadseregben, mert repülő akart lenni és erre máshol nem nyílt lehetősége, mások egyszerűen csak szeretik a fegyvereket.

Engem nem vonz hadsereg, sőt kifejezetten háborúellenes vagyok, és sohasem vállaltam volna el ezt a szerepet, ha a film a legcsekélyebb mértékben is dicsőítené vagy romantikus színben tüntetné fel a háborút. A mi kultúránkban a mozi hasonló szerepet tölt be, mint egykor a mítosz. Ennek az új mitológiának régóta fontos metaforája a háború, mert kiélezett helyzetei miatt sokkal nyilvánvalóbban mutatkoznak meg benne a dolgok és tárul fel az emberi természet, mint másutt. A bátrak igazsága is e tradíció része, és igyekszik távol maradni az aktualizálásoktól."

film akár a *Rambo 3.* (1985) sivatagi változata is lehetne, a különlegesen kiképzett tengerészgyalogos egység azt a feladatot kapja, hogy szabadítsa ki az iraki erődből a fogságba esett amerikai tábornokot. A két, egymással rivalizáló hadnagyocska teszi is a dolgát, bár meg kell hagyni, szegény *Rob Loewe* azért ennél többre hivatott.

Az *Élő pajzs* (Human Shield, 1992) című produkcióban az egykor *Amerikai nindzsa*ként (American Ninja, 1984) szebb napokat látott *Michael Dudikoff* szervez mentőakciót. Testvérét ugyanis családjával együtt letartóztatják és fogva tartják Irakban. A szabadon bocsátásukra irányuló minden erőfeszítés kudarcot vall. Így Dudikoff maga veszi kézbe az ügy intézését. A helyzet nem veszélytelen, hiszen az arabok rendkívüli biztonsági intézkedések közepette őrzik őket. A testvér azonban mindent egy lapra tesz fel, már csak azért is, mert egy korábbi ügy miatt személyes elszámolnivalója is van az egyik iraki tiszttel. Talán mondani sem kell, Ted Post izgalommentes akciófilmjében Dudikoff szétveri, pofozza, rúgja, lövi a fél iraki hadsereget.

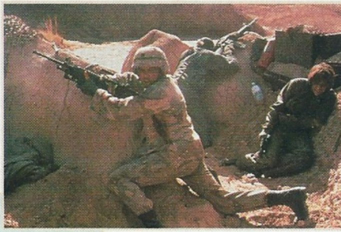
Kirakós játék

Szó, mi szó, ezekhez képest *Edward Zwick* fajsúlyos mozit készített. A bátrak igazsága a háborús film és a lélektani dráma keveréke. *„Igen érdekel a hadsereg, mert olyan egyedülálló szubkultúra, ahol sokkal tisztábban mutatkozik meg az erő és a bátorság, mint másutt”* – fogalmaz a rendező. *„Filmem azonban nem a hadseregről szól, hanem a felelősségről, az áldozatvállalásról és a helytállásról. A hadsereg csak alkalmas közeg, hogy ezekről a fogalmakról mesterkéltség nélkül beszélhessünk. Tetszett az elképzelés, hogy a médiaeseménnyé vált háborúban játszódó történet legyen az alapja a bátorságról és az igazság természetéről szóló elmélkedésnek.”*

A történet a háborút követő hetekben játszódik, a harctéri események csak a szereplők emlékeiben jelennek meg, a hősi halált halt Karen Walden kitüntetése ügyében folyó vizsgálat során. *„A történelem, a múlt állandó mozgásban van; az igazság mindig a jelen pillanat igazsága és aszerint változik, hogy ki beszéli el.”* – állítja Zwick. Ennek megfelelően és

Akira Kuroszava A vihar kapujában (Rashomon, 1950) című emlékezetes alkotásához hasonlóan a történet több résztvevő szubjektív visszaemlékezéséből áll össze. Izgalmas kirakós játék ez, ám mégsem annyira a nő sorsáról van szó, nem is annyira a *Denzel Washington* által megformált ezredes nyomozásáról,

hanem a férfi küzdelméről saját múltjával, tettével való szembesülésről. A történet másik kulcsfigurája Karen Walden kapitányként *Meg Ryan*, akit ezúttal nem vígjátéki szerepkörben láthatunk.

Azért a látvány és a technika is szóhoz jutott a filmben. Az egyik kulcsjelenetben például a legnagyobb tankcsatát rendezték meg az 1970-es *A tábornok* (Patton) óta. A realisztikus látvány létrehozásában egyébként nagy segítséget nyújtottak az Öböl-háborút megjárt katonák, akik nemcsak tapasztalataikat, de a saját videókamerájukkal felvett felvételeiket is megosztották a filmesekkel. A lángban álló harctéren mellesleg kétszázötvenezer dollár értékű robbanószert használtak el, az égő olajkutak imitálására Magyarország több napos dízelolajtartalékának megfelelő mennyiséget égettek el.

Ellenségképek

Az Öböl-háború sajátos helyet foglal el a hollywoodi háborús filmek történetében. Meglepő módon eddig keveset foglalkoztak vele. Egyfelől mert Amerika itt játszi könnyedséggel nyert, nem úgy, mint Vietnamban, ahol az álomváros celluloidkatonái voltak kénytelenek kiköszörülni a csorbát. A másik, hogy az arab ellenségkép már jó egy évtizeddel korábban megjelent mint filmtéma, hála Khomeininek, Kadhafinak és a fanatikus terroristáknak. (Például a *Vasmadarak 1–2.* (Iron Eagle, 1985 és 1988), a *Sasszárnyakon* /On Wings of Eagles, 1986/, a *Delta kommandó* (Delta Force, 1986), az *Acélmadarak* (Ward Birds, 1988/, de lehetne még folytatni a sort.) A rövid időre, a légiháborút leszámítva viszonylag kevés harci cselekményre korlátozódó Öböl-háború tehát valójában nem igazán vonzó téma. Hacsak egyszer meg nem filmesítik Schwarzkopf tábornok visszaemlékezéseit.

Ami viszont igazi drámai lehetőséget rejt magában, arra még nem nagyon figyeltek fel a filmesek. Egyre több szó esik arról, hogy a Sivatagi Viharban részt vett katonák sajátos Öböl-szindrómában szenvednek. Az amerikai vezetés máig nem ismeri el, ám valószínűsíthető a feltételezés, hogy az irakiak vegyi fegyvereket vetettek be a fiai ellen. Mindenesetre meglepő hasonlóságot lehet felfedezni a vietnami és az Öböl-veteránok között: súlyos betegség, lassú haldoklás tizedeli őket, torz gyermekeik születnek, az orvosok tehetetlenek. Talán egyszer eljön az idő, amikor a filmesek segítségével erről a rejtélyről is lehull a lepel.

Denzel Washington a hadseregről, szerepéről:

„Nem elég, hogy végzetes tévedése miatt meghalt a legjobb barátja, tettét nem vállalhatja nyilvánosan – ha úgy tetszik, nem vezekelhet –, mert a hőn szeretett testület megtiltotta neki. Hazudnia kell, mintha a tragédia meg sem történt volna, s ez az, ami ellenkezik a jellemével, a meggyőződésével...

Nemcsak a hadifelszerelések kezelését sajátítottam el, de tapasztaltam a katonai vezetők óriási felelősségét is, és megértettem, milyen fontos a tisztesség és a megbízhatóság Ha azt akarod, hogy férfiak és nők a vásárra vigyék a bőrüket a parancsodra, ahhoz előbb bizonyítanod kell, hogy érdemes vagy a bizalmukra. Nehéz hivatás ez, mert a háborúban nincs középút és nem lehet tévedni. Beszéltem egy katonával, aki veszélyes feladattal bízta meg egyik emberét, és ezt az embert akció közben megölték. Történetesen az egyik legjobb barátja volt, ismerte a feleségét és a gyerekeit is. És még csak nem is ért rá, hogy átgondolja a történteket, mert egy másik emberét kellett kiküldeni ugyanazzal a feladattal. Aztán amikor hazajöttek, rá várt a nehéz kötelesség, hogy közölje a hírt a családdal. Az én szereplőmnek is hasonló problémával kell szembenéznie.

Az emberi természetnek talán elválaszthatatlan része a harciasság, a küzdeni vágyás, bár meglehet, ennek több köze van a férfiakhoz, mint a nőkhöz. Hadseregre pedig szükség van. Szeretnénk elhitetni magunkkal, hogy tökéletes világban élünk, ahol az emberek nem bántják egymást, az élet azonban minduntalan rácáfol erre. Ha valaki elvesz tőled valamit vagy bántalmaz, te védekezel és segítséget kérsz, és már csak idő kérdése, mikor ütsz vissza. Nagy képmutatásnak tartom, hogy a média megkérdőjelezi egy film értékeit csak azért, mert a háborúról szól, miközben ugyanaz a média mást sem tesz, csak a világszerte dúló erőszakról tudósít, és az esti híradók első tizenkét percét gyilkossági hírekkel zsúfolja tele...

Ha a hadsereg tevékenységét kezdjük firtatni, először nézzünk szét a házunk táján, hogy mit művelnek az emberek a polgári életben. A katonák között egyébként sokkal nagyobb az összetartás, melyért nagyon tisztelem őket. Úgy látom, a civil élet sokkal brutálisabb, mint az egyébként erőszakra épülő hadsereg."

VIDEO
szeptember 4.
Premier
FÖLDÖNKÍVÜLI ZSARU EZREDFORDULÓ
ALIEN NATION: MILLENNIUM
HALÁLBIZTOSÍTÁS
A BÁTRAK IGAZSÁGA
RASZPUTYIN
Az igazság erősebb bizonyíték a tényeknél
FÖLDÖNKÍVÜLI ZSARU: EZREDFORDULÓ
1996
három Arany Glóbusz díj
Tökéletes bűntény nem létezik.
HALÁLBIZTOSÍTÁS
DENZEL WASHINGTON MEG RYAN
A BÁTRAK IGAZSÁGA
ALAN RICKMAN GRETA SCACCHI IAN MCKELLEN
1996
három Arany Glóbusz díj
CSAK VIDEÓN!
RASZPUTYIN
RASPUTIN
RYSHER ENTERTAINMENT
Forgalmazza az InterCom Kft. • 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. • Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
E-mail cím: video@intercom.hu • InterCom ottlap: http://www.intercom.hu/
InterCom

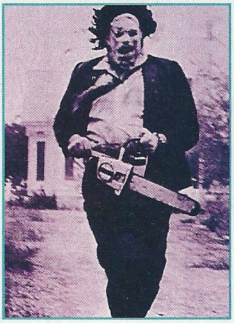
Ha fölberreg a láncfűrész

Miközben hatalmas felhajtás közepette Luke Skywalker, Han Solo és a többiek a föltuningolt Milleneumi Sólymon újra beröpültek a vetítővászonra, hogy megküzdjenek a gonosz Darth Vaderrel, a háttérben szerényebb jelentőségű, kevésbé beharangozott esemény is zajlik. Két évtizede hódította meg a világot a *Csillagok háborúja* (Star Wars, 1977), miközben addig még sohasem látott távlatot nyitott a fantasztikus film előtt. És ugyancsak alig több mint két évtizeddel ezelőtt lépett színre a filmtörténet egyik leghírhedtebb gyilkosa, *A texasi láncfűrészes mészárlás* (The Texas Chain Massacre) mészárosa. Fölbukkanása legalább akkora hatással volt a horror műfajára, mint *George Lucas* filmje a sci-fire. *Jeff Burr* 1995-ben pedig már leforgatta a legendás horrorsorozat negyedik részét, *A texasi láncfűrészes gyilkos visszatéré*sét (The Return of the Texas Chain Massacre) is, mely szeptemberben gazdagítja a videóbemutatók sorát. (Az alapfilm korábban *Halálbarlang* címen jelent meg videókazettán Magyarországon.)

Vérfagyasztó celluloid

A vérfagyasztó történet – melyet valóban megtörtént bűneset ihletett – 1974-ben kezdődik. Egy testvérpár, Sally és Franklin Hardesty a barátaival együtt autózik a végtelen texasi országúton. A figyelmeztető jelek ellenére letérnek az útról, majd az öreg házhoz tévednek. Vidáman, zajongva fedezik fel az ódon épület környékét, nem sejtve, hogy magát a Gonoszt kísértik. A Gonosz a démonikus Bőrpofa képében vet véget az idillnek, az öt fiatal közül hármat pillanatok alatt elintéz.

Az ódon ház ugyanis nem lakatlan. Az amerikai családmodell negatív lenyomata, degenerált, újkori kannibál família

lakja az állatok és emberek megnyúzott tetemeivel, maradékaival „otthonossá” tett kéglit. Igazi összetartó család: a Nagyapa a gyilkos múlt megtestesítője, a helyét nem találó Csavargó az amerikai Dél tipikus tengő-lengő fiatalja, a Szakács a szívélyes kispolgár, aki esténként magára ölti Mr. Hyde álarcát. Az igazi álarcot, az emberi bőrből készült maszkot azonban Bőrpofa viseli, a nevét is erről kapta. Ő az, aki az „árut” szállítja, aki a véres melót végrehajtja. A többi csak haszonélvező, a Szakács készít belőle elemózsiát, változatos embermenüt feltálalva a családnak. Az aberrált gyilkos kelléktára a kalapácstól a húskampón át a láncfűrészig terjed.

A testvérpár marad utolsónak, bár a néző az első pillanattól kezdve tudja, hogy a tolókocsis Franklin percei meg vannak számlálva. A fölberregő láncfűrész végez vele, a trancsírozás orgiájából már csak Sally maradt hátra. Iszonyatos hajsza kezdődik az éjszakai erdőben, elöl a menekülő lány, mögötte a bestiális gyilkos, legborzasztóbb rémálmaink megtestesítője. S bár a teljesen elgyötört lánynak hajnalhasadáskor szerencsésen sikerül megszöknie üldözője elől, nyilvánvaló, hogy a Gonosz fölött aratott „győzelem” csak pürrhoszi diadal, a mészárlás még nem ért véget. Egészen pontosan, folytatódni fog.

A nevesincs rendező, *Tobe Hooper* második játékfilmjét az 1974-es londoni fesztiválon mutatták be. A kritika egyöntetű elutasítással fogadta. Ennek is köszönhető, hogy alaposan megvágták a filmet, a cenzorok ollója úgy dolgozott, mint Bőrpofa fűrésze. Európában nem is igen lehetett látni az eredeti változatot, még videón sem. A mozi hatalmas kasszasiker lett, az alig háromszázezer dollárból összehozott véres celluloidhalmaz néhány esztendő alatt hárommilliót hozott készítőinek. (Ne felejtsük el, a hetvenes években!)

A sokkoló alapmű

De nemcsak ez irányította rá a figyelmet. Egyfelől a rendező a végletekig feszítette az *Alfred Hitchcock Psychó*ja (1960) által meghatározott kereteket, másfelől első ízben adta hőse kezébe a láncfűrészt, amellyel ártatlan embereket aprít miszlikre. Minden idők egyik legbrutálisabb gyilokeszközét vetették be, s szolgált például követőinek. Hooper a zsigerek ellen indított totális támadást. A horrorfilm történetében, amelyben pedig már korábban is szép számmal találkozhatott a néző a fizikai és szellemi elnyomorodás különböző megnyilvánulási for-

LÁNCFŰRÉSZES FILMEK

Tobe Hooper rettenete, *A texasi láncfűrészes mészárlás* divatot teremtett. Számos követője akadt, aki a láncfűrészt mint a gyilkolás, vagyis inkább mint a mészárlás eszközét alkalmazta. A teljesség igénye nélkül íme néhány példa. *John Frankenheimer* filmjében, a *Jövendölés*ben (Prophecy, 1979) a favágók láncfűrésszel fenyegetik meg a rezervátumot védő indiánt. A *Pokol motel* (Motel Hell, 1980) című texasi mutánsban az akció közben disznófejet viselő gyilkos házigazda dolgoztatja meg a motoros fűrészt. *George Miller* apokaliptikus jövővíziójában, a *Mad Max-trilógia* harmadik részében *(Mad Max 3 – Beyond Thunderdome, 1985)* a viharkupolában vívja halálos párbaját *Mel Gibson*. Az

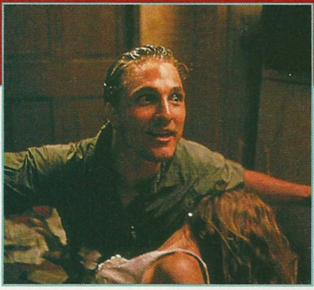
májával, még soha ilyen kíméletlen, brutális és szégyenteljes módon nem bántak áldozattal. Igazán olyan film ez, amelytől rosszul lesz az ember, próbára teszi tűrőképességét. Az elképzelhetetlen iszonyattal való találkozás sokkolta a közönséget, amely azonban minden pénzt megadott, hogy a borzongás utáni olthatatlan vágyának ezen új megjelenési formáját maradéktalanul kiélje. Ennek köszönhetően *A texasi láncfűrészes mészárlás* a műfaj egyik alapműve, a splatter-irányzat (gusztustalan és mocskos mészárszék-filmek) nyitófilmje, s mint ilyen, kultikus rajongás tárgya lett.

A sikerhez nagymértékben hozzájárult a film sajátos látványvilága, merész kamerakezelése, naturális zenéje. Anélkül, hogy lelőné a poént, már a főcím alatti sejtelmes felvillanások sejtetik, hogy nem katartikus élményben lesz része a nézőnek. Alighanem *Wes Craven* is innen vette az ötletet az ugyancsak kultikus rémfilmmé vált *Rémálom az Elm utcában* (Nightmare on The Elm Street, 1984) főcíméhez. S bár

Hooper a gyilkolás egész technológiáját és „gazdagságát" helyezi a középpontba, nem idegen tőle a fekete humor sem, annak túlhajtásával fűszerezi a filmet.

Dennis Hopper és a kegyetlen folytatás

A sok epigon és szemérmetlenül plagizáló film után a nyolcvanas évek vérfürdője közepette lépett újra működésbe a texasi láncfűrész. Megint csak *Tobe Hooper* vette a kezébe. A második rész (1986) ha lehet még gusztustalanabb és kegyetlenebb, érdekes, hogy *Dennis Hopper* a nevét adta hozzá. Ő játssza az őrült rendőrt, aki a fiatal rádiós műsorvezetőnőre vadászik. Útját széttrancsírozott áldozatok sora jelzi. A tébolyult kannibál család ezúttal a vidámparkba veszi be magát. A film igazi érdekessége a túlhajtott, és ezáltal már szinte komikussá váló gyilkolászásban, a fekete humorban rejlik.

A harmadik rész, *Bőrpofa: Texasi láncfűrészes mészárlás III.* (Leatherface: The Texas Chain Massacre III) 1989-ben készült, és megint csak a régi, bevált témát variálja, ezúttal két hullajelölt tinédzserrel a főszerepben. A rendező *Jeff Burr* rutinosan felmondja a leckét, de igazából már semmi újat nem tud hozzátenni a történethez, nem tudja megfejelni a régi nagy sikert. De mit is várjunk egy tipikus horrorszéria-mestertől. (Burr nevéhez fűződik többek között *A mostohaapa II.* /The Stepfather II, 1989/. a *Gyilkos bábuk* /Puppet Master/ negyedik és ötödik része /1993, 1994/ és a *Tökfej II.* /Pumpinghead II: Bloodwings, 1994/ elkészítése). Egyedül abban méltó követője Hoopernek, hogy neki is alaposan meggyűlt a baja a cenzorokkal. Mindez persze nem akadályozta meg, hogy még egy bőrt lenyúzzon a rókáról, újabb emberhúsból készült húspogácsát tálaljon fel a nézőnek. Így született meg *A texasi láncfűrészes gyilkos visszatér.*

Bőrpofát is utolérte tehát a végzet, annyi társához hasonlóan – lásd Norman Bates, Michael Myers, Jason, Freddy Krueger – végeérhetetlen sorozat hősévé, elpusztíthatatlan horrorsztárrá vált. Egyszer és mindenkorra bevonult a köztudatba, a mozimitológia, azon belül a rémfilm történetének szerves része lett. Kétes dicsőségét még az sem tudta megingatni, hogy sikerét aprópénzre váltották. Egy azonban biztos. Ha valaki elmegy a moziba vagy leül a képernyő elé, hogy megnézze a kalandjait, aligha csalódik. Hiszen tudja, mire számíthat.

Valóban tudja?

Szilágyi G. Gábor

eszköztárból nem hiányzik a láncfűrész sem. *A menekülő emberben* (Running Man, 1986) *Arnold Schwarzenegger*re vadászik ilyen szerszámmal a huszonegyedik század látványos tévéshow-jának egyik kegyetlen gyilkosa.

Egy másik klasszikus mocsokban, a *Gonosz halottak* (The Evil Dead) című híres-hírhedt *Sam Raimi-trilógia* második részében (1987) a főhős kénytelen megszabadulni a gonosztól megfertőződött egyik kezétől. A levágott csonkra láncfűrészt aplikál, így száll szembe a démonnal. A folytatásban, *A sötétség seregé*ben (Army of the Darkness, 1993) már a célszerszámmal együtt kerül vissza az időörvényen át Arthur király udvarába. Természetesen ezúttal sem cipeli hiába a gépet, annyi benzinre még futja, hogy jó néhány gonosz figurát és csontvázat miszlikre aprítson. *William Friedkin* hátborzongató mozijában, *A vérszomjas dadá*ban (Guardian, 1990) az újszülött mellé fölfogadott dada valójában sátáni kultusznak hódoló druida, akit csecsemők vére tart életben. Miközben az ördögi asszony a feleséget hajkurássza a végső összecsapásban, a férj láncfűrésszel vívja meg harcát az életre kelt fával...

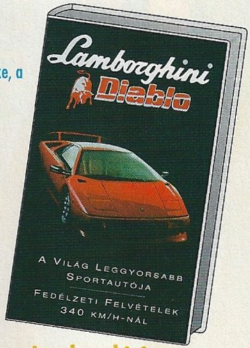
Fiatal, jó kedélyű, talpraesett lány Angela Baker. Ideális táborvezető, ám „másodállásban" *A halál angyala* (Sleepway Camp 1987). Mert az a gond vele, hogy nem tud megbocsátani a fegyelmezetlenkedőnek. Aki rossz fát tesz a (tábor)tűzre, a maga bőrén tapasztalja meg Angela szigorát. Már ameddig egyáltalán van bőre... A derék Angela ugyanis kiirt mindenkit, aki nem tetszik neki: tűzzel, vassal, késsel – és láncfűrésszel.

A ROCKY ÚJDONSÁGAI

Viszlát, Senna!

Az 1994-es esztendő a Formula–1 világának tragikus éve volt. Ekkor vesztette életét a versenypályán a legnagyobb pilótaegyéniségek egyike, a brazil Ayrton Senna. Végzetes balesetét is megnézhetjük ezen az 1994-es versenyév eseményeit összefoglaló videófilmen.

Lamborghini Diablo

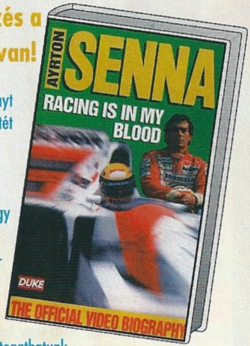
A forma, az erő, a sebesség, a stílus fantasztikus egyesülése: mindez a világ leggyorsabb és legkedveltebb sportautója, a Lamborghini Diablo. Fedélzeti kamerával mi is ott érezhetjük magunkat a száguldó autóban, mely 340 km/óra sebességgel robog a pályán és az országúton.

Rally-világbajnokság 1995

A földkerekség legjobb rally-versenyzői az év tizenegy hónapján át a világ legkülönbözőbb pontjain mérik össze erejüket és tudásukat. Az 1995-ös esztendőben a Subaru, a Toyota és a Mitsubishi nagyszerű pilótái küzdöttek a bajnoki címért Monte Carlótól Svédországon át Portugáliáig, Ausztráliáig. A világbajnokság történetének legizgalmasabb pillanatai elevenednek meg a vb e hivatalos videójában

Senna: A versenyzés a véremben van!

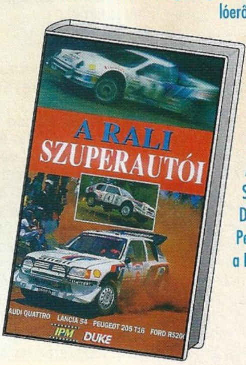

A tragikusan elhunyt autóversenyző életét dolgozza fel e videóéletrajz, melyben láthatjuk nagy versenyeit, így az 1985-ös portugál, az 1988-as monacói és az 1989-es japán nagydíj izgalmas pillanatait. De ellátogathatunk otthonába is, ahol korábbi interjúiból tűnik fel ismét legendás alakja.

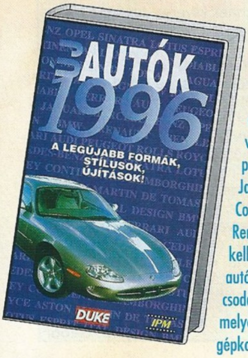
A Rali szuperautói

A világ legjobb rally-autóival s kiváló pilótáikkal ismerkedhetünk meg. Megcsodálhatjuk a 600 lóerő feletti fenevadakat s a varázslatos, utánozhatatlan vezetési technikákat. Láthatjuk az Audi Quattro Sportot, a Lancia Delta S4-et, a Peugeot 205-öt és a Ford RS200-at.

Amerika leggyorsabb autói

Az Egyesült Államok autókonstruktőrei ma is ott vannak a világ élvonalában. Azon dolgoznak, hogy megálmodott autóik egyszerre legyenek csodaszép, formatervezett gépek s a lehető leggyorsabbak. Amerika leggyorsabb autói pedig egyben a világ legjobban száguldó kocsijai közé is tartoznak. Például a Chevrolettól a Corvette vagy a Camaro, a Fordtól a Mustang Cobra GT vagy a varázslatos Dodge Viper.

Új autók 1996

Már a XXI. század autóformái jelentek meg 1996 új autótípusainak megtervezésekor. A végeredmény, a látvány pedig lenyűgöző. Például a Jaguár XK8-é, a Bentley Continental T-é vagy a Renault Fiftie-é. Ezúttal nem kell kilátogatnunk a genovai autószalonra, videón csodálhatjuk meg a jövő autóit, melyek valójában már a jelen gépkocsijai.

1997. SZEPTEMBER

A Toplista a Premier Video Üzlethálózat és a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés eladási statisztikája alapján készült.

ROCKY

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

PREMIER VIDEOHÁZ

1	Hofi
2	Cindy Crawford – Fitness csak neked
3	Rally mánia 1–2.
4	Viszlát, Senna!
5	A második világháború
6	Cindy Crawford – Szépség és egészség
7	Bíró Ica: Testszépítés
8	Dirty Dancing
9	Az ufók mégis léteznek
10	Dinosaurus – 3. dimenzió
11	Honfoglalás
12	Rodeo mindhalálig
13	Cops – Zsaruk
14	Jane Eyre
15	Mallorca
16	A világ hét csodája I–IV.
17	Végzetes pillanatok
18	A szex művészei
19	Bukós királyok
20	Tom és Jerry
21	Vacak, a hetedik testvér
22	X-akták
23	A görög szigetek
24	Fogyókúra 10 hét alatt
25	Titanic
26	A szakasz
27	Markos–Nádas–Boncz
28	Amerika leggyorsabb autói
29	Mr. Bean
30	Nazarethi Jézus 1–2.
31	A rettenthetetlen
32	Hófehérke
33	Asterix
34	Afrika vadvilága
35	A szerelem művészete
36	A világ az állatok szemével
37	A sötétség oroszlánjai
38	Ayrton Senna
39	Stargate – Csillagkapu
40	Forró szél (Surda kalandjai)

„Véresen egyszerű" mű:

FARGO

Szép fehér tájkép, vékony szürke horizonttal, mely azonban vérrel szennyezett.

„Minden, amit eddig csináltunk, csupán fikció volt. A történetek, amelyeket filmre vettünk, a helyszínek és a szereplők mind kitaláltak, mesterségesek voltak. A Fargo viszont tudatos kísérlet arra, hogy olyan valódi események sorozatát tárjuk fel, melynek szereplői valamilyen módon léteztek. A megközelítés és stílus a valóságot tükrözi. Általában a legtöbb megtörtént eseményeken alapuló filmben a rendező figuráit valamilyen módon felerősíti, hogy maga a történet érthetőbb legyen, és megfeleljen a néző elvárásainak. A mi esetünkben azonban nem volt szükség erre. Hagytuk a színészeket, hogy játsszák szerepüket. A tények így is elég világosan, önmagukért beszéltek."

Joel Coen rendező vallott így filmjéről, a *Fargó*ról, mellyel tavaly a cannes-i filmfesztiválon már besöpörte a legjobb rendezőnek járó díjat, s hét Oscar-jelölést begyűjtve várta az idei Oscar-ceremóniát. Végül két aranyszobor lett a film jutalma: testvérével, *Ethan*nal együtt kapta meg az Oscart a legjobb eredeti forgatókönyv kategóriában, a legjobb színésznő díját pedig *Joel* felesége, *Frances McDormand* érdemelte ki szintén az e filmben nyújtott alakításáért.

1987, Minnesotta: egy ügyetlen autókereskedő, bizonyos Jerry Lundegaard *(Wiliam H. Macy)* két nehézfiút *(Steve Buscemi, Peter Stormare)* bérel fel, hogy elraboltassa feleségét. Arra számít, hogy tehetős apósától váltságdíjként nagyobb összeget csal ki, amiből rendezheti folyó ügyeit. Miután a fiúk az országúton lelőnek egy rendőrjárőrt, beindul a gyilkológép, és nem lehet leállítani. Az árulkodó nyomokból – hullák a hóban – egy várandós rendőrnő, March Gunderson *(Frances McDormand)*, akinek ez élete első gyilkossági ügye, rájön az összefüggésekre. A családi biznisz kevés túlélője idővel garantáltan hűvösre kerül...

A *Fargo* „véresen egyszerű" mű. Azaz visszatérés a gyökerekhez. Amennyiben a *Coen* szerzőpáros visszautal első nagyra értékelt bűnügyi drámájára, melynek *Blood Simple*, azaz *Véresen egyszerű...* a címe. Csalás, kapzsiság, gyilkosság, horror. A *Fargo* olyan meghatározhatatlan műfajba ágyazott film, amely első látásra krimiparódia, melynek szereplői sután bukdácsoló kisvárosi emberek, akik között a *Tarantino*-stílusú „gyökér" bűnözők kapásból olyan pusztítást végeznek, mint egy hongkongi akciófilm hősei. A *Coen*-fivérek állítják: a sztoriban, amit közösen gyúrtak forgatókönyvvé, csöppet sem túloztak. A horror az utcán hevert, csak le kellett hajolni érte. Megbocsátható csalás, hogy a helyszín már nem az eredeti. *„Azon kevés elem egyike, amit szabadon értelmeztünk."* Áthelyezték Minnesotába, a *Coen*-fivérek gyermekkorának színterére. *Ethan* szerint – aki a produceri feladatokat is ellátta – a táj, a jellemek és az a bizonyos közép-nyugati érzékenység itt mind fontosak. *„Úgy érezzük, hogy a filmben mindezt eléggé együtt látjuk."* Az alkotó testvérpárok kamaszkorból merítő ironizáló kedve meg is magyarázza, hogy a *Fargó*ban miért, sem a szemtanúk, az elkövetők, az elszenvedők, de még a bűnüldözők kötelékében sem találkozunk olyan szereplővel, aki ne lenne kisember, s tipikus szokásaival, sematikus beidegződéseivel valahogy ne hatna dermesztően bugyutának. A kisembert ugyanakkor nem lehet hosszú távon megtéveszteni. Ez az a „talpig becsületes" világ, amely a csalót, a bűnözőt – csak hulljon a férgese – egyszerűen kiveti magából.

Bár a *Fargo* esetében a megközelítés és a stílus a valóságot tükrözi, mivel nem dokumentumfilmről van szó, az alkotók alkalmazhattak némi dramaturgiai szabadságot a jellemek ábrázolásában, a történet elmesélésében. Igaz, hogy különösebben nem irányították színészeiket, a szereplők mégsem vonhatták ki magukat az ironizáló *Coen*-látásmód alól. Ez különösen akkor nyilvánvaló, amikor a figurát, mint önmaguk karikatúráját jelenítik meg. Persze ehhez a dialógusok is besegítenek. *„Bikázd meg a verdát!"* – kiabál be a rendőrnő férjének, amikor munkába menne, de a hajnali fagyban nem indul az autó.

„Bár ebben a filmben a szereplők az igazán fontosak, mi sohasem találkoztunk velük, így nem ismerhetjük azokat a beszélgetéseket, melyek közöttük zajlottak. Mégis az ismert bűneset tényeit tanulmányozva, és ismerve a középnyugati viselkedést, következtetni tudtunk a szereplők egyéni indítékaira, szándékaira, cselekedeteire és reakcióira" – fogalmazott a rendőrnőt alakító *Frances McDormand* igazi férje, a rendező *Joel Coen.*

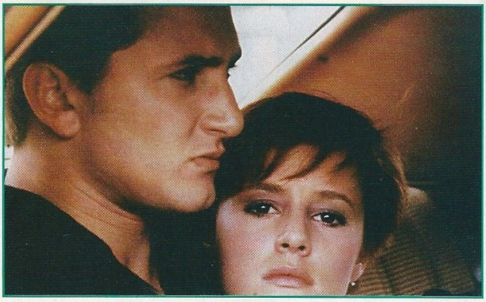
Ahogy a Véresen egyszerű a nézők többsége szerint az 1985-ös év filmje volt, úgy 1996-ban bizonyos sikerlistákon a *Fargo* is az év celluloidja volt. A híres csapat, (melynek törzstagjai a testvérpár mellett az operatőr *Roger Deakins,* a színész *Francis McDormand* és *Steve Buscemi* is), ismét valami tápláló, mégsem nehezen fogyasztható terméket tett asztalunkra. Filmjeiket mindig is nehéz volt kategóriákba sorolni. Olyan mulatságos, olyan horroros, olyan ironikus, olyan megmagyarázhatatlan.

Valójában világra hozták saját műfajukat: a Coen-filmet.

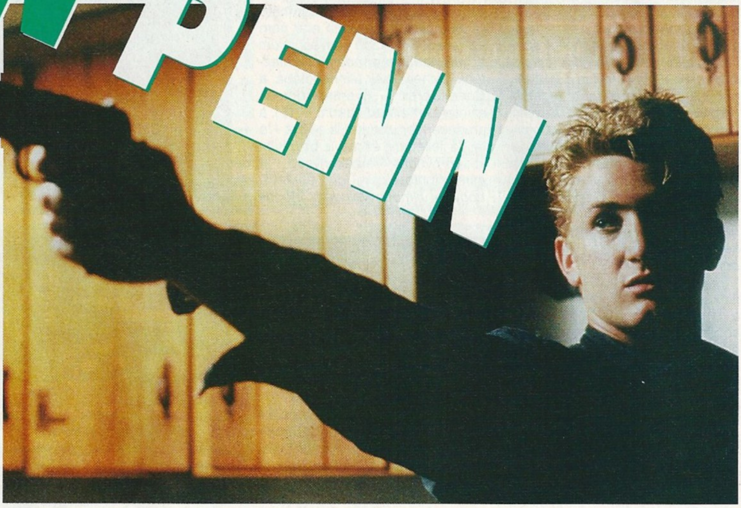
V. M.

Színész vagy rendező? Kéttucat film áll már háta mögött, s mind a szakma, mind a nézők egyöntetűen elfogadják mindkét tisztében. Túl van már botrányain, s Madonna után, úgy tűnik, megtalálta igazi társát is.

SEAN PENN

Lőtávolban

Kivételes helyzetben

Sean Penn acélkék, fürkésző szemei mögött született mozis tehetség és robbanékony természet lappang. Legalábbis úgy tűnt, amikor a 80-as évek végén a Madonnával másfél évig tartó viharos házassága alatt külön fejezetet nyitottak a bulvársajtó történetében. Seanról akkoriban az a hír is járta, hogy gyakorta összeakaszkodik a rendezőkkel és rajongóival is. Az egyik körülötte ólálkodó fotósnak akkorát behúzott, hogy súlyos testi sértés miatt két hónap börtönbüntetésre ítélték, amiből 32 napot le is töltött... Ha a féltékenység el is borította tudatát, priusza nem homályosította el izgalmas alakításait és rendezéseit. Legutóbb a honi videósok számára a *Menekülés az éjszakába* rendezőjeként és a *Ments meg uram!* főhőseként cseng ismerősen neve.

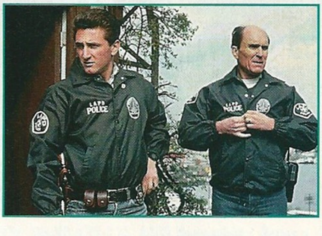
Művészcsalád csemetéje

Sean Penn valójában nem nehéz eset. Művészcsaládba született, s olyan szülőkkel dicsekedhet, mint a neves film- és televíziórendező, *Leo Penn*, akit meglehet, Sean és öccse, *Christopher* nem sokat láttak a családi házban. A színésznő anya, *Eileen Ryan* viszont tett róla, hogy a testvérpár mégis a szülők nyomdokain haladva a színészi pályát válasszák. Így lett a fakószőke, verekedős Seanból színész-rendező, az újabb színész-nemzedék 1960-as évjáratú nyers, vad, James Dean stílusát kultiváló, homályos lelkű fenegyereke. A burbanki születésű Sean a szakmát szuper 8-asával kezdte a Santa Monica-i középiskolában. Érettségi után két évig az LA-i Group repertoár színházban sameszkedett. Túl önérzetes volt ahhoz, hogy apja kapcsolataira építsen. De így is szinte túl hamar megmászta a színházi ranglétra valamennyi fokát. Előbb statisztált, segédrendezőként tevékenykedett, s végül mint a csúcs, egy egyfelvonásos rendezését bízták rá. Amikor már biztosan tudta, hogy fekszik neki színpad, egy színészstúdióban csiszolta tudását.

Együtt Tom Cruise-szal

Az első televíziós szereplésre sem kellett sokáig várnia. Egy *Barnaby Jones* című sorozatban debütált. Jó néhány további jelenés után a New York-i Broadway színpadán kötött ki. Épp a *Hátország* című darabban játszott, amikor a filmes *Harold Becker* a nézőtérről kiszúrta, és besorozta a kezdő *Tom Cruise* és *Timothy Hutton* mellé szobatársnak a katonai akadémián játszódó *Takarodó* (Tap) című moziba. A kritikusok megdicsérték elmélyült alakítását, a stúdiók pedig találtak egy neki való skatulyát. Ha erkölcsileg problémás, rejtélyes fiú kellett, Seant hívták. A *Balhé a Ridgemont gimiben* (Fast Times At Ridgemont High, 1982) című *Amy Heckerling* rendezte alkotásra már kinőtte magát. Ő volt a főkolompos. A muris szörfös, a kicsapatással cicázó diák, aki pizzát rendel az osztályba. S bár ez csak egy mellékszerep volt, Amerika megjegyezte vidám és finoman árnyalt Jeff Spicoly-alakítását...

Egyesek szerint nem könnyű meghatározni, kifürkészni Sean Penn valódi egóját. A neki szánt skatulyát mindenesetre találóan címkézi a „fiatal bűnözők" mozi, sorban a negyedik, a *Rossz fiúk* (Bad Boys) melyben nevét először szedték naggyal a filmplakátok. Első romantikus szerepét *Elizabeth McGovern*nel a *Verseny a Holddal* (Racing With The Moon) című második világháborús filmben játszotta. De a 80-as évjáratú celluloidjain általában balhés srácot alakított. *A sólyom és a hóember* (ismét Timoty Huttonnal) *Robert Lindsay* könyvéből készült igaz történet két jó családból való fiúról, akik elhatározzák, hogy államtitkokat adnak el az oroszoknak. A *Lőtávolban* egy másik valós sztori féltestvérekről, akik valamilyen véletlen folytán rájönnek arra, hogy apjuk *(Christopher Walken)* veszélyes alak. A film pazarlóan sok ifjú tehetséget vonultatott fel: *Mary Stuart Masterson, Kiefer Sutherland* játszott, és a Penn-családból ott volt még az öccs *Christopher* és az anya *Eileen Ryan* is.

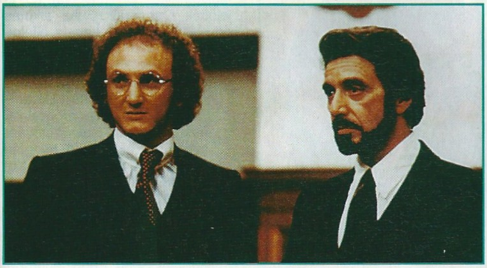
Robert Duvall oldalán (Színek)

Madonnával az ágyban

Madonna 1985-ben, amikor Los Angelesben a *Material Girl* című számának videóklipjét forgatta, már sztár volt, olyan magasan, hogy a filmvásznat is elérte. Ez az

A háború áldozatai

Al Pacinóval, szinte felismerhetetlenül: Carlito útja

erőszakos, fantasztikus sikerek felé törtető, ám nagyon is tehetséges lány megragadta figyelmét a Madonnánál két évvel fiatalabb színésznek. Stílusa *James Dean*-orientált volt. Látta a nőt, de nem borult a lábai elé. Madonnát ez lenyőgözte, s így lelkendezett: *„A leghűvösebb típus akivel valaha találkoztam."* *Warren Beatty* lakásán jöttek össze. Fél évvel később pedig, 1985 augusztus 16-án Malibun, Madonna 27. születésnapján, egy nappal Sean 25. születésnapja előtt, megtartották az esküvőt. A buli alatt fotósok ólálkodtak a ház körül. Az ifjú férj pisztolyt fogott, és kétszer lőtt... *„Mindenki ellenünk fordult"* – panaszolta *Madonna*. *„Egy hete voltunk házasok, és máris arról beszéltek, hogy válni akarunk. Pedig ez egyszerűen nem volt igaz. Mi nem olyanok voltunk, mint tűz és víz, hanem mint tűz és tűz, és ez sokkal izgalmasabb."*

Az első közös kép akkor jelent meg róluk, amikor Hongkongban és Macaón első közös filmjüket, a *Shanghai meglepetést* forgatták. Madonna nem tartott ellenségeitől, de nem ismerte fel, hogy Sean Penn miféle nehézségekkel küzd: mindent elért, amit csak egy ember elérhet. *„Ehhez én semmit sem tudok hozzátenni"* – nyilatkozta az énekesnő. *„Ember vagyok, ez kétségtelen. Ezért ne bánjanak velem úgy, mint egy tárggyal"* – tette hozzá. Ugyanezt hajtogatta odahaza Penn is. Egy idő után pedig Madonna már nem tudott együtt élni férje önpusztító italorgiáival. 1986 májusában kiadta az útját. Ám egy hét múlva kibékültek. Amikor ugyanebben a hónapban közös filmjüket, a *Shanghai meglepetést* bemutatták, minden közös remény szertefoszlott. *„Ez a film – az 1937-es Kínában játszódó romantikus kalandfilm – nem kritikát kíván, hanem egy karót a szívbe, különben egy éjszakán a kábeltévén vagy a videótékákban újraéled"* – fogalmazott egy kritikus ironikusan *a* People magazinban. A *Who's That Girl* már nagyobb siker volt. Madonnának – Seant kivéve – ekkor minden bejött. A férj pedig egyre agresszívebb lett, s egyre többet verekedett fotóriporterekkel. Míg a popsztár világ körüli turnéján, Japánban élete legnagyobb sikerét ünnepelte, mint az ifjúság új szexi popikonja, Penn börtönbe vonult. 1987 december 2-án adták be a válási papírokat. De 13 nap múlva még egyszer kibékültek. 1988-ban amikor Penn Thaiföldön forgatta *A háború áldozatait*, Madonna Ney York-i bárokban mutatkozott *Sandra Bernardh*dal, és egy *David Letterman*-show-ban kijelentették: *„leszbikusok vagyunk"*. Sean erre Malibuba repült hogy nejét agyonverje, de Madonna kiszabadult és rendőrt hívott. A válást végleg 1989. január 15-én mondták ki. Két nap múlva Madonna új villába költözött és megjelent új albuma, a *Like A Prayer*. Sean Penn szerint neje nemcsak *Sandra Bernardh*dal csalta, hanem *Warren Beatty*vel is, akivel a *Dick Tracyt* forgatta. Az énekesnő viszont azzal védekezett, hogy csak azután ment bele e kapcsolatokba, miután közte és Penn között már mindennek vége szakadt.

A viharos jelenetek között nemcsak Madonna csiszolódott megasztárrá. Ebben az időszakban, ha nem is olyan zajosan, Sean Penn is hat jó filmet forgatott. A *Dear America* az Egyesült Államok legvitatottabb háborús vállalkozásáról, Vietnamról szólt, az ott harcolók leveleiből szemezgetve. A narrátor *Robert De Nirótól*, *Willem Dafoe*-n, *Tom Berengeren*, *Michael J. Foxon*, *Matt Dillonon* át a hatvanas évek rock-klasszikusaiig és *Bruce Springsteen Born in The USA* című számáig ez a humánus hangvételű film sokféle értéket hordozott és elfojtott érzéseket szabadított fel.

A *Színek* című *Dennis Hopper* rendezésben Penn *Robert Duvall*lal utcai rendőrként szerzett beható tapasztalatokat a bandák nihilista beállítottságú életviteléről.

Sean apja egyik filmjében *(Ítélet Berlinben)* is feltűnt keletnémet menekültként. *Brian De Palma* mozija, *A háború áldozatai* megint igaz történet volt. Az író–rendező *Daniel Lang a* New Yorkerben megjelent újságcikkéből írta a filmet, amelyben Sean Penn mint brutális amerikai tiszt megerőszakol és meggyilkol egy vietnami nőt. Majd *Neil Jordan Nem vagyunk mi angyalok* címő vígjátékában *De Niró*val megint bedobhatta addig parlagon heverő humorérzékét.

A magánéletében Madonna után támadt űrt *Robin Wright* színésznő töltötte be, akivel *A pokol konyhája* című film forgatásán jött össze.

Anyja rendezője

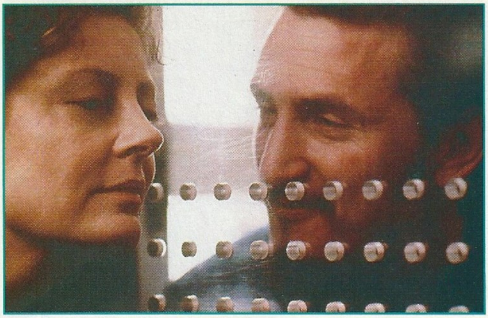
„Történetesen úgy lettem színész, hogy a középiskolában szuper 8-as filmeket rendeztem. Egész színészkarrierem alatt itt-ott ezt-azt rendeztem. Például a Terrible Jim Fitchet. És írtam egy darabot a Los Angeles-i színészstúdióban. Rockvideót is rendeztem egy Joe Henry nevű haveromnak. Mialatt színészként filmeztem, saját filmötleteimen járt az eszem. Elkezdtem rendezői oldalról nézni a dolgokat. A filmezések után már nem akartam három órán át végig ott lenni a színpadon. Amikor elkezdtem a színészpályát még nem vettem észre, mennyire a rabja vagyok" – magyarázta kötődését as rendezéshez.

1991-ben készült első rendezése, a havanas évek Nebraskájában játszódó *Indián vér* az amerikai férfiasság vérvonalán halad. Maga a sztori egy család drámai felbomlása és újraalakulása, fókuszában a törvény ellentétes oldalán álló testvérpárral, a polgári erényeket őrző *David Morsé*val és a Vietnamból hazatért nihilista-hedonista öccs *Viggo Mortensen*nel. (A főbb szerepekben még *Patricia*

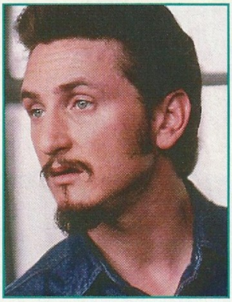

Nem vagyunk mi angyalok

Ments meg, uram!: az Oscar-díjas „játszótárs" Susan Sarandon

Arquette, Charles Bronson, és Sean anyja, *Eileen Ryan*). Sean Penn bár kemény fába vágta fejszéjét, író–rendezőként ugyanolyan kreatív bátorsággal jelenítette meg az amerikai férfilelket elemző filmjét, mint korábbi alakításait. Penn első rendezésnek meggyőző, alapvetően melankolikus moziját *Bruce Springsteen* egyik dala, a *Highway Patrolman* inspirálta. Mivel filmjében a két főhős mindenben a másik ellentéte, s közöttük egyetlen kapocs az ereikben csordogáló vér, a történet során sok vér folyik. És végül nincs feloldozás. Ahogy a kezdet gyilkosság és üldözés, úgy a befejezés is. A művet eredetiségéért díjazta a szakma.

Egy New York-i főbíró több évtizedes tapasztalattal a háta mögött egyszer csak kényszert érzett arra, hogy írjon világáról a spanyol Harlemről, mert ezt eddig soha senki nem tette meg. A bíró *Edwin Torres* tehát papírra vetette emlékeit, a *Carlito útját*, majd a *Záróra után*t. E két valóság talaján írt regényből *David Koepp* összegzett egyetlen forgatókönyvet. A kamera mögé a rendezőkiválóság *Brian De Palma* ált, s olyan színészekkel dolgozhatott, mint *Al Pacino, Penelope Ann Miller,* és a három év szünet után először ismét játszó *Sean Penn.* Penn annyira jó, hogy (göndör parókában, kerek szemüvegben) felismerhetetlen mint David Kleinfeld, a bűnözőkirály Carlito *(Al Pacino)* narkós, alvilágnak lekötelezett, egyre lejjebb csúszó, gyilkosságba keveredő, végül meggyilkolt ügyvédje.

Több évnek kellett eltelnie, hogy a színész–rendező nekiálljon második rendezői munkájának, a *Menekülés az éjszakában* című filmnek. Történetét *Jack Nicholson* figurája körül bontja ki, aki szokott formáját hozza mint polgári életét feladó depressziós ékszerész, aki night klubok világában italozással és széplányokkal várja a napot, míg végre bosszút állhat kislánya „gyilkosán" . A gyilkos (*David Morse* az *Indián vér*ből) valójában ittasan vezető fiatal férfi, aki a film elején büntetését letöltve elhagyja a börtönt, s kezdené kapcsolatait kiépíteni a kinti világgal. Nicholson kérlelhetetlen. Megtalálja, rálő, de üres a tár. Morse még kap annyi haladékot, hogy újra találkozzon a vonzó és okos – Penn-feleség – *Robin Wright*tal, majd őrült hajsza kezdődik a két férfi között. A kibékülés a végére nem maradhat el.

Ments meg, uram!

Szomorú film *Tim Robbins* rendezése, a *Ments meg, uram!* (Dead Man Walking). Szem nem marad szárazon, miközben a halára ítélt gyilkos Sean Pennt utolsó óráiban a katolikus kedvesnővér *Susan Saradon* szeretete bűnbánathoz segíti. *Tim Robbins* különös alkotása nem polemikus és nem is szentimentális, de így is felébreszti kételyeinket a halálos ítélettel szemben, és eljut az érzelmi becsületességig. A rendező a két hatalmas alakítás nélkül semmire sem ment volna. Robbins felesége, Saradon talán még sohasem volt ennyire jó (Oscarral is jutalmazták alakítását). Penn egész testit-lelki valóját beleadta, eddigi pályafutása egyik legkiemelkedőbb játékával. (Őt is jelölték Oscar-díjra). Az alkotás egy pillanatig sem hagyja elfelejteni, hogy Matthew (Penn) szörnyű bűntettet követett el. A kegyetlen büntetés mintegy válasz a bűntett kíméletlen brutalitására. A bosszút álló törvényi erőszakkal csak Saradon mint Helena nővére áll szemben, aki szelíd hangján egy himnuszt énekel (Be Not Afraid – Ne félj!), s a széttárt karokkal kikötözött férfinek utolsó perceiben önmagát mint a szeretet arcát nyújtja.

Sokaknak feltűnt: e film némileg emlékeztet Sean Penn legutóbbi rendezésére. Tim Robbins ezt be is vallja: *„Igen. Ugyanaz a téma. A veszteség és a felelősség. Sean rögtön benne volt a filmben. Mondanom sem kell, mennyire nagyra becsülöm. Ekkora karrierrel a háta mögött végig figyelt és csöndben volt. Egyszer sem akart beleszólni a munkámba. Egy színész, aki már rendezett, tudja, mekkora felelősség nehezedik egy rendezőre, amikor mondjuk a színész fél órával később érkezik a forgatásra... A Bob Roberts óta én is sokkal jólneveltebb színész vagyok."*

❖

Hamarosan két újabb Sean Penn alakítás járja be a világot, *Oliver Stone U-Turn,* valamint *Nick Cassavetes She's De Lovely* című mozijában. Ez utóbbiban *Gena Rowlands* és *John Travolta* társaságában alkoholista párost alkot feleségével, *Robin Wright*tal.

A fiatalember tekintélyes szellemi kapacitása, sokoldalúsága minden felvillanásában megjelenik. A bonyolult pszichologikus férfiportrék specialistája pedig két rendezésével nagy ígéret. Több mint húsz filmjében művészi érzékenységét tekintve színészként egyfajta *Robert De Niro, James Dean*be oltva. *„Ha folytatni akarja a rendezést, semmi akadálya. De a vásznon is tökéletes"* – írta róla egyik kritikusa, *Gavin Smith.*

Sean Penn abban a kivételes helyzetben van, hogy egyiket sem kell a másik kedvéért feladnia.

Varga Mária

Sean Penn filmjei:

The Killing Of Randy Webster (1981)
Takarodó (Taps, 1981) r.: David Kleinfeld *(Buena Vista)*
Balhé a Ridgemont gimiben (Fast Time In The Ridgemont High, 1982) r.: Amy Heckerling
Rossz fiúk (Bad Boys, 1983) r.: Richard Rosenthal *(Mokép Videókiadó)*
Crackers (1984) r.: Louis Malle
Verseny a holddal (Racing With The Moon, 1984) r.: Richard Benjamin
A sólyom és a hóember (The Falcon And The Snowman, 1985) r.: John Schlesinger
Könyörtelenül (At Close Range, 1985) r.: James Foley *(UIP–Duna Film),* **(Lőtávolban** címmel *Best Hollywood)*
Sanghai meglepetés (Shanghai Surprise, 1986) r.: Jim Goddard *(Mirax)*
Dear America: Letters Home From Viet Nam (1987) r.: Bill Couturie
Színek (Colors, 1988) r.: Dennis Hopper
Kékharisnya, avagy szerelem első kékig (Cool Blue, 1988) r.: Mark Mullen *(Mirax)*
Ítélet Berlinben (Judgment in Berlin, 1988) r.: Leo Penn *(Video 2000)*
A háború áldozatai (Casualities of War, 1989) r.: Brian De Palma *(Buena Vista)*
Nem vagyunk mi angyalok (We Are No Angels, 1989) r.: Niel Jordan *(UIP–Duna Film)*
A pokol konyhája (State of Grace, 1990) r.: Phil Joanou *(Columbia TriStar)*
Indián vér (The Indian Runner, 1991) r.: Sean Penn *(Columbia TriStar)*
Carlito útja (Carlito's Way, 1993) r.: Brian De Palma *(UIP–Duna Film)*
The Last Party (1993)
Menekülés az éjszakába (Crossing Guard, 1995) r.: Sean Penn
Ments meg, uram! (Dead Man Walking, 1995) r.: Tim Robbins *(Mirax)*
U-Turn *(1997)* r: Oliver Stone
She's De Lovely (1997) r.: Nick Cassavetes
The Game *(1997)*

Ki ne emlékezne rá, hogy a fenti cím gyermekkorunk heti rendszerességgel ismétlődő olvasmányából, a *Hófehérké*ből való. A gonosz királyné szólítja meg folyton kedvenc tárgyát ezekkel a szavakkal. A csak a mese cselekményére figyelő gyerek persze nem tudja, hogy a királyné nem csupán gonosz, hanem bizonytalan is, meg hiú. Nem igazán hisz saját szépségében, Hófehérkéét azonban mindennap látja, és elborzasztja a különbség nevelt lánya javára. A beszélő tükör a királyné lelkének őszinte rétegét jelképezi: amikor felteszik neki a kérdést, ki a legszebb, nem tud hazudni.

❖

Ennyit a régi meséről. Szerencsés magyar címválasztás ez *Barbra Streisand* új filmjéhez is, amelynek eredetileg *A tükörnek két oldala van* (The Mirror Has Two Faces) volt a címe. A választás azért szerencsés, mert Streisand történetének lélektani alapját is a már említett női bizonytalanság szolgáltatja. Rose Morgan (nomen est omen!: az érett asszony Streisand *Rose* szerepében tényleg olyan, mint egy kinyílt rózsa) az olvasáshoz szemüveget hordó, már-már középkorúnak mondható nő, jellegzetes amerikai entellektüel, aki a New York-i Columbia Egyetemen oktat irodalmat, s mi más lenne a szakterülete, mint az európai romantika. Nos, a tananyag ezúttal nincs harmóniában az élettel: a *Byron, Shelley* és *Keats* világában oly otthonosan mozgó Rose magánéletéből hiányzik a megváltó erejű szerelem, ami beteljesíthetné sorsát. S a szerelem hiánya, valamint a „csak a szép külső számít" hazug filozófiáját árasztó környezet – Rose anyja és húga (*Lauren Bacall* és *Mimi Rogers)* – az asszonyt arra a téves következtetésre csábítja, hogy a szerelem már nem is lehetséges, hogy ő túlságosan csúnya mindehhez.

Mintha csak a tükörhöz kapcsolódó ősi hiedelem kelt volna életre egy mindenestül mai történetben. Azt tartják ugyanis, hogy a tükörbe néző és a képmás mágikus módon azonosul egymással. Hogy a képmás szinte fogva tartja a tükörbe nézőt. Rose is addig boldogtalan, míg elhiszi, amit a képmásába belelát.

TÜKRÖM,

❖

E szerepet Streisandnak találták ki. Jó néhány régebbi filmet láttunk már vele, melyben megjelent a saját vonzerejében nem bízó, s ezt valamilyen formában kompenzáló asszony. Nyilván maga Streisand is tisztában volt vele, hogy a szerep mennyire személyére szabott, hiszen nemcsak a főszerepet vállalta el, hanem rendezőként és producerként is jegyzi a filmet. Ez a színésznő harmadik rendezése: 1983-ban az *Isaac Bashevis Singer* kisregényéből készült *Yentl* (Yentl the Yeshiva Boy) volt az első önálló vállalkozása, majd 1991-ben a *Nick Nolte*val közösen forgatott *A hullámok hercege* (The Prince of Tides) következett. És Streisandról kiderült, hogy rendezőnek (és producernek!) is kiváló. Ebbéli szerepeiben se tagadta meg önmagát, s ez mostani filmjére is érvényes: hamisítatlan amerikai produkciókat hoz létre, melyek nem nélkülözik a hollywoodi hagyomány és dramaturgia számos elemét, vállaltan romantikusak, de sose válnak kellemetlenül szentimentálissá, s mozifilmként vagy családi videófilmként egyaránt kellemes szórakozást ígérnek.

Az 1968-ban a ma már legendás *Funny Girl*lel debütált, s rögtön egy Oscarral gazdagabb Streisand fő s örök témája tehát a szerelem, s annak minden vetülete: a megismerkedés nehézségei, a szexualitás és annak hiánya, a beteljesülés ezernyi öröme és a búcsúzás fájdalma. A színésznő (és a rendező) pályájának eddigi majd' három évtizede alatt módszeresen körbejárta a témát, gondoljunk csak a nagy sikerű *Ilyenek voltunk*ra, melyet *Robert Redford* társaságában játszott el, az újabb *Call Girl ötszázért*ra vagy éppen *A hullámok hercege* érzékletesen megformált pszichológusnőjére. De Streisandot nem egyszerűen a szerelem érdekli: mintha legtöbb munkájában azt kutatná (s most is így van ez), miféle lelki mechanizmusok mozgatják az embereket a szerelem különböző fázisaiban. Mintha nem elégedne meg azzal a hányaveti válasszal, hogy a szerelem csak úgy jön és elmúlik. Nem, Streisand, mint valami precíz és makacs lélekbúvár, újra meg újra felteszi kérdéseit, s a legkülönfélébb típusokat játssza el nekünk a legkülönfélébb helyzetekben. Zenei hasonlattal élve azt mondhatnánk, Streisand eddigi művei a téma variációkkal zenei szerkezete szerint épültek fel.

❖

De térjünk vissza Rose figurájához. Streisand ismét egy olyan karaktert tár elénk, amelyet így-úgy mindannyian ismerünk, de talán mégsem eléggé. Rose teljesen „normális" életet él: szereti a szakmáját, imád jókat enni, érdekli a baseball, csak éppen a szerelem hiányzik az életéből. S nincs elég ereje ahhoz, hogy kiszabaduljon anyja és húga lelki elnyomása alól. Akkor ismerkedünk meg vele, amikor már szinte teljesen beletörődött a megváltoztathatatlannak tűnő ténybe, hogy senki soha nem fogja elvenni feleségül, és a romantika irodalmából oly jól ismert szenvedélyes szerelem mindig másokkal történik meg. S aztán egy napon elkövetkezik az, amire nem számított, a Nagy Megismerkedés Gregory Larkin matematikatanár kollégájával *(Jeff Bridges),* aki a Rose-éval épp ellentétes utat járta be a szerelemben: nem a hiánya, hanem a megléte tette csalódottá, s határoztatta el vele, hogy következő kapcsolatában a szellem, nem pedig a testiség fog dominálni.

TÜKRÖM...

Barbra Streisand producer, rendez és még játszik is

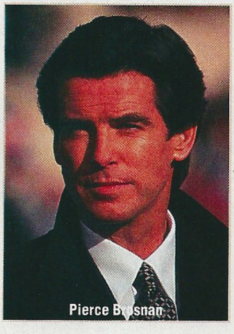
Rose nem késlekedik sokat, nyomban beleszeret a férfibe, de mint intelligens asszony, azonnal felismeri, hogy csak úgy tarthatja meg új kapcsolatát, ha eljátssza: ugyanarra vágyik, mint új társa. Rose egyelőre lemond a szenvedélyről, hogy később mindenestül átadhassa magát neki...

Humor, kalandvágy, intelligencia – mindez együtt van Rose-ban, s ez nemcsak Gregoryt, hanem az őt megformáló színészt magát is erősen vonzza a nőkben. De Bridges még azt is hozzáteszi vallomásához, hogy a filmezés közben jött rá: nem ezek az egyébként igen fontos női tulajdonságok, s nem is a látható szépség az, ami egy asszonyban őt a legjobban vonzza, hanem az örök titokzatosság, az a megfejthetetlen valami, amit Streisand is kutat a maga eszközeivel, s amit egykoron *Goethe* így fejezett ki a *Faust* végén: „az Örök Asszonyi/vonz odafent".

❖

A *Tükröm, tükröm...* tehát modern romantikus történet, amely egy érzelemmentes világban, mai nagyvárosi környezetben vizsgálja az érzelmek előhívhatóságát. E feladathoz persze Streisand és Bridges nem lett volna elég. Olyan forgatókönyvíró is kellett a vállalkozáshoz, aki szintén specialistája a modern szerelmi történeteknek. Szinte magától adódott, hogy *Richard LaGravanese, A Halászkirály legendája* forgatókönyvírója lett Streisandék partnere. LaGravanese drámaiságot és vígjátéki fordulatokat keverő stílusa ugyanis tökéletesen illett Streisand elképzeléseihez. Már csak az volt hátra, hogy epizódszereplőknek is nagyszerű művészeket szerződtessenek. *Lauren Bacall (Mrs. Humphrey Bogart!)* mint Hannah, Rose felszínesen gondolkozó édesanyja – alakítás Oscar-jelölést ért –, *Pierce Brosnan,* Rose jóképű titkos szerelme vagy *George Segal, Gregory Larkin* bizalmas barátjának szerepében remek választásnak bizonyultak.

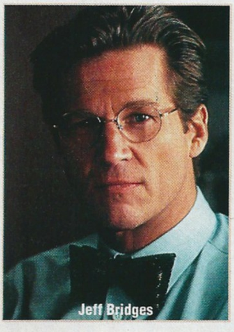
M. J. Gy.

Pierce Brosnan

Barbra Streisand

Jeff Bridges

Jogi kérdezz-felelek!

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán ebben a hónapban a videózással foglalkozó vállalkozókat is érintő jogszabályi változásokra hívja fel a figyelmet.

1. Májusi számunkban már beszámoltunk arról, hogy egy februári kormányrendelet értelmében valamennyi kis- és nagykereskedőnek működési engedélyt kell kérnie a területileg illetékes önkormányzattól. A szigorítás hátterében az áll, hogy a korábbi rendkívül nagyvonalú engedélyezési rendszer (valójában csupán nyilvántartásba vétel) miatt a hatóságoknak szinte semmilyen ismeretük nem volt arról, mely kereskedő milyen tevékenységet folytat egy adott üzletben, és rendelkezik-e az ehhez szükséges szakhatósági engedélyekkel. Állítólag sokan elmulasztották üzletük bejelentését, így mentesültek az iparűzési adó megfizetése alól.

A működési engedélyezés visszaállításától az illetékesek a szakma megtisztulását, a nyilvántartási rendszer megújítását és a feketepiac visszaszorítását várják. Mindazonáltal kérdéses, hogy az intézkedéseknek a hatóságok mennyire tudnak érvényt szerezni. A rendelet legsebezhetőbb pontja ugyanis a határidő: a kereskedőknek legkésőbb augusztus 21-ig kellett beadni a kérelmeket, és üzletenként leróni kétezer forint illetéket. (Az illeték azokat a szabályosan működő üzleteket is terhelte, amelyeknek adataiban nem történt változás!) Ezt követően az engedélykiadás elbírálására 30 nap áll az önkormányzatok rendelkezésére, ami egy ízben 30 nappal meghosszabbítható.

Változás a korábbi szabályozáshoz képest, hogy a működési engedély beszerzésének kötelezettsége a nagykereskedelmi üzletekre, lerakatokra is kiterjed. (Korábban bejelentési kötelezettség sem terhelte a nagykereskedéseket, ügynökségeket.) A rendelet előírja a kötelező boltbezárást, ha tetten érnek egy augusztusi határidőt be nem tartó kereskedőt. Ugyanakkor az emlékezetes túlszámlázási botrányok és vendéglőbezárások után nem valószínű, hogy a videotékák és ügynökségek lesznek az ellenőrök legfőbb célpontjai.

2. Az adótörvények változásai kapcsán év elején arról is beszámoltunk, hogy a pénzügyi kormányzat korlátozni kívánja a készpénzmozgást az üzleti életben. A limitet egymillió forintban állapították meg, és az efölött készpénzben teljesítő vállalkozókkal szemben adótechnikai szankciókat helyeztek kilátásba. A július 1-jétől életbe lépő szabály szerint tehát nem igényelhető vissza az előzetesen felszámított áfa, ha a vállalkozó az ellenértéket – egészben vagy részben – készpénzben fizette ki és az így kifizetett összeg túllépte az egymilliós összeghatárt. Magyarán az a vevő, aki az egymillió + 1 forintos vásárlását (számlatartozását) nem átutalással, hanem készpénzzel egyenlíti ki, azonnal 200.000 forintot bukik az üzleten (ennyi ugyanis 800.000 forint 25 százalékos áfája).

Ez az intézkedés is az üzleti élet megtisztítását célozza, egészen pontosan a jövedelmek (bevételek) eltitkolásának, eltüntetésének próbál gátat vetni. Ettől függetlenül a gazdasági kamarák élesen tiltakoznak e szabály ellen, mondván, a fizetési fegyelem jelenleg nem teszi lehetővé az átutalásos fizetés általánossá tételét. Kétségtelen tény, hogy egyelőre a hazai videokiadók és -ügynökségek esetében is a készpénzes fizetés dominál. A kiskapukat keresőknek mindenesetre jelezzük: az APEH állítólag nem fogadja el az ellenérték „megbontását" egymilliónál alacsonyabb összegekre, kivéve ha a megállapodás eleve részletfizetésről szól.

3. Megkezdődött a szerzői jogra vonatkozó joganyag átfogó felülvizsgálata, ami több vonatkozásban érinti (vagy érinteni fogja) a filmipart és a médiát. (A közeljövőben részletesebben is foglalkozunk a témával.) Ehelyütt most csak egy már elfogadott törvénymódosításra hívjuk fel a figyelmet.

Július 1-jétől hatályba lépett egy új védjegytörvény, amely – egyebek mellett – kiegészítette a szerzői jogról szóló törvény egyes pontjait is. A módosítás bővítette a sérelmet szenvedett fél és a bíróság mozgásterét a szerzői jog megsértése miatt indított perekben. (A szerzői és szomszédos jogok megsértése büntetőtörvényi tényállásának finomítására, kiigazítására talán a szerzői jog átfogó reformja keretében kerül sor.)

Az újdonság tehát az, hogy a jogosult szerzői jogainak megsértése esetén – az eddigi lehetőségeken túlmenően – követelheti, hogy a jogsértő szolgáltasson adatot a jogsértéssel érintett termékek (szolgáltatások) előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatairól, továbbá követelheti az elért gazdagodás visszatérítését. További lényeges változás, hogy a bíróság a jogosult kérelmére – különösen indokolt esetben – ideiglenes intézkedést rendelhet el. Az ideiglenes intézkedés egyenlő a kereseti kérelemben foglaltak teljesítésével. Erről a bíróság végzésben határoz, és többnyire az elsőfokú ítéletben helyezi hatályon kívül.

Az ideiglenes intézkedés elrendeléséhez a szerzőnek igazolnia kell, hogy a mű szerzői jogi védelem alatt áll, a szerző nevében eljáró szervezetnek (például a Szerzői Jogvédő Hivatalnak, filmforgalmazónak vagy videókiadónak) pedig ezen felül azt is, hogy jogosult a szerző helyett, a saját nevében fellépni. E jogintézménynek a szerzői jogi kártérítési perekben az a jelentősége, hogy a hosszadalmas bírósági eljárás kezdő szakaszában elmarasztalja a jogsértőt, pontosabban a feltételezett jogsértőt. Az ideiglenes intézkedés ellen egyébként önálló fellebbezésnek van helye, ezt követően azonban azonnal végrehajtható.

Az elért gazdagodás megtérítésére vonatkozó igény és az ideiglenes intézkedés alkalmazása a szerzői jogok megsértése miatt indított kártérítési perekben várhatóan felgyorsítja az ügymenetet, továbbá szükségtelenné teheti a büntető igény érvényesítését. Ha ugyanis a polgári eljárások keretében a jogosult kárát teljes egészében megtérítő (az okozott vagyoni hátránnyal megegyező összegű) elmarasztaló ítéletek születnek, akkor a néhány tízezer forint pénzbüntetést kiszabó büntetőperek korszaka várhatóan lezárul.

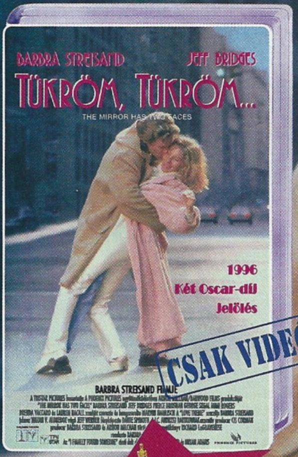
KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

Az InterCom elérhető az Interneten: http://www.intercom.hu/

Barbra Streisand, Jeff Bridges

TÜKRÖM, TÜKRÖM...

(VÍGJÁTÉK)

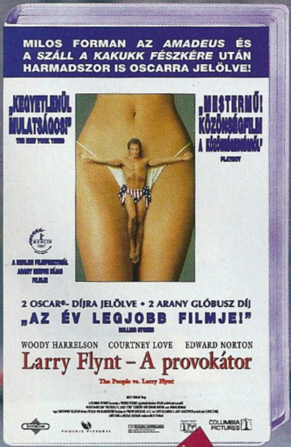
Rose Morgan nem él túlságosan szenvedélyes életet, de nagyon vágyik rá. A férfi, akivel találkozik, viszont már únja a túl sok szexet és szerelmet - egy kis nyugalmat szeretne inkább. Kettejükben nincs semmi közös, ezért barátkoznak össze. Továbbra sem értenek egyet semmiben, és ez elég alap ahhoz, hogy hamarosan össze is házasodjanak. De az ifjú férjnek szigorú feltételei vannak: csak semmi szex!
Aztán persze jönnek a bonyodalmak ágynál, asztalnál, más férfiak és mísz nők körül. Ebből szerelem lesz!

1996: 2 Oscar®-díjra jelölve

Courtney Love, Edward Norton, Matthew McConaughey, Renee Zellweger

LARRY FLYNT, A PROVOKÁTOR

(ÉLETTÖRTÉNET)

Larry Flynt egy vidéki sztriptízbár tulajdonosaként kezdte, de többre vágyott: kiadott egy szexlapot, amelyhez képest a Playboy kiscserkészek vasárnapi olvasmányának tűnhet. Hatalmas és gyors sikert aratott vele, de veszélyes ellenségeket is szerzett. Ám Flynt erőszakos és makacs ember. Bárki bármit is tesz ellene, akár bírósági úton, akár puskával akarják elhallgattatni, ő nem hagyja magát. Üvölt, veszekszik, megbotránkoztat és provokál.
A film hőséhez hasonló pályát futott be: sokakat megbotránkoztatott, de még többen váltak rajongójává.

1996: 2 Oscar®-díjra jelölve

Tori Spelling

ENGEDJ A TŰZZEL JÁTSZANI!

(THRILLER)

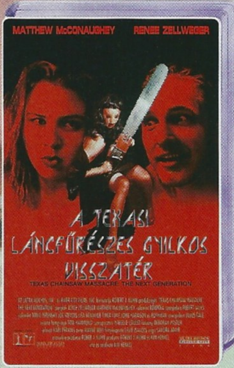
Laurel (Tori Spelling) boldog, hogy bemutathatja új barátját édesanyjának.
Kevin tökéletesnek látszik. Orvosegyetemre jár. Csinos, figyelmes, jól nevelt, jól fésült. Csakhogy van vele egy kis baj: két évvel ezelőtt egy másik egyetemen, más néven féltékenységi rohamában megölte barátnőjét. És még ma sem szokott le arról, hogy betegesen ragaszkodjék szerelmeihez. Sőt, a hirtelen dührohamokra is hajlamos maradt.

Matthew McConaughey, Renee Zellweger

A TEXASI LÁNCFŰRÉSZES GYILKOS VISSZATÉR

(HORROR)

Egy balesetet követően négy egyetemista lány marad lerobbant autója társaságában az elhagyott, sötét országúton. A rémálom nem is várat sokáig magára: azok a lányok is találkoznak vele, akik segítségért indulnak egy magányosan álló távoli ház fényei felé és azok is, akik a kocsi mellett maradtak. A közeli erdőt ugyanis vérszomjas őrültek csapata lakja, akiknek vezére mindig láncfűrészt hord magával...

InterCom
1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
e-mail:video @ intercom.hu

COLUMBIA TRISTAR HOME VIDEO

VIDEOPREMIER: SZEPTEMBER 11.

Kell-e nekünk digitális kamkorder?

A kérdés természetesen költői, hiszen a válasz magától értetődik: digitális kamkordert mindenki szeretne, aki mind képben, mind hangban kompromisszumoktól mentes jó minőségre törekszik. A videóamatőrök számára egy új korszak kezdetét jelentő, „közfogyasztásra" szánt digitális mini-kamkorderek, az úgynevezett Mini-DV-k (DV = Digital Video) nagyjából akkorák, mint amit eddig megszoktunk; a kazetta mérete körülbelül fele az eddigi legkisebb kazettának, a Video–8-asnak, játékideje 60 perc. Az új rendszer számos előnnyel rendelkezik a hagyományos rendszerekkel szemben.

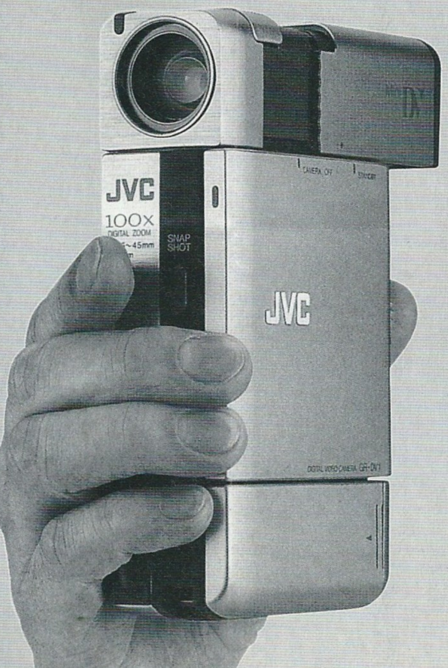
• A képminőség a digitális működés elvéből adódóan ugrásszerűen jobb. A képek nyugodtak, élesek, nincsenek drop-out-ok (a képen vízszintesen átfutó fehér villanások), kisebb a képen látható zaj. A remegő függőleges éleknek, becsíkozódó képeknek nyoma sincs. Jobb a színek visszaadása is: a zavaró színeltolódás, a „kifutó" színek egyszer s mindenkorra a múlté.

• Ami a hangot illeti, természetesen szintén digitális formában áll rendelkezésre. A Mini-DV rendszer egyébként felkínálja a választást: vagy két hangcsatorna vehető fel DAT színvonalon (Digital Audio Tape: digitális hangmagnó), ami hangzásban a CD-nek felel meg, vagy négy hangcsatorna rögzíthető, némileg gyengébb minőségben.

• Digitális magnókkal, vágópultokkal tetszés szerinti gyakorisággal, veszteség nélkül lehet másolni, vágni.

• Mivel a kép- és hangjelek egyaránt digitális formában állnak rendelkezésre, bizonyos, hogy a jövőben is lehetőség van a számítógépekkel történő adatcserére és általában a PC-kkel történő feldolgozásra.

• Az utómunkálatoknak olyan ágai is megnyílnak, amelyek a hagyományos, analóg rendszerekben eddig elképzelhetetlenek voltak (hang előre történő felvétele, új kép beillesztése egy kész anyagba úgy, hogy a hifi hang is megmaradjon stb.)

• A szalagköltségek – legalábbis az adattároló chipet nem tartalmazó Mini-DV kazetták esetében – nem vagy alig magasabbak, mint a szuper (S–VHS/Hi8) rendszerek szalagköltségei.

A sok-sok előny mellett nem lehet elhallgatni a digitális rendszerek jelen pillanatban még óriási hátrányát, hogy igencsak magas az áruk. Manapság félmillió és egymillió forintot kóstálnak, de bízzunk benne, hogy a gyártott darabszámok növekedésével előbb-utóbb adják még olcsóbban is. Persze azt még nem tudni, mikor válik a mini-DV sokak számára elérhetővé, hiszen manapság egy S–VHS–C, vagy Hi8 rendszerű kamkorder is csak kevesek kiváltsága.

De mit csináljanak azok, akik addig sem akarnak kamera nélkül lenni, amíg megvehetik a digitális „népkamerát"? A közeljövőben mindenképpen vásárolni szándékozóknak jó lelkiismerettel csak két választási lehetőség ajánlható. Azoknak, akik csak ritkán filmeznének (nyaralás idején, jeles családi események alkalmával, ünnepekkor), és nincs igényük a szalag utólagos vágására, a jelenetek sorrendjének megváltoztatására, a 110–120 ezer forintos, kifejezetten kezdők számára szánt modellek egyike is megteszi. Akiknek minőségben és vágásban nagyobbak az igényei, azoknak tanácsos akciós, kifutóban lévő S-VHS–C vagy Hi8 kamkordert vásárolni.

Akinek távolabbi terve a vásárlás és persze pénze is van (vagy lesz) a szenvedélyen kívül, annak talán nem érdemes most egy „mindentudó" High-End analóg készülékre áldozni. E készülékkategóriában ugyanis a magas árban legtöbbször nem a minőségi színvonal tükröződik, hanem a szolgáltatások sokasága.

Apropó, minőség: a külföldi szaklapok rangsorait böngészve feltűnő, hogy néhány digitális kamkorder nem sokkal kerül a High-End analóg készülékek elé, jóllehet a digitális felvételnek elvben nagy az előnye. Ennek az a valószínű oka, hogy a kamkorder többi része nem nő fel a feladathoz, így pedig a digitális technika nem sokat ér! A hibák itt kegyetlenebbül leleplezódnek, mint a normál kamkordereknél.

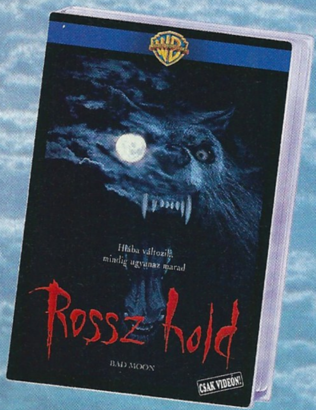

JACK NICHOLSON GLENN CLOSE
ANNETTE BENING PIERCE BROSNAN
DANNY DEVITO

TÁMAD A MARS!

Jó kis bolygó, nyúljuk le!

RESZKESSETEK FÖLDLAKÓK!
A Mars zöldkocsonya-agyú lényei aljas csészealjaikon eljöttek hozzátok! Senki nem állhat nekik ellen. Las Vegas romokban hever. Ám néhány földlakó felveszi a harcot. Ez ugyan nem a Függetlenség napja, de ők juszt is visszavágnak!

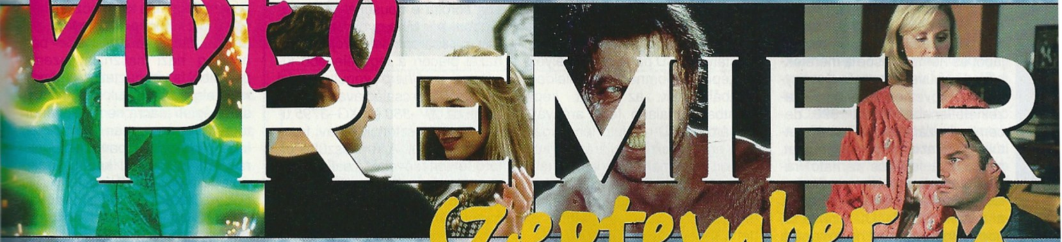

ROSSZ HOLD

Hiába változik, mindig ugyanaz marad

Telehold, újhold, félhold... egyformán csak a kísértést jelenti. Ted Harris képtelen ellenállni vonzásának. Nappal egyszerű fényképész; éjszaka viszont farkassá változik - élőket és holtakat fenyegető, vérszomjas túlvilági fenevadként tombol...

VIDEO PREMIER

Szeptember 18.

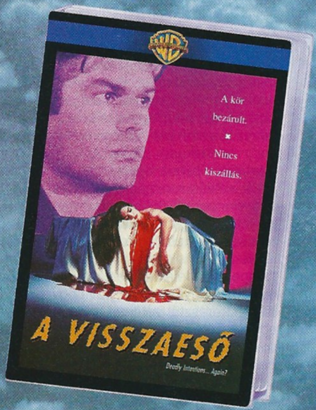

MICHAEL IMPERIOLI MIRA SORVINO
PAUL CALDERON

ÉDES KIS SEMMISÉG

Úgyis füstbe mennek az álmok

Angel Gazetta azt hiszi, hogy akár holnap le tudna szokni a kábítószerről. Csakhogy a holnap számára sosem jön el, és ő egyre mélyebbre kerül abba a világba, melyről nemrégen még azt sem tudta, hogy létezik. Csupán a mindennapi küzdelmet ismeri. Harcot az anyagért, harcot a pénzért, hogy vásárolhasson, harcot a terjesztőkkel.

A VISSZAESŐ

Charles Raynor, a sikeres orvos hat év után végre szabadul. Már alig várja, hogy visszatérhessen foglalkozásához és második feleségéhez. Egy dologgal azonban nem számolt: a rács mögött töltött évek emlékétől nem lehet szabadulni.

Forgalmazza az InterCom Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
E-mail cím: video@intercom.hu • InterCom ottlap:http://www.intercom.hu/

Kép a falon

SHARP PROJEKTOROK

Napjainkban az új technikai vívmányok egyre inkább átrendezik a televíziónézési szokásokat. A hagyományos 4:3-as képarányú készülékek mellett egyre több úgynevezett wide képcsöves 16:9-es arányú készülék jelenik meg a piacon, a méretek egyre nőnek és ma már nem ritkaság a 120 cm-es (47"-os) képernyőméret sem. E kategóriában persze már nem hagyományos képcsövekről, hanem vetítős rendszerekről beszélünk, mivel egy bizonyos képméret felett a képcső gyártástechnológiája szempontjából és nem kevésbé a méretekből adódó üveg tömegének nagyságából következően is egyre kezelhetetlenebbé válik. 1996. decemberi számunkban áttekintettük a legújabb adásrendszereket, szóltunk a fejlődés várható irányairól, a lapos képernyők fejlesztéseiről és eredményeiről, és a házimoziról is. Utaltunk arra, hogy e fogalom alatt nem magára a tv-készülékre gondolunk, hanem azokra a hangmegoldásokra, amelyek a látványnak megfelelő hangzásokkal körbeveszik a nézőt és olyan hangzásképeket nyújtanak, melyek korábban csak professzionális szinten voltak elérhetők.

❖

Az igazi hatás természetesen csak úgy tud érvényesülni, ha a drámai hangzásképhez megfelelő látvány is párosul. Egy kisebb képernyőméret mellett valószerűtlenül hat a látványtól elszakadó, szoba sarkából felbőgő motor vagy felcsattanó lövés. A képméretnövelésnek egyik útját járják a vetítős rendszerű készülékek, melyeknek több megoldása is létezik: így a vetítőcsöves rendszerek, ahol három nagy fényerejű projektor a három alapszínnek megfelelően kelti a fényt, és azokat egymásra képezve egy tükrön keresztül vetíti fel a képet egy fényáteresztő felületre, egy speciális műanyag panelre. Ennek felületével kapcsolatban nem kicsik az elvárások. Megfelelő szilárdságúnak, sérülésekkel szemben ellenállónak kell lennie, lehetőség szerint kellően tükröződésmentes tulajdonságokkal és jó fényáteresztő képességgel kell rendelkeznie, s ugyanakkor el kell érnie, hogy kellően széles legyen a nézési szög mind vízszintes, mind függőleges irányban. A másik vetítési eljárásnál egy nagy fényintenzitású fémhalogén lámpa fényét – mely intenzív tiszta fehér fénysugarat bocsát ki magából – egy precíziós lencserendszer továbbítja és fókuszálja, juttatja színbontó tükrökkel nagy felbontású, a három alapszínnek megfelelő folyadékkristályos LCD panelekre, melyek a képi tartalomnak megfelelően szabályozzák az adott képpontban áthaladó fény arányát. A három LCD-n átjutó fénysugarak egy precíziós eljárással készített prizmára jutnak, mely egyetlen sugárba egyesíti a képpontokat, melyeket ugyanúgy egy tükör segítségével vetítenek fel a képernyőre. A nagy képátlóból következően az ilyen vetítős rendszerű tv-készülékek méretei első rátekintésre meghökkentőek, mégis a *Sony KL–50W* típusánál, mely 50"-os vagyis 127 cm-es képátlójú LCD-s rendszerű készülék, a mélység csak 55 cm és kialakítása olyan, hogy kellemesen a szoba sarkába is helyezhető. A *Panasonic TX–47WG25C*-nél – ez vetítőcsöves konstrukció – 47"-os 119 cm-es képátló mellett 56 cm, mely alig haladja meg a normál tv-k mélységi méreteit.

Az előbbi elv – az említett tükörrendszerrel kiegészítve – nem éppen újkeletű, hiszen a videóvetítők több mint két évtizedes múltra tekintenek vissza, a nagyobb képek iránti igény azonban inkább videós klubokban, közösségi tévézésnél hódított, vagy például a nagyobb utasszállító gépek fedélzetén használták, és kevésbé terjedtek el az otthonokban. Talán azért sem, mert áruk inkább a professzionális kategóriába sorolta e típusokat. Érdekes módon, bár több gyártó kínálatában is szerepelnek projektorok, hazai piacon a legszélesebb kínálatot a *Sharp* vonultatja fel *Sharp-Vision* családjával, melyek közül az *XV–380* és *XG–3795* típusokat választottuk e havi tesztünk alanyaiul. A két készülék eltérő felépítésével és csatlakoztatási lehetőségeivel egyben a különböző felhasználási ágak bemutatására is lehetőséget nyújt. Mindkét készüléknél egy optikai rendszerrel történik a kép vetítése. Az *XV–380* elsősorban házi használatra készült vetítő, mely két különböző videókészülék fogadására 2 x 3 db RCA-aljzattal (videó + sztereó hangbemenet) és egy S–VHS rendszerű készülék fogadására alkalmas S–VHS bemenettel rendelkezik. Ezekhez egyidejűleg lehet csatlakoztatni például egy képmagnót és képlemezjátszót vagy műholdvevőt, és van egy szintén RCA-csatlakozása a videó- és hangjelek kiadására, külső monitor és hangfrekvenciás erősítő részére.

A készülék PAL, SECAM, NTSC 3,58 és NTSC 4,43 szabványok szerint dolgozik, az egyes normákat automatikusan is képes felismerni, de bizonyos funkciók, így az NTSC rendszerben a színfázisállítás csak kézi normaváltásnál aktivizálható.

A *VX–380H*-nál a képek feldolgozása, vetítése három 309.120 képelemből álló folyadékkristályos panelen keresztül történik, a fénynyalábot egy 250 W-os fémhalogén izzó nyújtja.

Az *XG–3795* felhasználása szélesebb felhasználási részt célzott meg, s PAL, SECAM vagy NTSC kódolású videójelek fogadására alkalmas különböző rendszerű számítógép jeleit is fogadni tudja. Valójában ugyanis – bár némileg házi használat szempontjából is vizsgáztatjuk e gépeket – elsősorban áruk miatt a közszükségleti piacra nem véletlenül törnek be lassabban, és sokkal inkább az oktatásban, demonstrációs feladatoknál kapnak szerepet. Az *XG–3795* típust egy 15 pólusú mini DIN csatlakozóval akár VGA vagy SVGA monitorral rendelkező IBM PC-hez lehet csatlakoztatni és mint kivetítős monitort lehet használni, de egy, a készülékhez mellékelt MAC/VGA illesztővel Macintosh számítógéppel is működtethető. A csatlakoztatásokat úgy alakították ki, hogy miközben a projektor fogadja a jeleket, egyidejűleg egy monitornak át is tudja adni, így például oktatás közben a műveletek kényelmesen (hagyományos módon) is ellenőrizhetők. A csatlakoztatások történhetnek 800 x 600-as és 640 x 480 képelemes felbontás szerint, illetve illesztő közbeiktatásával 832 x 624 képelemes felbontással. Képzavarok elkerülésére (villogás, zavaró rajzolatok) mind oldal, mind függőleges irányban lehetőség van a kép állítására, a fázisállításra, az órajel sebességének állítására.

Az *XG–3795* esetében a vetítési távolság a kezelési útmutató szerint 1,3 métertől 4,4 méterig ajánlott, az előbbihez 102 cm-es, míg az utóbbihoz 381 cm-es képátló tartozik, s a gyakorlatban is ennek

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

GYÁRTÓ TÍPUS	Sharp XV–380H	Sharp XG–3795E
Színrendszerek	PAL,SECAM,NTSC 3,58 NTSC 4,43	PAL,SECAM,NTSC 3,58 NTSC 4,43
Vetítési rendszer	3 átlátszó LCD panel	1 átlátszó LCD panel
LCD átmérő	3 coll	6,4 coll
Pixelek száma	3 x 309 120	480 000
Objektív	F 3,6–4,6	F 5,5
Izzó (fémhalogén)	105–168 mm	208 mm
Vetítési mód	frontoldal ernyő mögül fordított (plafonról)	frontoldal ernyő mögül –
Vetítési távolság (m)	1,4 (2,3)–7,3 (8,9)	1,3–4,4
Képátló méret (cm)	102–508	102–381
Videóbemenet	2 db RCA (összetett videójel) 4 pólusú mini (S–VHS)	1 db RCA (összetett videójel) 4 pólusú mini (S-VHS)
Hangbemenet	2612 RCA (2 sztereó bemenet)	2 RCA (1 sztereó bemenet)
Számítógépes bemenet	–	5 pólusú mini DIN
Kimenő videójel	1 RCA-aljzat	1 RCA-aljzat
Kimenő hangjel	1 pár RCA	1 pár RCA
Saját hang	1 x 3W	2 x 5W
Hálózati feszültség	200–240V	200–240V
Teljesítményfelvétel	335W	360W
Méretek (szél. x mag. x mélység) mm	500 x 201 x 447	385 x 176 x 313
Tömeg	11,4	7,4
Mért megvilágítás	960/722	525
Mért akusztikai zaj	50,0	57,2
Mért képtorzítás	< 1%	< 1%

csaknem megfelelő értékeket tapasztaltunk, mint ahogy a leírt beállítások nagyon jól követhetők a kezelési útmutató alapján, s megfelelnek a tapasztalt tulajdonságoknak. Jól lehetett korrigálni az elhelyezési aszimmetriából adódó trapéztorzítást, s a kép rajzolata az egész felületen nagyon jó volt, konvergenciahibákat gyakorlatilag a sarkokban sem tapasztaltunk.

Videóbemenetről vizsgálva az 5 MHz-es bontásnak megfelelő rajzolatot biztosan látjuk, egyméteres képátló esetén a megvilágítás teljes fehér kép mellett a kép közepén 525 Lux volt, ami nagyon jó képfényességérzetet kelt. A kontrasztátfogásra a kezelési útmutató 100-szoros viszonyt ír, amit sakktábla ábrával vizsgálva a készülék meg is haladott. Az persze tény, hogy a tapasztalt megvilágítási értékek mellett nem elsötétített helyiségben is van kiértékelhető kép, de a színek és kontrasztok csak sötét szobában érvényesülnek, hiszen a fekete attól fekete, hogy a kép azon felületére nem esik fény, akárcsak a moziban, s bár a szem, alkalmazkodva a vetített kép fényviszonyaihoz, a meg nem világított részeket feketének érzékeli, de ilyen körülmények között csillogásról nem beszélhetünk. Ami viszont kissé fárasztóbb, az a készülék zaja. A nagy fényességhez szükséges teljesítményből és a készülék kis méreteiből fakadóan hatásosan kell gondoskodni hűtéséről, szellőztetéséről, amit egy ventillátor nyújt. A mért zajteljesítményszint 57 dBA volt, ami bizony már hallható suhogás. Ez kevésbé zavaró egy előadóteremben, házimozizáskor, csendes környezetben jobban észrevehető. Persze mód van vetítővászon mögüli vetítésre is (ez esetben a kép tükörképnek megfelelően fordítható, átkapcsolható), mint ahogy nem egy prospektusban láttunk ilyen használati javaslatokat. Az igazság persze az – s erre utaltunk már korábban a különböző hangzásrendszerek bemutatása kapcsán is, – hogy a házimozi rendszerének kiépítése nem tartozik az olcsóbb mutatványok körébe. Az *XG–3795* ára várhatóan 790 ezer forint környékén lesz, s amiről kevésbé esik szó, fémhalogén izzója körülbelül 2500–3000 órát bír, és cseréje 60 ezer forint környékén mozog. (Viszont a készülék időben figyelmeztet egy vörös fénnyel, ha a fényáram kezd csökkenni).

A költségek összemérhetőek a vetítős rendszerű tv-k árával, járulékos költség viszont, hogy önálló tunerje, tv-része e projektoroknak nincs, így műsorforrásként például a képmagnó tunerje szolgálhat. Kezelése viszont – és ez általában jellemző a *Sharp* készülékekre – igen egyszerű mind az XG, mind az XV modellnek.

❖

Az *XV–380* több szempontból is alapvetően eltér az XG modelltől. E készüléket alapvetően igényesebb házimozira fejlesztették ki, 2 RCA rendszerű videóbemenet van mindegyikhez, egy-egy pár RCA csatlakozik a sztereóhang fogadására, s ezenkívül van S–VHS bemenet is a különválasztott szín- és világosságjelek feldolgozására. Monitor csatlakoztatásához egy videó és egy sztereó hangkimenete van szintén RCA rendszerű csatlakozókkal. A vetítő normál helyzetben és plafonra szerelve is használható, ilyenkor nemcsak a képoldalak cserélhetők fel, hanem a kép is „fejreállítható". Természetesen, akárcsak az XG típus, ez is távvezérlővel működtethető, melynek a gombjai szellemesen – az elsődlegesen sötétben lévő használat miatt – belülről át vannak világítva. A kezelés, beállítások egyébként menün keresztül vezérelhetők, a parancsokat nyolc nyelv közül lehet választani, s ezek között van angol, német, olasz, francia, sőt japán is. Külön menütábla van a képjellemzők állítására és a képélesség állítására. A függőleges vonalak értékelhetőségét szubjektíven ítéltük meg, s a specifikációban közölt 500 sor biztosan látható volt. A kép fényességét, brillanciáját is nagyon jónak találtuk. A megvilágítás 4:3-as képarányt beállítva 1 méteres képátló mellett, 1,4 méteres vetítési távolságból, nagylátószögű állásban 960 Lux volt, 2,7 m-es távolság mellett (tele állásban) 722 Lux, ami bizony igazán nem kevés. Konvergenciahibát gyakorlatilag ennél a típusnál sem tapasztaltunk és a torzításértékek is 1% alatt voltak.

Az *XV–380* vetítési távolsága nagylátószög esetében 1,4–7,3 méter, míg tele állásban 2,3–8,9 m között változtatható, és ehhez 102-től 508 cm-es képátló tartozik. A képarány a normál 4:3-on kívül 16:9 és 21:9 is lehet.

Ez a projektor a három alapszínnek megfelelően három 3 collos (7,6 cm) átlóméretű, egyenként 309.120 pixeles TFT–LCD- keresztül vetíti ki a képet, a fényforrás ez esetben is egy 250 W-os fémhalogén lámpa. Az optikai rendszerből is következően a készülék házának méretei is tekintélyesebbek. Szubjektíven hallgatva, amit méréseink is alátámasztottak – bár mesterséges hűtést itt is kell alkalmazni –, ez a készülék sokkal csendesebb, 50,0 dBA értéket mértünk, ami kevésbé keltett kellemetlen suhogást.

Az *XV–380H*-nak van egy monó módon sugárzó önálló hangszórója is. Feltételezve, hogy ezt a gyártó is csak ellenőrző hangforrásnak tekinti, minőségét különösebben nem értékeltük. (Az *XG*-nél két hangszóró volt, ami sztereó visszaadást is lehetővé tett).

Összességében: a vetített kép minősége látványával, méreteivel, színeivel, kontrasztosságával is jó benyomást keltett, nagyobb méreteknél viszont, ha nem kellő a nézési távolság, óhatatlanul látszik az LCD által keltett kép raszterе (finom struktúrájú rajzolata), amit a vetítőcsöves rendszereknél vagy normál tv-kép nézésekor nem tapasztalunk.

❖

Kevésbé esett szó magáról a vászonról, amelyre a képet vetítjük, hiszen valójában a néző azt a képet látja, amit a vászon visszaver. Alapjaiban el kell dönteni, hogy a vetítés szemből, frontirányból történik vagy hátulról, mint ahogy az is szempont, hogy nagyobb látószögű képvisszaadást kívánunk vagy megelégszünk kisebb láthatósági szöggel. Aki tehát igazi házimoziban gondolkodik, annak előzetesen jól meg kell terveznie igényét és felmérnie térbeli lehetőségeit is, figyelembevéve, hogy a rendszer kiépítése igazi élvezetet csak akkor fog nyújtani, ha a látványhoz megfelelő hang is társul. Ezért nem árt akusztikailag is előre gondolkodni.

A forgalmazótól kapott információk alapján az *XV–380* várható ára csaknem 900 ezer forint lesz. Ezzel együtt úgy tűnik, e készülékek is túljutottak az érdeklődési szinten és a kizárólagos professzionális jellegű felhasználáson.

VAN KÉPÜNK HOZZÁ!

Amit a videósoknak a „nagy számok törvényéről" tudni kell:

Több mint 5 éve, hogy a **COMET** megrendelte az első tétel professzionális VHS másolószalagot a BASF-től. Azóta több mint 4 000 000 db VHS videokazettát gyártott és szállított le a hazai videokiadók és stúdiók részére. Műsoridőben kifejezve ez több mint 6 000 000 óra, azaz több mint 685 év non-stop szórakozást jelent, ha minden kazettát csak egyszer játszanának le. A COMET viszont csupán kölcsönzési célra több mint 1 500 000 db kazettát gyártott le. Ezeket átlagban több mint 30 alkalommal kellett, hogy kikölcsönözzék, ha csak azt nézzük, hogy a kazetta ára a videotékásnak megtérüljön.
Ha átlagosan 90 percet veszünk műsorhossznak, akkor ez több mint 67 500 000 órát, azaz 7700 évet jelent. És mindez alig több mint 5 év alatt.
Hát kell ennél több? - IGEN!
A COMET ez év végéig még több mint 600 000 db kazettát fog gyártani!

Több mint 60 évvel ezelőtt történt, hogy a **BASF** kutatói kifejlesztették majd szabadalmaztatták a mágnesszalagot, és megalkották az első szalagos magnetofont. Több mint 60 éve a BASF Európa legnagyobb mágnesszalag-gyártója. Több mint 5 éve, hogy a BASF leszállította az első tétel VHS másolószalagot a COMET részére. A BASF éves mágnesszalag-termelése több mint 2,5 milliárd m^2, amely VHS szalaghosszban kifejezve több mint 20 000 000 km szalagot jelent: azaz a BASF szalagjaival évente 500-szor lehetne körbetekerni a Földet az Egyenlítő mentén.
Hát ezért van az, hogy a BASF-nél a szalag gyártási egysége a km^2. A BASF több mint 5 féle minőségi fokozatú, professzionális VHS másolószalag-választékával egyedülálló a világon, és a több millió darab COMET által töltött VHS másolókazettával piacvezető márka nemcsak egész Európában, hanem Magyarországon is.

A nagy számok legújabb törvénye:
COMET + BASF = Több mint gondolná...

COMET

COMET Video Kft.,
2013 Pomáz, Ipartelep Tel.: (06-26) 326-226

BASF
by EMTEC Magnetics

Tékalista az Interneten is!

INGYEN KAPHATJA TÉKÁJÁBAN A VIDEO MAGAZINT!

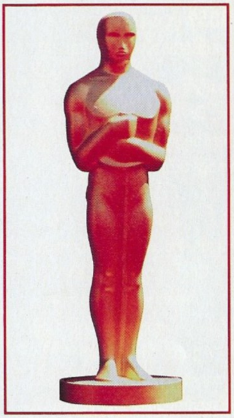
Az a videózást szerető vendég, aki havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz videókazettát az alábbi tékák valamelyikében, a következő hónapban ingyen megkapja a videótékástól a Video Magazin legfrissebb számát, a tékások és a Video Magazin kiadójának közös akciója keretében. További kölcsönzők is bekapcsolódhatnak az akcióba! Az akcióban résztvevő tékák neve és címe rákerül az Internetre is! *(http.//www.fenypont.hu)* Ha tetszik az ötlet vagy bővebb információkra kíváncsi, máris hívja a Video Magazin kiadóját a **361-3859**-es telefonszámon. Az alábbi tékákban kaphatja ingyen a Video Magazint, ha havonta legalább 20 alkalommal kölcsönöz műsoros videókazettát:

Aladdin Videotéka	Rákóczifalva, Rákóczi út 51.
Alien Videotéka	Zákány
Alien II.	Zalaszentbalázs, Kultúrház
Ász Videotéka	Szendrő, Váralja út 10.
Bóbita Videotékák	Hajdúböszörmény, Harmat u. 7.
	Hajdúböszörmény, Tessedik út 3.
Bakony Videotéka	Kisbér, Széchenyi út 21.
Bonus Videotéka	Őcsény, Kazinczy u. 1.
BMK Videotéka	Budapest, Etele út 55.
Bucsku László	Nyíradony, Árpád tér 2.
Centrum Videotéka	Siófok, Fő u. 45.
City Videotéka	Székesfehérvár, Gyümölcs u. 18.
Czégény Sándor	Törökszentmiklós, Bajcsy-Zs. u. 58.
Csipke Videotéka	Zalaegerszeg, Tüttőssy út 8.
Demeter Balázs	Sárbogárd, Köztársaság út 69.
Fox Videotéka	Rakamaz, Szent István út 122.
Griff Videotéka	Páty, Rákóczi út 11.
„HA-HO" Videotéka	Miskolc, Vasvári Pál út 6.
Happy End Videotéka	Tarján, Petőfi út 8.
Holdfény Videotéka	Mocsa, Igmándi út 26.
Juno Videotéka	Veszprém, Cholnoky u. 23.
Kikli Videotéka	Budapest, Hernád u. 31.
Kukkancs Videotéka	Adony, Rákóczi út 10.
Malibu Videotéka	Budapest, Marabu u. 1.
Manóka Videótéka	Hódmezővásárhely, Bocskai út 1.
Marshall Videotékák	Dunaharaszti, Kiss Ernő u. 5.
	Dunaharaszti, Fő út 78.
Másik Kft.	Kalocsa, Obermayer tér 7.
Menő Manó Videotéka	Sarkad, Kossuth u. 1.
Monte Videotéka	Budapest, Berda József u. 44.
Neo Modell Bt.	Budapest, Kétújfalu u. 131.
Orsi Videotéka	Seregélyes, Fő út 92.
Paksi Istvánné	Bogyiszló, Bajcsy-Zs. u. 2/a
Pince Videotéka	Budapest, Zengő u. 1/b
Premier Center	Sopron, Torma u. 8.
Premier Videotéka	Túrkeve, Kossuth L. u. 26.
Privát Videotéka	Kiskunhalas, Kanizsa tér
Rocky Videotéka	Pacsa, Kisfaludy út 1.
Sanyó Videotéka	Tiszavasvári, Attila tér 2/A
Stop Videotékák	Leányfalu, Móricz Zs. u. 126.
	Vác, Dr. Csányi László krt. 29.
Story Videotéka	Mezőhegyes, II. József krt. 30.
Super Videótéka	Mosonmagyaróvár, Nőszirom u. 3.
Tisza Mozi Kft.	Szolnok, Templom tér
Tisza Videotékák	Hatvan, Rákóczi út 9.
	Hatvan, Horváth Mihály út 20.
Tisza Videotéka	Újfehértó, Debreceni út 4.
Tiszafilm Videotéka	Sóstóhegy, Csaba u. 9.
Thomas Videotéka	Győr, Jereváni út 32.
Tomi Videotéka	Agárd, Török Bálint u. 23.
Top Videoshop	Szarvas, Szabadság út 28/2
	Békésszentandrás, Hunyadi u. 7.
Top Ten Videotékák	Budapest, Villányi út 62.
	Budaörs-Kamaraerdő, Kismartoni út 45.
Top-X Videotéka	Sopron, Teleki Pál utcai pavilonsor
Tök Jó Videotéka	Budapest XX., Jókai Mór u. 93.
Utolsó Cserkész Videótéka	Szeged, Szamos u. 8.
Videohajó	Pécs, Zsolnay Vilmos u. 47/c
Videoház	Budapest XI., Bocskai út 23.
Videobarlang	Kiszombor, Ubébai út 7.
Videocentrum	Cegléd, Rákóczi út 34-36.
Videoland	Érd, Emma u. 5/a
Vidra Videotéka	Túrkeve, Széchenyi u. 2/2.
Virág Gábor	Győr, Rónay u. 6.
Viktor Imre	Székesfehérvár, Királysor 41.
Videotéka	Aszód, Falujárók útja 5/1
Videotéka	Győr, Kodály Zoltán út 28.
Videotéka	Encs, Petőfi út 48/A
Videotéka	Pilisszentlászló, Vadrózsa u. 18.
Videotéka	Maglód, Széchenyi út 7.
Videotéka	Budapest XII., Hegyvidék Üzletközpont
Videotéka	Budapest XII., Márvány u. 48.
Videotéka	Tét, Széchenyi út 21.
Videotéka	Kisújszállás
Wekerlei Videotéka	Budapest XIX., Guttenberg krt. 5.
Zóna Videotéka	Enying, Szabadság tér 12.
ZOOM Videótéka	Jászfelsőszentgyörgy, Fő út 71.
ZEFI Videotéka	Mátészalka, Szalkai út 14.

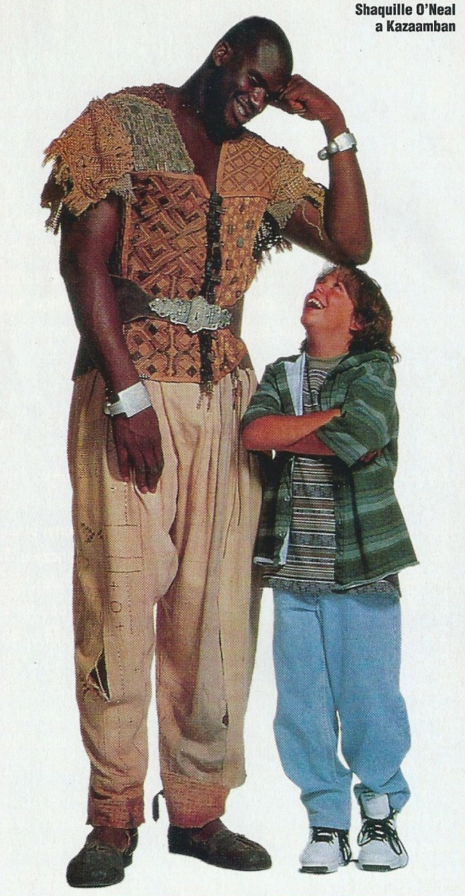
HBO 24 órán át!

Szeptember 5-től hétvégenként 24 órán át sugároz kétszázezer előfizetőjének az HBO mozicsatorna. Szeptemberben egyébként *Sir Anthony Hopkins* lesz a csatorna „sztárvendége”. A hónap utolsó hétvégéjén, 27-én, 28-án, valamint a 29-i hétfői napon a csatorna műsora kód nélkül is fogható lesz.

Oscar-menetrend

1998. március 23-án Los Angelesben, a Shrine Auditóriumban adják át hetvenedszer az Oscar-díjakat. Addig azonban még számtalan tennivaló akad. Az Amerikai Filmakadémia *Samuel Goldwyn* mozijában október végéig peregnek a szakemberek előtt a technikai Oscarra jelölt művek. December 1-jéig lehet benevezni a játékfilmek Oscar-díjáért folyó versenybe. 1998. január 9-én postázza a Filmakadémia a jelölési lapokat, a jelölésekre szóló szavazást pedig január 31-én zárják le. Február 10-én teszik közzé a jelölt filmek, az alkotók és a szereplők listáját, ugyancsak a Samuel Goldwyn moziban. Március 3-án postázzák a Filmakadémia tagjainak a végső szavazásra szóló csomagokat, s ezek összesítése után dől el, kik kapják az aranyszobrocskákat. A szavazást március 17-én zár-ják le.

Shaquille O'Neal a Kazaamban

NBA-sztárok a moziban

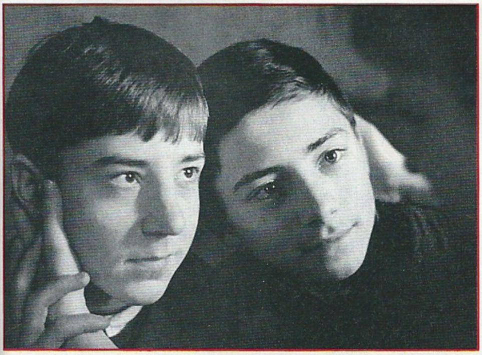
Egyre népszerűbbek Hollywoodban az észak-amerikai profi kosárlabda liga sztárjátékosai. Már idehaza is tékasiker a *Zűr az űrben* című rajzjátékfilm *Michael Jordan*nel, a Chicago Bulls legjobbjával. A honi mozikban is látható már *Dennis Rodman,* a színes hajú fekete sztár a *Nyerő páros* című filmben. Az ő példájukat követi a Los Angeles Lakers korábbi üdvöskéje *Shaquille O'Neal,* aki két játékfilmben is főszereplő: a *Kazaam* és a *Blue Chips* című alkotások sikerén is múlhat, vajon újabb NBA-csillagok is megjelenhetnek-e Hollywoodban.

Jönnek az MGM-részvények

A mozinézők ezúttal nem Metro–Goldwyn–Mayer-filmekre, hanem részvényekre válthatnak jegyet a közeljövőben. A pénzügyi gondokkal küzdő, egykor szebb napokat látott híres filmgyár a tőzsdén keresztül próbál pénzhez jutni. A hírek szerint 250 millió dollár értékben bocsátana ki részvényt, mely a cég tulajdonának 12 százaléka lenne. Emellett az MGM vezetői abban is bíznak, hogy sikeres lesz legújabb James Bond-filmjük, a *Tomorrow Never Dies,* melynek premierje decemberre várható Amerikában.

A Witman-fiúk a Félix-díjért

Az év európai filmje kategóriában verseng majd *Szász János* *Witman-fiúk* című műve az idei Félix-díjért folyó versenyben. A berlini székhelyű Európai Filmakadémia tagjai e szekcióban huszonöt film közül választják ki a legjobbat. A *Csáth Géza* írása alapján készült filmet a februári magyar filmszemlén mutatták be, ahol a külföldi kritikusok díját nyerte el, *Máté Tibor* pedig a legjobb operatőrnek járó elismerést kapta. E film képviselte Magyarországot májusban az 50. cannes-i filmfesztiválon. *Szász János* munkája a júliusi moszkvai filmfesztiválon a filmkritikusok *Fipresci*-díját érdemelte ki. *Szász János* már büszkélkedhet Félix-díjjal, hiszen előző rendezése, a *Woyzek* 1994-ben a fiatal európai alkotók legjobb filmjének járó díjat érdemelte ki. A Félix-díjakat december 6-án, Berlinben adják majd át.

X Találkozás

A Video Magazin is ott volt az X Találkozás rendezvénysorozaton augusztusban a Petőfi Csarnokban. Az érdeklődők magazinunk vendégeként meghallgathatták két állandó szerzőnk, *Trethon Judit* és *Szilágyi G. Gábor* izgalmas előadását a fantasztikus filmekről, az X találkozásokról. Talán az augusztusi folyamatos nagy meleg is oka lehetett, hogy a rendezvénysorozatot a vártnál kevesebben tekintették meg. (Játékunk nyerteseinek névsorát októberi számunkban közöljük.)

Készül a Dali-film

Babaouo a címe *Salvador Dali* legújabb filmjének! E hírben nincs tévedés: Daliról kevesen tudják, hogy a festészeten kívül több filmet is alkotott barátjával, *Luis Buñuel*lel, ezek leghíresebbike az *Andalúziai kutya* volt. Dali 1932-ben Párizsban jelentette meg ezt a *Babaouo* című forgatókönyvét, melyet Buñuel már nem rendezett meg, megromlott barátságuk miatt. Napjainkban *Manuel Cussó-Ferrer* katalán festőművész-filmrendező gondolt egyet, és Dali eredeti ötlete és forgatókönyve alapján álmodja filmre a művet, mely várhatóan októberre készül el.

FÉSZKES FENEVADAK-JÁTÉK!

Válaszoljon Galla Miklós kérdéseire!

Válassza ki a kérdésekre a helyes feleletet, és töltse ki a lap alján található szelvényt (1, X, 2 jelöléssel). A kitöltött szelvényt vágja ki és küldje be a Video Magazin szerkesztőségébe (1114 Budapest, Eszék u. 9–11.), 1997. október 5-ig.

I. Hány éves John Cleese?

1 27
X 58
2 71

II. Melyik szó hangzik el legtöbbször a *Monty Python repülő cirkusza* című tévésorozatban?

1 results
X melange
2 the

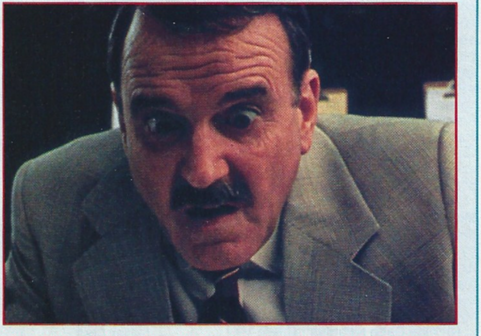
III. Férjhez ment-e nemrégiben John Cleese leánya?

1 igen
X nem
2 tétován

IV. Milyen nemzetiségű John Cleese?

1 angol
X angolai
2 mongol

A helyes megfejtők között az alábbi nyereményeket sorsoljuk ki:
3 db Fészkes fenevadak műsoros videókazetta
8 db A4-es formátumú Fészkes fenevadak plakát, John Cleese autogramjával
A nyereményeket a *UIP–Duna Film* ajánlotta fel.
A nyertesek névsorát novemberi számunkban közöljük.

JÁTÉKSZELVÉNY

I	II	III	IV

MOZI

ELŐZETES

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

is hamarosan feltűnik majd **Bruce Willis** *Az ötödik elem*ben. **Luc Besson** francia rendező amerikai stílusban fogant sci-fije sikert aratott májusi világpremierjén, a cannes-i filmfesztiválon, majd anyagi sikert is hozott az alkotóknak mind Amerikában, mind Franciaországban. A 23. században járunk, amikor az életben maradásra az esélyt csak az ötödik alapelem felfedezése jelentheti. A főszereplők **Bruce** mellett **Gary Oldman, Ian Holm** és **Milla Jovovich.**

Woody Allen ismét hódíthat. Nemcsak írója, rendezője, hanem főszereplője is a *Hatalmas Aphrodité* című vígjátéknak. Pajkos, pikáns New York-i történetnek lehetünk szem- és fültanúi. **Woody** partnere **Helena Bonham**

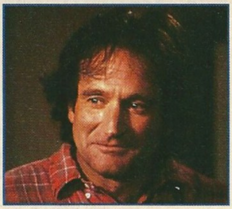
Lisa Kudrow és Mira Sorvino

Carter és **Mira Sorvino,** aki ezért az alakításáért Oscart vehetett át tavaly márciusban.

Sztárparádé van az amerikai elnök különgépén is, *Az elnök különgépe* című **Wolfgang Petersen** filmben. Egy lázadó orosz tábornokot amerikai kommandósok segítségével rabolnak el főhadiszállásáról, s a két nagyhatalom közötti szövetség egyre erősebbnek látszik. Az amerikai elnököt **Harrison Ford** személyesíti meg, **Gary Oldman** ezúttal orosz terroristaként tűnik fel, s a szereplők között találjuk **Glenn Close**-t is.

Al Pacino, Johnny Depp, Michael Madsen neve fémjelzi **Mike Newell** új alkotását. A *Fedőneve: Donnie Brasco* című filmben az FBI egyik legjobb ügynöke a maffia soraiba férkőzik. S hogy mi a legfőbb érdekesség? Talán az, hogy **Al Pacino** ismét maffiózó.

Nicolas Cage továbbra is akciófilmben hódít! Az *Ál/arc*ban ezúttal a világ egyik legkegyetlenebb terroristája. **John Travolta** ez alkalommal FBI-ügynök, gyermekének halála pedig éppen a terrorista lelkén szárad. Kettejük csatája akkor válik félelmetessé, amikor bonyolult sebészi beavatkozást követően mindketten egymás arcában szállnak harcba egymással – miközben a már beindított bomba Los Angeles belvárosát pusztulással fenyegeti...

Robin Williams

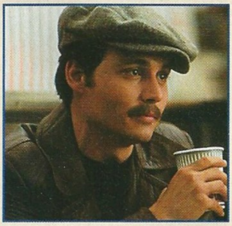
Az *Apák napja* igencsak jó alkalom, hogy együtt bolondozzon **Billy Crystal** és **Robin Williams**. Jack ezúttal **Billy,** míg **Robin** ez alkalommal Dale. Egy kisfiú mamája mindkét férfinak bemeséli, hogy fiának ő az apja. **Nastassja Kinski,** a mama így nem kis vígjátéki lavinát indít el...

Romy és Michelle bulizós csajok, elválaszthatatlan barátnők. Tízéves érettségi találkozójuk közeledtével kieszelik, hogy sosem volt sikereikről és gazdagságukról számolnak be a többieknek. A főszereplők: **Mira Sorvino, Lisa Kudrow** és **Janeane Garofalo.**

A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

októberben ismét szép számmal költöznek kazettára a korábbi mozisikerek. *Szép kis nap!* – mondja **Michelle Pfeiffer** és **George Clooney**, akiknek csemetéjükre kell vigyázniuk egy egész álló nap. A kényszerű megismerkedést számtalan kaland követi, s kiderül, miként lehet dolgozni, ha közben a gyermekre is felügyelni kell(ene). Ráadásul egy egyezség következtében nem is csak a sajátukra.....

Talán már nincs is olyan hónap, hogy **Jean-Claude Van Damme**-ot ne látnánk verekedni. Ezúttal *Mindhalálig* küzd az életéért. A bajok legfőbb okozója az ikertestvér (mintha ez már ismerős lenne a *Dupla dinamit*ból). E mostani **Van Damme**-rokon sem különb elődjénél, így a testvér bőrébe bújva sok minden kiderül a múltról, ám nem sok jó... A főszereplőtárs a modell **Natasha Henstridge.**

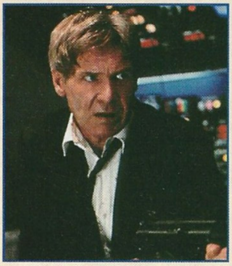

Johnny Depp

Az *Ámokfutam*ban **Stephen Baldwin** és **Laurence Fishburne** vesznek részt. Két fegyenc összebilincselve menekül a szabadság felé...

Az *Elnökcsemete* családi film, s ismét ott találhatjuk magunkat a Fehér Házban, az amerikai elnök főhadiszállásán. Ezúttal az elnök nem keveredik gyilkosságba, nem lesz szerelmes, hanem nevelhetetlennek tűnő gyermeke kergeti őt, ám elsősorban a testőröket az őrületbe. Az *Elnökcsemete* őrző-védő vígjáték, a *Hull a pelyhesből* megismert **Sinbad**dal a főszerepben.

Exelnökök tűnnek fel csak videón, az *Álnokok és elnökök* című filmben. **Dan Aykroyd** és **Jack Lemmon** komédiázik, talán nem a még élő amerikai exelnökök legnagyobb örömére.

Harrison Ford

Robert De Niro a jelenben és a múltban. A jelen *A rajongó*, **Tony Scott** filmjében ő a fanatikus baseball-drukker, **Wesley Snipes** pedig a kedvenc csapatba frissen igazolt sztár. Hogy mihez vezethet a rajongás, az e két oly különböző ember sorsának összefonódásából kiderül. További jelen a *A pokoli lecke – Sleepers* című **Barry Levinson** film, szintén **Robert De Niro** főszereplésével, **Jason Patric, Dustin Hoffman, Brad Pitt** játékával.

És érdemes megnéznünk **De Nirót** húsz évvel korábbról is, hiszen **Martin Scorsese** klasszikus darabja, a *Taxisofőr* is hamarosan megjelenik kazettán. Az ex-tengerészgyalogos vietnami veterán életcél nélkül él a nagyvárosban, New York poklában.

A jazz és **Robert Altman** rajongóinak egyaránt felejthetetlen lesz a *Kansas City,* ez a harmincas években játszódó történet, melyet átitat a zene. Hangulatával, szerkezetformáló erejével a jazz szinte főszereplőjévé válik a krimiszerű eseményeknek. **Harry Belafonte** „keresztapás" játéka mellett **Miranda Richardson** és **Jennier Jason Leigh** a két főszereplő.

A *Fránya macska* az állatbarátok kedvelt filmje lesz. Ki hinné, hogy egy macska megoldhat egy emberrablási ügyet? **Christina Ricci**vel mindez kiderülhet.

Gary Oldman

A MEGVÁSÁROLHATÓ KAZETTÁK

között ott találjuk majd az *X-akták* 5. és 6. fejezetét. Október bombameglepetése, hogy díszcsomagolásban megjelenik **Francis Ford Coppola** mestermunkája, *A keresztapa* trilógia, új szinkronnal, a mai kor követelményeinek megfelelő hanghatással. Nem lehet majd panaszunk a hangra az *Evita* musicalkazettánál sem. **Jim Carrey**-rajongók, figyelem! Jön az *Ace Ventura* mindkét része, és a *Kábelbarát* is hamarosan megvásárolható lesz.

A romantikus vígjátékok kedvelői is válogathatnak: az *Aludj csak, én álmodom,* valamint az *Áldatlan állapotban* című filmekkel bővül majd a kínálat, és jön a *Veszélyes kölykök,* **Michelle Pfeifferrel.** Október vége pedig még egy meglepetést ígér. Szintén díszcsomagolásban érkezik újra a *Csillagok háborúja,* a felújított legeslegújabb verzió. A rajongók két változat közül választhatnak: megvehetik a feliratos, eredeti hangú, úgynevezett szélesvásznú változatot, de az alkotás magyar szinkronnal is kapható lesz.

John Travolta

X AKTÁK
X AKTÁK
AZ 1. AKTA:
AMIT MÉG SENKI
SEM LÁTOTT
X AKTÁK
A 2. AKTA:
A ZÁRT AJTÓK
REJTÉLYE
3 ARANY GLÓBUSZ
DÍJAT NYERT SOROZAT
1996
LEGJOBB SZÍNÉSZ
LEGJOBB SZÍNÉSZNŐ
LEGJOBB TV SOROZAT
Megjelenés: 1997. augusztus 12.
AZ 1. AKTA:
AMIT MÉG SENKI SEM LÁTOTT
A 2. AKTA:
A ZÁRT AJTÓK REJTÉLYE
MEGVÁSÁROLHATÓK
VIDEOKAZETTÁN!
InterCom
Forgalmazza az InterCom Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736
E-mail cím: video@intercom.hu • InterCom ottlap:http://www.intercom.hu/

X AKTÁK
3 ARANY GLÓBUSZ DÍJAT NYERT SOROZAT
1996
LEGJOBB SZÍNÉSZ
LEGJOBB SZÍNÉSZNŐ
LEGJOBB TV SOROZAT
X AKTÁK
AZ 1. AKTA: AMIT MÉG SENKI SEM LÁTOTT
X AKTÁK
A 2. AKTA: A ZÁRT AJTÓK REJTÉLYE
Megjelenés: 1997. augusztus 12.
Az 1. akta: Amit még senki sem látott
A 2. akta: A zárt ajtók rejtélye
Minden kazettában X AKTÁK kitűző!
Minden 25. kazetta X akták pólót nyer!
X AKTÁK
A 3. AKTA: 82517
X AKTÁK
A 4. AKTA: AZ IDEGEN KEZE
Megjelenés: 1997. szeptember 16.
A 3. akta: 82517
A 4. akta: Az idegen keze
MEGVÁSÁROLHATÓK VIDEOKAZETTÁN!
InterCom
20th Century Fox Home Entertainment
20th Century Fox